

ΚΟΝΙΤΣΑ

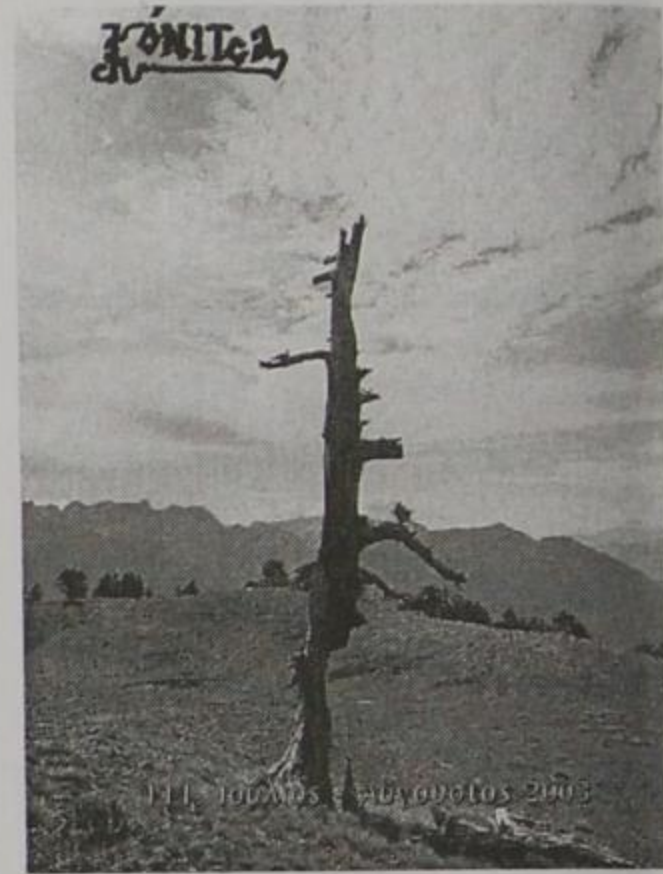
111. Ιούλιος - Αύγουστος 2003

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ ΤΕΥΧΟΣ 111 € 1,5

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	Σελ.
Τα πανηγύρια άλλοτε και τώρα, Σ.Τ.	249
Από τον 12ο π.Χ. αιώνα ο πληθυσμός της Κόνιτσας είναι ελληνόγλωσσος, Ι. Λυμπερόπουλου	254
Ο ζυγός της Θέμιδος, Ν. Ρεμπέλη	263
Μνημείο στη Σουσνίτσα, Σ.Τ.	267
Ατενίζοντας τη Μεγαλόχαρη, Γρ. Κώστα	276
Καύκασος-Γολγοθάς, Γ. Πολίτης	279
Σχολικοί αγώνες	282
Το δεκάλεπτο, Ειρ. Κίτσιου	283
Συγκέντρωση συμμαθητών	286
Ιταλός βοτανολόγος στον Σμόλικα, Χ. Γκούτου	288
Προσκύνημα στον Αϊ-Λιά Οξυάς, Κ. Αθανασόπουλου	293
Δεκαπενταύγουστος στη Μολυβδοσκεπάστη, Ιδάφνη	295
Εκδηλώσεις στο Γανναδιό - Σ. Ξεινού	296
Εκδηλώσεις στο Κεφαλοχώρι, Μ. Σδούκου	297
Δραστηριότητες Συλλόγου Κεφαλοχωρίου Σ. Φασούλη	299
Εκδήλωση Βουρμπιανιτών, Α.Δ.-Κ.Τ.Σ.	301
Προς το Περιοδικό, Αικ. Δημάρατου	303
Από την Πουρνιά, Μ. Νάτση	304
Πανηγύρι στη Μελισσόπετρα, Π. Νίκου	304
Ιστορικό Συνδ. Βούρμπιανης	306
Δελτίο Τύπου Αναγνωστ. Σχολής	309
Επιστολή, Π. Γρέντζιου	312
Ειδήσεις - Κοινωνικά	314

Φωτ. Εξωφ. Λ. Ράπης (Τοπίο στο
Σμόλικα)

**Εκδίδεται από Συντακτική
Επιτροπή**

**Ανδρέου Ηλίας
Ζώτος Θεόφιλος
Τουφίδης Σωτήρης
Τσιάγκης Ίκαρος**

**Υπεύθυνος σύμφωνα
με το νόμο:
Σωτη. Τουφίδης**

**Κόνιτσα 44.100
Τηλ. 26550 22464-22212
Fax: 26550 22464**

**Γραφικές Τέχνες
ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ**
Γαριβάλδη 10, 45221 Ιωάννινα
Τηλ.-Fax: 0651 - 77358

**Ετήσια συνδρομή: Εσωτερικού 7 €
Εξωτερικού, Δολ. USA 25 Αυστραλία 30
Αλληλογραφία - Συνδρομές - Εμβάσματα
στον υπεύθυνο του περιοδικού Σ. Τουφίδη
ή στο Βιβλιοπωλείο "ΕΛΕΓΕΙΟ" Θ. Ζώτου, Κόνιτσα**

Τα πανηγύρια άλλοτε και τώρα

Από παλιά χρόνια τα πανηγύρια αποτελούσαν μια όαση στη ζωή του λαού της υπαίθρου.

Οι πρόγονοί μας συνέδεαν τη θρησκευτική λατρεία με την ψυχαγωγία, τη διασκέδαση, την εκτόνωση από τις κουραστικές αγροτικές εργασίες της υπαίθρου.

Στα χωριά οι άνθρωποι είχαν την ευκαιρία ν' ανταμώνουν και να γλεντούν στις ονομαστικές γιορτές, στα βαφτίσια, στους γάμους, και σ' άλλες διάφορες εκδηλώσεις.

Η μεγάλη μέρα όμως που περιμέναμε όλο το χρόνο, ήταν το πανηγύρι του χωριού, γιατί από τη μια μεριά συνδέονταν με τη γιορτή του προστάτη Αγίου και από την άλλη συγκέντρωνε πολύ κόσμο, εκτός των χωριανών και από τα κοντινά ή και πιο μακρινά χωριά.

Ήταν μια καλή ευκαιρία να "ξεδώσουν" οι άνθρωποι της υπαίθρου, να συναντηθούν με συγγενείς και φίλους, να συζητήσουν για δουλειές οι μεγαλύτεροι, να γνωριστούν οι νεώτεροι. Ακόμα, ήταν και μια ευκαιρία για προξενολογήματα...

Ας μεταφερθούμε νοερά μερικές δεκαετίες στο παρελθόν να ζήσουμε για λίγο τις όμορφες στιγμές ενός παλιού πανηγυριού.

Από μέρες πριν, στο χωριό γίνονταν οι προετοιμασίες. Η Εκκλησιαστική Ε-

πιτροπή φρόντιζε για την καθαριότητα στην εκκλησία, οι νοικοκυρές ασπρίζαν τα σπίτια μέσα κι έξω, τα σοκάκια σκουπίζονταν και όλο το χωριό έπαιρνε άλλη όψη.

Από την παραμονή πολλοί συγγενείς και φίλοι έρχονταν με τα άλογα ή τα γαϊδουράκια τους από τα άλλα χωριά να ανταμώσουν και να γιορτάσουν με τους δικούς τους.

Ο πρόεδρος ή η Εκκλησιαστική επιτροπή είχε "καπαρώσει" τα όργανα πριν από μήνες για το πανηγύρι και οι οργανοπαίχτες (τα "βιολιά" όπως τα 'λεγε ο κόσμος), πρωί πρωί βρίσκονταν έξω από την εκκλησία, ύστερα από πεζοπορία πολλών ωρών.

Ντυμένοι, μικροί μεγάλοι με τα γιορτινά τους, παρακολουθούσαν τη λειτουργία και μετά απολάμβαναν στο προαύλιο της εκκλησίας το λουκούμι και το ρακί ευχόμενοι τα "Χρόνια Πολλά".

Ύστερα η "ζυγιά" (κλαρίνο, βιολί, λαούτο και ντέφι) άρχιζε με ένα μοιρολόι το γλέντι στη σκιά της αιωνόβιας βελανιδιάς ή του γεροπλάτανου.

Οι γεροντότεροι έσερναν πρώτοι το χορό κι ακολουθούσαν άνδρες-γυναίκες, μικροί και μεγάλοι σε μια ή δύο δίπλες λικνιζόμενοι ρυθμικά στους ήχους των παλιών πατροπαράδοτων τραγουδιών, χωρίς μεγάφωνα.

Τα πιτσιρίκια - σωστό μελισσολόγι-γυρόφερναν τον πλανόδιο ψιλικαντζή

που πουλούσε τσαμπούνες, μεταλλικά βατραχάκια, ψεύτικα κοσμήματα, σφυρίχτρες κι ένα σωρό μικροπράγματα τα οποία σκανδάλιζαν τους μικρούς αγορασιές παρασύροντάς τους να εξαργυρώνουν το μικρό χαρτζιλίκι τους. Σφυρίγματα, φωνές, κρότοι από ψεύτικα πιστολάκια ανακατεμένα όλα με τους ήχους του κλαρίνου και τους χτύπους του ντεφιού δημιούργησαν ένα πανδαιμόνιο που όμως δεν δυσαρρεστούσε κανέναν, αντίθετα προκαλούσε ευχάριστα συναισθήματα, γιατί το χωριό ζούσε μια ξεχωριστή μέρα.

Σε πολλά χωριά υπήρχε η συνήθεια να κάθονται όλοι το μεσημέρι σε

κοινό τραπέζι τρώγοντας και πίνοντας ενώ τα όργανα έπαιζαν τραγούδια της "τάβλας" συνοδεύοντας τους μερακλήδες τραγουδιστάδες. Ήταν στιγμές που όλοι ένιωθαν ψυχική ευωχία λησμονώντας έστω και για λίγο τα βάσανα της καθημερινής βιοπάλης.

Μετά από μερικές ώρες ανάπαυσης, το απόγευμα ξανάρχιζε το γλέντι στην εκκλησία ή στο χοροστάσι του χωριού ή ακόμα και σε κλειστό χώρο, αν ο καιρός χαλούσε.

Χόρευαν οι ξενοχωρίτες και μετά ή και την επόμενη μέρα οι ντόπιοι.

Το βράδυ οι φιλοξενούμενοι έτρωγαν στα σπίτια των συγγενών ή φίλων τους και αν κάποιος δεν είχε κανέναν γνωστό δεν έμενε νηστικός γιατί κάποιος χωριανός θα τον έπαιρνε στο σπίτι του. Τέτοια μέρα γενικής χαράς δεν ήταν σωστό να μείνει κανείς "έξω του Νυμφώνος".

Όταν τελείωνε το πανηγύρι, επέστρεφαν άλλοι στις καθημερινές τους ασχολίες και άλλοι στα χωριά τους,

ευχαριστημένοι που αντάμωσαν, γλέντησαν και πήραν δυνάμεις για να αντέξουν στις επίπονες δουλειές της αγροτιάς και να ξανασυναντηθούν στο επόμενο πανηγύρι του κοντινού ή κάποιου άλλου πιο μακρινού χωριού.

Κάπως έτσι γίνονταν "τω καιρώ εκείνω" τα πανηγύρια και οι άνθρωποι, παρά τη φτώχεια τους, ένιωθαν πλούσιοι στον ψυχικό τους κόσμο.

Αλλά οι καιροί αλλάζουν. Σήμερα τα πανηγύρια πήραν άλλη μορφή.

Λιγότεροι παρακολουθούν τη θεία Λειτουργία και λιγότερο διαρκεί το πρωινό γλέντι έξω από την εκκλησία (όπου γίνεται).

Σύλλογοι αναλαμβάνουν το πανηγύρι του χωριού με ακριβοπληρωμένες

από "Ζαγοροχώρια"

Πανηγύρι στο Μαυροβούνι.

“φίρμες” μουσικών συγκροτημάτων και πολλά τσιφτετέλια με τα μεγάφωνα στη διαπασών.

Τα πλήθη στρογγυλοκάθονται στις πλαστικές καρέκλες τις βραδινές ώρες και στα τραπέζια σερβίρονται σουβλάκια, λουκάνικα, κοτόπουλα ενώ η μύρα ρέει άφθονη αντί του πατροπαράδοτου κρασιού και η τσίκνα από τις ψησταριές γεμίζει αποπνικτικά την ατμόσφαιρα.

Οι άνθρωποι περισσότερο τρώνε και λιγότερο χορεύουν. Δυσκολεύονται να συζητήσουν γιατί ο εκωφαντικός θόρυβος των μεγαφώνων σκεπάζει τα πάντα. Τα πολλά αυτοκίνητα δεν έχουν που να παρκάρουν στα στενά σοκάκια των χωριών και γίνεται

“αλαλούμ”. (Ας φροντίσουν τα τοπικά Συμβούλια με τους Δήμους να διαμορφώσουν κάποιο χωράφι σε χώρο στάθμευσης για κάθε χωριό).

Τα πανηγύρια, εκτός από λίγες εξαιρέσεις μερικής αναβίωσης της παράδοσης, έχασαν πια εκείνη τη ζεστασιά που είχαν παλιότερα, έγιναν εμπορικά.

Τουλάχιστο έτσι τα βλέπουμε εμείς οι οποίοι ζήσαμε την εποχή που ο φτωχός χόρευε και μ’ ένα κατοστάρικο, ευπρόσδεκτο κι αυτό από τους βιοπαλαιστές οργανοπαίχτες του καιρού εκείνου.

Τώρα άλλοι καιροί, άλλες συνήθειες...

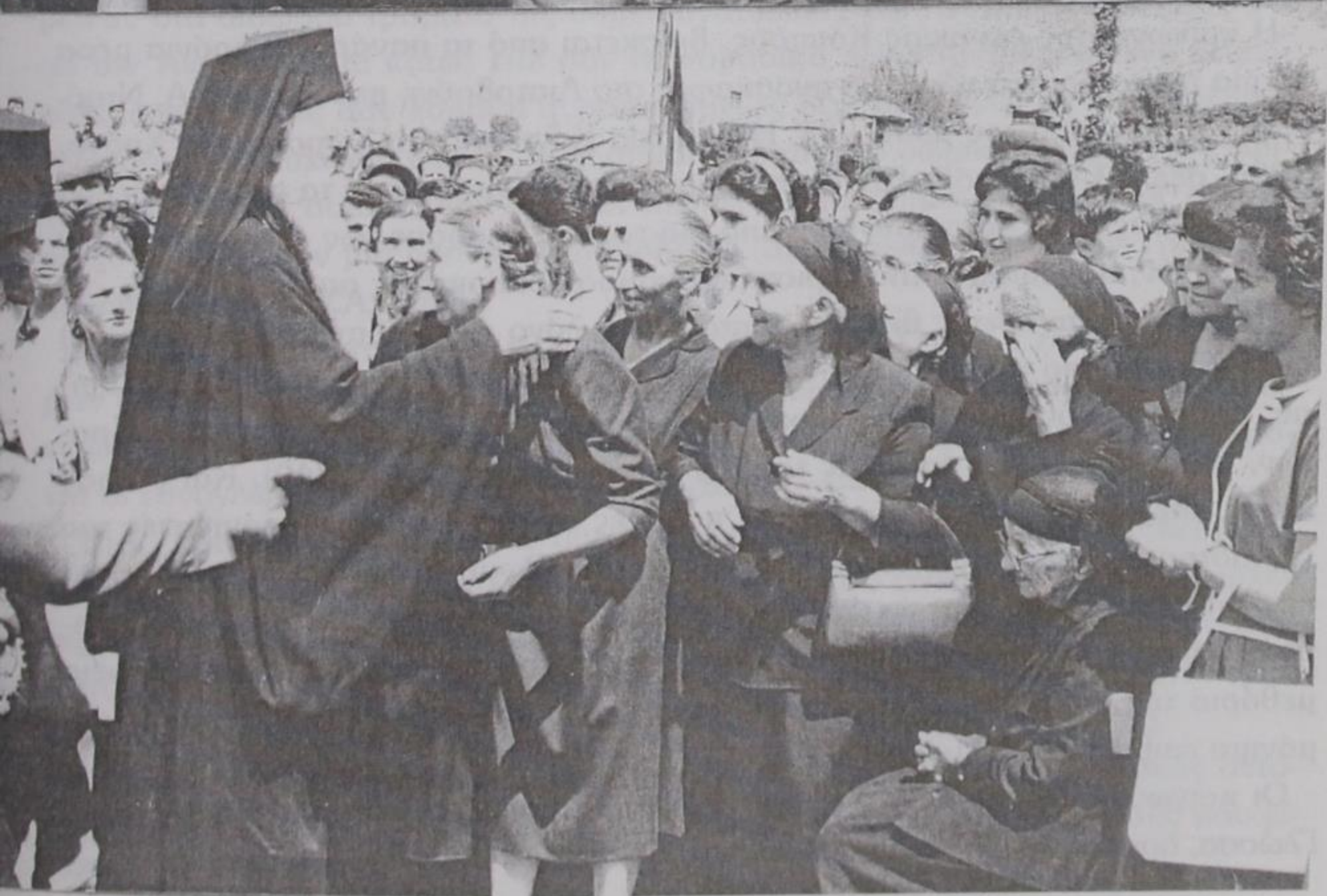
Σ.Τ.

Φέτος έκλεισαν 40 χρόνια από την επίσκεψη του Οικον. Πατριάρχη Αθηναγόρα στην Κόνιτσα τον Ιούλιο του 1963. Με την ευκαιρία, δημοσιεύουμε φωτογραφίες από την επίσκεψη και την υποδοχή στην Κόνιτσα.

(Φωτ. Αρχ. Ι. Καπαίου)

ΑΠΟ ΤΟΝ 120 Π.Χ ΑΙΩΝΑ Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΟΣ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Είναι σχεδόν κανόνας οι κοινωνίες των χωριών που βρίσκονται από δω κι από κει στα όρια των περιοχών που κατοικούνται από δύο λαούς ετερόγλωσσους, να παρουσιάζουν κατά ένα ποσοστό μικρό ή μεγάλο διγλωσσίες. Κι αυτό το φαινόμενο αναμφισβήτητα οφείλεται στις δια μέσου των χρόνων αμοιβαίες διεισδύσεις, που έλαβαν χώρα κατά την διάρκεια εποχών που οι σχέσεις αυτών των δύο όμορων λαών δεν περνούσαν εποχές σκληρής αντιπαλότητας αλλά είχαν μεταξύ τους συναλλαγές εμπορικές, ελευθερία μετακινήσεων ή βρίσκονταν κάτω από κοινό κατακτητή.

Στις εκατέρωθεν των ορίων αυτών ζώνες διγλωσσίας, κατά κανόνα η ομιλούμενη (χρησιμοποιούμενη σε καθημερινή χρήση δημοσίως) γλώσσα είναι η κυριαρχούσα γλώσσα του υπάρχοντος πίσω από τις κοινωνίες αυτές συνεκτικού όγκου του λαού.

Στις εκατέρωθεν αυτές ζώνες εμφανίζονται τρομερές δυσκολίες διάκρισης κατά Εθνική συνείδηση των κατοίκων με κριτήριο την γλώσσα, η οποία εν πάση περιπτώσει είναι οπωσδήποτε ένα σοβαρό στοιχείο για μια τέτοια διάκριση, χωρίς να είναι το μόνο.

Η κοινωνία της επαρχίας Κόνιτσας, βρίσκεται από τα πανάρχαια χρόνια μέσα σε μια τέτοια οριακή ζώνη. Οι ανασκαφές στο Λιατοβούνι, που έκανε η Α. Ντούζογλη τη δεκαετία του 1990, (βλ. Η Επαρχία Κόνιτσας στο Χώρο και το Χρόνο, 1996, σελ. 11-61) απόδειξαν ότι η Επαρχία της Κόνιτσας από τα τέλη της δεύτερης χιλιετίας π.Χ., κατοικούνταν από διάφορους κλάδους των ελληνόγλωσσων Μολοσσών, που ήρθαν στην περιοχή ως νομαδικοί ποιμένες από την Πιερία.

Παρόλες τις αντίθετες θεωρίες (κατά κύριο λόγο του Αλβανικού Εθνικισμού) οι Μολοσσοί από την αρχή ήσαν λαός ελληνόγλωσσος. (Βλ. Μιχαήλ Σακελλαρίου, άρθρο Οικονομική, Κοινωνική, και Πολιτική Εξέλιξη των Ελληνικών Κρατών, στον τόμο Β΄ της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους, σελ. 240). Και ο λαός αυτός, στεριώθηκε στην περιοχή και παρόλες τις κατά καιρούς περιπέτειές του (καταστροφές όπως αυτή του 167 π.Χ. από τους Ρωμαίους, ατελείωτες αρπακτικές επεμβάσεις των γειτονικών Ιλλυριών, προσπάθειες των Οθωμανών αλβανοποίησης τους κλπ) παρέμεινε ακλόνητος εκεί, στα ακραία Γεωγραφικά βόρεια μεθόρια της καθαρής ελληνόφωνης περιοχής, δίπλα στους αλλόγλωσσους και μόνιμα επιθετικούς Ιλλυριούς.

Οι κοινωνίες των περιοχών αυτών ελάχιστα επιρρεάσθηκαν από την Ιλλυρική Γλώσσα, που ήταν η γλώσσα καθημερινής χρήσης των προς βορράν γειτόνων τους.

Αν όμως κρίνουμε από το γεγονός ότι ο Φίλιππος ο Β΄ της Μακεδονίας πήρε στην κατοχή του από τους Μολοσσούς την Παραναία, περιοχή που βρίσκονταν ακριβώς βόρεια του σημερινού Γράμμου και έφτανε χαμηλά στον Αώο ποταμό, αποκλειστικά και μόνο για να την οχυρώσει και να την κάνει προπύργιο κατά των Ιλλυριών του Βάρδυλη, (βλ. Μ. Σεκαλλαρίου. Ο Φίλιππος γίνεται Ηγεμών των Ελλήνων, Τόμος Γ2 της Ιστορίας του Ελλην. Έθνους σελ. 50 και Δημοσθένους Φιλιππικός, 1,48), θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι κατά τους χρόνους του Φιλίππου Β΄, (35 π.Χ.) οι Ιλλυριοί κατοικούσαν παλιότερα αρκετά μακριά από την περιοχή, πέραν και βορειότερα της Παραναίας.

Με τον καιρό όμως, φαίνεται ότι οι Ιλλυριοί κατεβαίνουν προς το Νότο και αναμιγνυόμενοι με τους ντόπιους διεισδύουν στην Παλαιά Παραναία γλωσσικά και εθνικά γιατί στο Στράβωνα που έζησε το 65 π.Χ. - 23 μ.Χ., αναφέρεται (βλ. Γεωγραφικά, 326) ότι διάφοροι Ηπειρωτικοί λαοί “συνάπτονται τοίς Ιλλυρικοίς όρεσι” και είναι αναμεμιγμένοι με Ιλλυρικά Έθνη, επί πλέον ότι (327)...” ένιοι (εκ των Ηπειρωτικών αυτών λαών) δίγλωπτοι εισίν”, που σημαίνει ότι πέραν των ελληνικών μιλούσαν και Ιλλυρικά, (όπως οι σημερινοί Αρβανιτόβλαχοι). Βρισκόμαστε βέβαια τώρα, στην ιστορική περίοδο που πολλά Μολοσσικά φύλα και αντίστοιχα Ιλλυρικά, περνούν ακόμα την ποιμενική ημινομαδική τους περίοδο, και σ’ ρισμένα σημεία, με τις μετακινήσεις τους αναμιγνύονται και αλληλοεπιρρεάζονται. Φυσικά οι υπόλοιποι Μολοσσοί από τότε και μεταγενέστερα που έμειναν στα διάφορα τμήματα της βορειοανατολικής και Κεντρικής Ηπείρου, (Από τον Άνω Αώο και κάτω) είτε σαν ημινομαδικά φύλα (μετακινούμενα χειμώνα-καλοκαίρι) είτε σαν εδραίοι αγροτοποιμένες εξακολουθούν να είναι ελληνόγλωσσοι (με “επιχωρία φωνή”, που σημαίνει διάλεκτο δωρική) μέχρις ότου ωρισμένα φύλα απ’ αυτούς, των ορεινών περιοχών για ειδικούς ιστορικούς λόγους άρχισαν να μιλούν μια λατινογεννή διάλεκτο (αρωμούνικα) (βλ. Γιαν. Λυμπερόπουλου Β΄ ΚΟΝΙΤΣΑ, 2001).

Η Ρωμαϊκή κατάκτηση των περιοχών αυτών (167 π.Χ) και η εφαρμογή σκληρών μέτρων σε ό,τι αφορά τον ερπυσμό των Ιλλυριών από βορρά προς Νότο, είχε ως αποτέλεσμα να παγιωθούν γεωγραφικά στην περιοχή αυτή για πολλά χρόνια οι εθνογλωσσικές καταστάσεις και συσχετισμοί.

Έτσι, κατά τη σημαντική για την μετέπειτα Ιστορική διαδρομή της περιοχής αυτής Διοικητική και Στρατιωτική Μεταρρύθμιση του τέλους τέταρτου με αρχές πέμπτου αιώνα μ.Χ., στο Ρωμαϊκό Κράτος, που άλλοι την αποδίδουν στον Διοκλητιανό κι άλλοι στο Μεγάλο Κωνσταντίνο, η γεωγραφική περιοχή της Ηπείρου διαιρέθηκε σε δύο Επαρχίες στην Παλαιά Ήπειρο και στη Νέα Ήπειρο.

Η διαίρεση αυτή ήταν αποτέλεσμα μιας λόγω μεγάλωματος της κρατικής οντότητας, γενικότερης παράλυσης της Διοικητικής οργάνωσης του Κράτους που εί-

χε γίνει επί Αυγούστου. Και απέβλεπε στη δημιουργία μικροτέρων ΕΝΟΤΗΤΩΝ που μπορούσαν να εποπτεύονται ευκολώτερα από ότι πολλές από τις παλαιότερες επαρχίες. (Βλ. άρθρο του Γκέζα Αλφόντι στον τόμο Στ' σελ. 604 της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους). Η διοικητική αυτή διαίρεση με κάποιες μικρές προσαρμοστικές αλλαγές, κράτησε καθόλη τη διάρκεια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και έπαψε να υφίσταται όταν έγινε η κατάκτηση από τους Οθωμανούς.

Η ορθολογική αντιμετώπιση του θέματος για το σχηματισμό της έννοιας της ενότητας ήταν η διοικητική και στρατιωτική διαίρεση αυτή (του Διοκλήτιανού ή Κωνσταντίνου) να βασιστεί τόσο στα φυσικά διαχωριστικά όρια των όμορων περιοχών, όσο και στις γλωσσικές διαφορές, που κείνη την εποχή ήταν από τα πιο εμφανή στοιχεία.

Γιαυτό η περιοχή της Κόνιτσας, που βρίσκονταν ακριβώς πριν από τα όρια της γλωσσικής διαφορετικότητας υπήχθη στην επαρχία της ελληνόγλωσσης Παλαιάς Ηπείρου, που με πρωτεύουσα τη Νικόπολη περιλάμβανε όλη τη σημερινή Ήπειρο, και αρκετά τμήματα της ελληνόφωνης Βόρειας Ηπείρου. Και από τα Β.Δ. όρια της σημερινής επαρχίας Κόνιτσας, άρχιζε η Ρωμαϊκή επαρχία της Νέας Ηπείρου, στην οποία το μεν Νότιο τμήμα ήταν δίγλωσσο, με κυριαρχούσα την Ιλλυρική γλώσσα το δε Βόρειο καθαρά Ιλλυρικόγλωσσο.

Την οριοθέτηση αυτή μεταξύ Παλαιάς και Νέας Ηπείρου, τη βλέπουμε και στο λεγόμενο "Χρυσόβουλλο της Υπεραγίας Θεοτόκου της Πωγωνιανής του και Πατριαρχικού σταυροπηγίου", που δημοσίευσε ο Διον. Ζακυνθινός (Βλ. Ανέκδοτο Βυζαντινό Κτιτορικό εκ Βορείου Ηπείρου. Επετ. Εταιρ. Βυζ. Σπουδών τ. 14, 1938 σελ. 287). Κατά τον Δ. Ζακυνθινό, ο εκδόσας το Χρυσόβουλλο Κομνηνός ο Παλαιολόγος πιθανολογείται να είναι ο πρωτοβεστιάριος Ανδρόνικος Παλαιολόγος, που ήταν και συγγενής της οικογένειας-δυναστείας των Αγγέλων και έκανε διοικητής της Νέας Ηπείρου, και εν πάση περιπτώσει διοικητής του κεφαλατικού των Βελεγράδων (σήμερα Μπεράτι) τα έτη 1326-1328.

Το Χρυσόβουλλο αυτό που είναι κατατεθημένο στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Συμπληρωματικός κώδικς 197 φυλ. 1-4α) είναι το παρακάτω με τις αποκαταστάσεις ορθογραφίας και στίξης που έκανε ο Δ. Ζακυνθινός (μονοτονικά).

"Χρυσόβουλλον της Υπεραγίας Θεοτόκου της Πωγωνιανής και του πατριαρχικού σταυροπηγίου.

Εν ονόματι του πατρός και του υιού και του αγίου πνεύματος και της κυρίας και αληθώς υπερενδόξου δεσποίνης ημών Θεοτόκου και πάντων των αγίων. Καγώ Κομνηνός ο Παλαιολόγος συν τη συμβίω μου Ελένη και των τέκνων μου, Σίμου τε και Νικηφόρου, η θεία χάρις του Θεού και δι' ευχής του αγίου ημών βασιλέως κυρ Ανδρονίκου Κωνσταντινουπόλεως και πάσης της οικουμένης διότι

και ημείς οι αμαρτωλοί εκ της αγίας Κωνσταντινουπόλεως πεφύκαμεν. Ένθα και διορίσαντος ημάς και εις τελείαν πρόνοιαν εκπέμψα(ν)τας ημάς εν τω της Δύσεως θέματι, από δαν της Κλεισούρας μέχρι του Παπίγκου, Λυβίσδης τε και Κορούσας και Κολωνίας αυθεντεύοντος ημάς και διορίζοντος το τοιούτον θέμα, εποίησα μονύδρια τρία, ένα μεν εις Σέλτζη, τον Μέγα Νικόλαον, όλον εις αγοράν από τον Βελιάνον δύο ζεψίαις εις υπέρπυρα λεβενέτικα συν και το χωράφιον, εν ω εφύτευσα αμπέλι της εκκλησίας και το μυλοθέσιον ηγόρασα παρά του Ιωάννου του Πρέπα εις υπέρπυρα βενέτικα και εκόλλησα την εκκλησίαν την επ' ονόματι του Μεγάλου Νικολάου μετόχιον της πόλεως και πατριαρχικήν μονήν κατέστησα αυτήν, να μηδέν έχη άδειαν εν αυτή μήτε αρχιερεύς ο κατά χώραν μήτε έξαρχος μήτε κληρικός μήτε άλλος τις. Εποίησα γουν αυτήν ελεύθερην, παντελεύθερην ένεκεν της ψυχικής μου σωτηρίας, ώστε είναι αυτήν εις κατοικίαν μοναχών.

Μετά τούτο γούν εποίησα και άλλον μονύδριον εις του Βούγρεσι, ανάμεσα τας δύο χώρας το εις όνομα τιμώμενον του οσίου πατρός ημών Αθανασίου, δια συνδρομής, κόπουτε και εξόδου υπό της εμής χειρός. Ηγόρασα δε το αγρίδιον, οπερ εποίησα την εκκλησίαν, από τον Δημήτριον τον Τζέρνεσι εις υπέρπυρα οκτώ βενέτικα, ηγόρασα δε και το χωράφιον το παραθέον την εκκλησίαν όλον το κομμάτι το προς του Βούγρεσι έως του απάνου δρόμου όλον το πλασίδι εκ τινα άνθρωπον, τον Κάλεσι, εις υπέρπυρα ο βενέτικα και εφύτευσα το ήμισυ αμπέλιν της εκκλησίας και το ήμισυ διά ψωμοκαρπίαν, ηγόρασα δε και έτερον χωράφιον πλησίον του πλασιδίου το προς Λεσκοβικόν και εκόλλησα αυτό εις την εκκλησίαν, ηγόρασα δε και έτερον χωράφιον από δαν της εκκλησίας έως τον Μέγαν Λάκκον από τον Μιχάλην τον Ανυφαντήν δια υπέρπυρα ξθ' και δια μόδια πέντεγεννημα και προσεκόλλησα και αυτά εις την εκκλησίαν, ηγόρασα δε και την Πλασίτζα το απάνω το μυλοθέσιον από τον Σύρκον εις υπέρπυρα λεί. Εποίησα δε και έτερον μύλον ιδιόχειρόν μου κατωθέων το χωρίον μου το Τζερτζικόν εις τον λάκκον κάτω και εκόλλησα αυτόν εις την εκκλησίαν ένεκεν ψυχικής μου σωτηρίας, και τέσσαρας ζευγίτας. Εποίησα και αυτήν ελεύθερον και πατριαρχικήν Κωνσταντινουπόλεως, μη έχων άδεια ή καμμίαν εξουσίαν ο κατά χώραν ευρισκόμενος αρχιερεύς διασεΐσαι ή ενοχλήσαι τι το παράπαν αυτήν, μήτε κληρικός μήτε έξαρχος του αρχιερέως.

Εποίησα δε και έτερον μονύδριον εν των θέματι της Λυβίσδης το εις την άκρην του κάμπου εις το λεγόμενον Φράξον επ ονόματι της υπεραγίας δεσποίνης ημών Θεοτόκου. Ηγόρασα δε την τοποθεσίαν αυτήν από τον Μιχάλην τον Βαγρεάνον εις υπέρπυρα π' βενέτικα από τον δρόμον έως αν κατεβαίνουν οι δύο λάκκοι και το ανάφορον (...) απάνω εις το Σέλωμα και πλαγινά εις την μεγάλην πέτραν. Και εις τον λάκκον πάλιν ηγόρασα και κατώδρομα τριών μοδίων χωρά-

φι πλησίον του δρόμου, εποίησα δε και μύλον ιδιόχειρον μου πλησίον του ποταμού εις την Τούμπαν, και εκόλλησα αυτόν εις την (πατριαρχικήν μονήν) εκκλησίαν μου, και επαφίω αυτά ελεύθερα και πατριαρχικήν αυτήν εκόλλησα, μήτε υπό αρχιερέως ενοχληθήναι, μήτε υπό κληρικών. Ει τις γουν βουληθή ενοχλήσαι ή δαισεΐσαι τι, εκέτω τας αράς των τιν θεοφόρω(ν) πατέρων των εν Νικαΐα, την αγχόνην του Ιούδα, του Αρείου το ανάθεμα και των αιρετικών, του Γιεζή την λέπραν, Ηλί του ιερέως την καταδίκην, και ανοιξάτω η γη το στόμα αυτής και καταπιέτω αυτόν, ώσπερ Δαθάν και Αβειρών, και μετά του Ανανίου και της αυτού γυναικός Σαπφείρης, και την οργήν του Θεού παντοκράτορος κληρονομήσει.

Εγράφη Οκτωβρίω σί' ινδικτιώνος της έτους σκ'.

Είναι φανερό ότι τα Νοτιοανατολικά σύνορα του θέματος που διοικούσε ο εκδόσας το Χρυσόβουλλο, όπως περιγράφονται παραπάνω περνούσαν από τα βορειοδυτικά όρια ολόκληρης της σημερινής Επαρχίας Κόνιτσας. Έρχονταν από την Κλεισούρα της Πρεμετής, ακολουθούσαν τον ρου του Αώου, έφθαναν κάπου εκεί που συναντάται ο Αώος με το Σαραντάπορο, όπου ακομπούσαν στην λεγόμενη Αυταρχία (Τοπαρχία) Παπίγκου (Χώρα Παπίγκου), που αποτελούσε μια μορφή Διοικητικής μονάδας, ευρείας περιφέρειας, (κατά τους μέσους χρόνους) μέσα στο Δεσποτάτο της Ηπείρου, και από κει περνούσε στην περιοχή Λυβίσδα (που κατά τη σημείωση του Καντακουζηνού (τ. Β σ. 81, “και Αλβανούς τους περί την Πωγωνιανήν και Λυβίσδαν νεμομένους”, πρέπει να θεωρήσουμε ότι ήταν συνέχεια της Πωγωνιανής, αλλά προς την πλευράν που κατοικείται από Αλβανούς, δηλαδή την πλευρά του Λεσκοβικίου-Κολωνίας), σε συνέχεια ακολουθώντας την οροσειρά του Γράμμου (Κολώνια ή Κολλόνια κατά Κοσμά Θεσπρωτό, Περιγραφή Γεωγραφική Αλβανίας σελ. 8, έκδοση Ε.Η.Μ) φθάνει στη Κορούσα (ή Γκουρούσια “βουνά απ’ τα οποία πηγάζει το ένα κλώνάρι του Σαραντάπορου” κατά τον Α. Ψαλίδα (Βλ. Γεωγραφία Ηπείρου και Αλβανίας, Εκ. Ε.Η.Μ., σ. 56 και 69).

Τόσο από την περιγραφή της γραμμής των συνόρων του θέματος της Δύσεως όσο και από την πραγματική Γεωγραφική θεώρηση του χώρου βγαίνει κατά τρόπο σίγουρο ότι το εν όψη κείμενο με τη φράση “μέχρι του Παπίγκου” δεν περιλαμβάνει την περιοχή του Παπίγκου, επομένως το σύνορο ακουμπάει στην περιοχή του Παπίγκου και στρίβει, προχωρώντας πρην βορράν, όπου ακολουθεί την κορυφογραμμή του Γράμμου.

Εδώ όμως πρέπει να πούμε κάποιες λεπτομέρειες για την περιοχή του Παπίγκου εκείνα τα χρόνια που γράφτηκε (1326-1328) το παραπάνω Χρυσόβουλλο.

Αντιγράφουμε σαυτό το σημείο το Λέαντρο Βρανούση, Χρονικά Ηπείρου (Εκ. Ε.Η.Μ. σελ. 180)”.
“Ο μακαρίτης καθηγητής Γ. Αναγνωστόπουλος μελετήσας τα κατάλοιπα του Π.

Αραβαντινού (Η.Χ 10, 1935 σελ. 187 και εφ., Βραδυνή 7 και 8 Ιανουαρίου 1936) ανέσυρεν εκείθεν και έφερεν εις φως πολύτιμον πληροφορίαν περί απολεσθέντος τοπικού Χρονικού της Ηπείρου του Χρονικού της άλλοτε ποτέ τοπαρχίας Παπίγκου. Η πληροφορία προέρχεται από την ανέκδοτον “Περιγραφήν της Ηπείρου” (1866) του Π. Αραβαντινού. Μεταφέρω από το χειρόγραφο του Π. Αραβαντινού (μέρος Γ'. κεφ. 1” Χειρόγραφα εκ παραδόσεως και φήμης υπάρξαντα αλλ’ εις αφάνειαν περιελθόντα” σελ. 814-815 αριθ. 11) ολόκληρον την σχετικήν περικοπήν... Χρονικόν της άλλοτε ποτέ αυταρχίας του Παπίγκου... όπερ περιελθόν εις την οικογένειαν του Φουρτούνα, την εκ της κώμης Παπίγκου, αγνοείται οποίαν έλαβεν τύχην, και εικάζεται ότι απωλέσθη ή παρερριμμένον εστίν εις Ουγγαρίαν όπου η οικογένεια αυτή αποκατεστάθη προ 40 ετών. Το πόνημα τούτο έφερεν ικανήν τινα αξίαν διότι περιείχοντο εν αυτώ ικανά αξιόλογα συμβάντα της ΙΔ’ και ΙΕ’ εκατονταετηρίδος, ότε η χώρα του Παπίγκου εσήμαινε μεταξύ των αυτόνομων χωρών της Μολδοσσίας”.

Η χώρα του Παπίγκου ήτο κατά τους μέσους αιώνας ευρεία περιφέρεια περί την σημερινήν κώμην Πάπιγκον και το ομώνυμον όρος, εις τα βόρεια των Ιωαννίνων, περιλαμβάνουσα πολλά χωρία του Δυτικού Ζαγορίου και άλλους οικισμούς βορείως της Βελλάς και μέχρι της Κονίτσης.

Οι ορεινοί όγκοι του Παπίγκου αποτελούν απόρθητον αντέρεισμα. Αρχαία και μεσαιωνικά φρούρια και συγκροτήματα, προστατεύοντα τας από Δυσμών και Νότου προσβάσεις συμπλήρωναν τα φυσικά οχυρά... Βυζαντιναί πηγαί αναφέρουν το Πάπιγκον, μνημονεύεται δε και εις το λεγόμενον Χρονικόν Κομνηνού και Πρόκλου (29) καθώς και εις το έμμετρον χρονικόν των Τόκκων, κατά τρόπον μαρτυρούντα ότι οι Παπιγκινοί υπό ιδίους άρχοντες απετέλουν υπολογίσιμον παράγοντα εις τους τοπικούς αγώνας του 14ου και 15ου αιώνος... Είναι χαρακτηριστικόν το γεγονός ότι ενω αι κάτω του Παπίγκου κοιλάδες και τα δυτικώτερα διαμερίσματα της Ηπείρου (Βελλά, Πωγωνιανή κλπ) πολύ προ του 1400 υποκύπτουν εις Αλβανούς τοπάρχας, έπειτα δε εις διακινούμενα πολεμικά σώματα της στρατιάς του υποτάξαντος την Αλβανίαν σουλτάνου Βαγιαζήτ Α’ και μετέπειτα εις εξωμότας Αλβανούς επιδρομείς, οι Παπιγκινοί ανθίστανται επί δεκαετίας ολοκλήρους και η χώρα των εξακολουθεί να υπάγεται εις τον δεσπότην Ιωαννίνων (Η χώρα του Παπίγκου αναφέρεται, κατά την υποταγήν των εις τους Τούρκους και πρότερον ότι ετέλει “υπό τοπικούς άρχοντας Βοεβόδας, ζουπάνους και βοϊνίκους ή βοινίκησες... (οι οποίοι) επί μακρόν χρονικόν διάστημα και μετά την Τουρκικήν κατάκτησιν διετηρήθησαν ως χριστιανοί σπαχήδες, ενσωματοθέντες εις το ιδιότυπο διοικητικόν, επιστρατευτικόν και φοροτεχνικόν σύστημα των πρώτων χρόνων της Τουρκοκρατίας).

Από το κείμενο του Χρυσόβουλλου, (1326-28) προκύπτει αβίαστα ότι η Αυταρ-

χία (χώρα) του Παπίγκου έφτανε, κατά τον 14ο αιώνα, μέχρι τη συμβολή των ποταμών Αώου και Σαραντάπορου, δηλαδή λίγο πέραν της σημερινής Μολυβδοσκεπάστης. Επομένως την εποχή αυτή και μέχρι το 1417, που κατακτήθηκε από τους Οθωμανούς, ο κάμπος, τα γύρω χωριά και η Κόνιτσα ως πόλη, υπήγουν στην Αυταρχία - τοπαρχία του Παπίγκου. Και ακολουθούσαν την τύχη της. Ήταν τα λεγόμενα Κατούμενα, όπως λέγονταν μέχρι τελευταία από τους άλλους Ζαγορίσιους η περιοχή (βλ. και Π. Αραβαντινού Χρονογραφία τ. Β σελ. 124, περιείχοντο εις το επαρχιακόν τμήμα Παπίγκου κατά την ΙΕ' εκατονταετηρίδα τα χωριά Άνω και Κάτω Σουδενά, Άνω και Κάτω Ραβένια. Δολιανά, Μαυροβούνι, Μεσοβούνι, Αρτσίστα, Άγιος Μηνάς, Βεϊτζικόν, τότε νυν Αληζότ Τσεφλίκι ... προς δε και έτερα τα μεν ήδη ηρηπωμένα, τα δε υπό την διοίκησιν της Κονίτζης νύν προσηρτημένα).

Είμαι υποχρεωμένος να παρατηρήσω εδώ ότι οι ασχοληθέντες α) με το Χρονικό Κομνηνού και Πρόκλου (βλ. Χρονικά Λ. Βρανούση) και β) με το Χρονικό των Τόκων (βλ. Σιρό Γκιουζέπε, Ε.Η.Μ. 1965, βυζαντινές πηγές που αναφέρουν την Τοπαρχία Παπίγκου) θεωρούν ότι και τα δυό αυτά σοβαρά για την ηπειρωτολογία, παραπάνω, κείμενα είναι σχεδόν σύγχρονα με τα γεγονότα στα οποία αναφέρονται. Και στα δυό αυτά κείμενα οι όροι "στρατεύματα... Παπίγκου" και "των Ζαγορίων" (Χρ. Κομνηνού και Πρόκλου) και "Παπιγγινοί, και Ζαγόρια" (Χρονικό των Τόκων στ 1455) ξεχωρίζονται και δε μένει καμμιά αμφιβολία ότι Παπιγγινοί και Ζαγορίσσιοι, για τους συγγραφείς αυτών των δυό πολύτιμων κειμένων είναι δυό έννοιες κατοίκων, διαφορετικές. Που σημαίνει (προσθέτοντας σ' αυτά και το επιχείρημα που βγαίνει από το λεγόμενο Χρυσόβουλλο Πωγωνιανής) ότι η γεωγραφική περιοχή που περιέκλειε ο μεσαιωνικός όρος" χώρα του Παπίγγου, "αφού δεν επεκτείνονταν ούτε προς Ανατολάς, λόγω των αξεπέραστων ορεινών όγκων, ούτε και προς Μεσημβρία, (που είναι το Ζαγόρι) θα επεκτείνονταν αναμφισβήτητα προς βορράν και Νότον, που στο μεγαλύτερο μέρος είναι η περιοχή της Κόνιτσας, η οποία, καθώς τονίσαμε, είναι το εναπομείναν κομμάτι της Χώρας Παπίγκου που δεν υπέκυψε στους Αλβανούς εξισλαμισθέντες "πολύ προ του 1400 κατά τον Βρανούση... Κι αυτό, για το σκοτεινό αυτό κομμάτι της Ιστορίας της Κόνιτσας είναι σημαντικό, για να ξέρουμε ότι στα χρόνια που η Κόνιτσα κατακτήθηκε από τους Τούρκους, (1417 μ.Χ) τουλάχιστον κατά το κομμάτι της που περιλαμβάνει την πόλη της Κόνιτσας, και τα γύρω χωριά της ήταν μέσα στον Διοικητικό Γεωγραφικό χώρο του Δεσποτάτου που λέγονταν ΠΑΠΙΓΚΟ, ΧΩΡΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ, ΤΟΠΑΡΧΙΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ.

Η Κόνιτσα είχε το Κάστρο της, το οποίο (κτά τον Π. Αραβαντινό, Χρονογραφία τ. Α' σελ. 145 σε υποσημείωση) ο Δεσπότης της Ηπείρου Θωμάς Πρελούμπος ωχύρωσε για να κρατάει την περιοχή μακριά από τον εξωμότη Αλβανό Ισαήμ.

Αν κρίνουμε από το γεγονός ότι Τούρκικες πηγές, της εποχής της κατάκτησης της, αναφέρουν ιδιαίτερα την Κόνιτσα, σα σταθμό της κατάκτησης των Οθωμανών (Βλ. Πόλλο-Πλούτο, Ιστορία της Αλβανίας σελ. 79) θα πρέπει να συμπεράνουμε ότι η Κόνιτσα ήταν ως συγκροτημένη πόλη, σημαντική για τη Χώρα του Παπίγκου, και τόπος κατοικίας πολλών τοπικών αρχόντων.

Αμέσως μετά την Οθωμανική κατάκτηση (1417) η Κόνιτσα έγινε πρωτεύουσα βιλαετίου. (Σημαντικό πληθυσμιακό και οικονομικό κέντρο της περιοχής).

Στην πρώτη φάση δημιουργίας Διοικητικών μονάδων (σαντζάκι-βιλαέτι ναχιγιές κλπ), όταν οι Οθωμανοί συγκρότησαν το Σαντζάκ -i- Αρβανίτ (αλβανόφωνο) σαντζάκι που είχε πρωτεύουσα το Αργυρόκαστρο, οι Οθωμανοί, δεν περιέλαβαν σαυτό το βιλαέτι της Κόνιτσας που ήταν ελληνόγλωσσο και τα γειτονικά βιλαέτια (Ντίμπρας, Πρεμετής, Κορυτσάς, και Ματ) όπου παρά τη διγλωσσία η ελληνική γλώσσα ήταν δεύτερη κατανοητή και ομιλούμενη από μεγάλο αριθμό κατοίκων γλώσσα.

Επακολούθησε ένοπλη αντίσταση των ντόπιων στις νότιες περιοχές αυτών των Οθωμανικών κατακτήσεων, διότι ο Οθωμανικός στρατός προέβη σε ανήκουστες πράξεις βαρβαρότητας (Σφάξιμο, πλατσικολόγημα, αρπαγές γυναικόπαιδων κλπ). Τότε οι Οθωμανοί (ο Σουλτάνος Μουράτ ο Β΄) εμπιστεύθηκαν την εκκαθάριση της κατάστασης εκεί στον θρυλικό Ισάκ μπέν Εβρενός και έγιναν καινούριες μάχες, πολύνεκρες που έληξαν με νίκη των Τούρκων.

Το 1430-1431 υποτάσσονται τα Γιάννενα και ολόκληρη η Ήπειρος. Έτσι κατατιέται μια ευρύτερη Ελληνόγλωσση περιοχή και δημιουργείται το Σαντζάκι των Γιαννίνων στο οποίο εντάσσεται και το βιλαέτι της Κόνιτσας, τα Γρεβενά, η Άρτα, και η Παραμυθιά (Αγιαντονιαί).

Ταυτόχρονα τα άλλα βιλαέτια (Πρεμετής, κλπ) που είχαν μείνει παλιότερα έξω από το Σαντζάκι-Αρβανίτ εντάσσονται σαυτό. (Βλ. Μιχάλη Κοκολάκη Γιαννιώτικο Πασαλίκι, δακτ. σελ. 114), του οποίου όμως η πρωτεύουσα μεταφέρεται βορειότερα, λίγο αργότερα στον Ελμπασάν.

Τα παλιότερα οθωμανικά κατάστιχα του Σαντζακιού Ιωαννίνων μας παρέχουν αρκετά ονόματα ναχιγιέδων μέσα στο έδαφος του Καζά. Έτσι, κατά τον 16ο αιώνα μνημονεύονται οι ναχιγιέδες των Ιωαννίνων, των Κουρέντων, του Ζαγορίου, της Πογδόριανης, του Παπίγκου.... Απ' αυτούς κατά τον 18ο αιώνα το Πάπιγκο ενώθηκε με το Ζαγόρι (Βλ. Μ. Κοκολάκη σελ. 162). Από τα παραπάνω πρέπει να συμπεράνουμε ότι η μέχρι το 1417 κατάκτηση των Τούρκων, έφτασε μέχρι και την Κόνιτσα. Η υπόλοιπη Τοπαρχία Παπίγκου κατακτήθηκε από τους Τούρκους με την κατάκτηση των Ιωαννίνων ήτοι το 1430. (Βλ. ανωτέρω και Βρανούση). Έτσι η Κόνιτσα παράμεινε και μετά το 1430 καζάς αυτοτελής, που περιελάμβανε περιοχές που εκτείνονταν στα Νοτιοδυτικά της (περιοχές Καρα-

μουρατιά, Λεσκοβίκο κλπ) όπου απότι φαίνεται είχαν γίνει και ολοκληρωθεί διοικητικές αλλαγές (φορολογική τακτοποίηση, τιμαριωτική οργάνωση κλπ. (Βλ. Κοκολάκη σελ. 230) Ενώ η υπόλοιπη Τοπαρχία Παπίγκου, γίνεται αυτοτελώς Ναχιγιές Παπίγκου. Απομακρύνεται δηλαδή οριστικά από την διοικητική ενότητα που είχε με την Κόνιτσα (παρότι γεωγραφικώς - γεωφυσικώς υπάγεται στην ίδια λάκκα" στην ίδια γεωγραφική ενότητας που έχει μορφήν λάκκας). Και τελικά (18ος αιώνας) το Πάπιγκο, Κλειδονιάβιστα κλπ. γίνονται Ζαγόρι (προσκολλώνται στο Ζαγόρι).

Επανερχόμαστε στα παραπάνω. Όλη αυτή η κίνηση των Οθωμανών, που άφισε την Κόνιτσα στην αρχή έξω από το Αλβανόγλωσσο Σαντζάκι και την ενέταξε αργότερα στο Ελληνόγλωσσο Σαντζάκι των Ιωαννίνων, επισφράγισε και επιβεβαίωσε την υπάρχουσα πραγματικότητα που είχαν αναγνωρίσει παλιότερα οι Ρωμαίοι - Βυζαντινοί εντάσσοντας την Κόνιτσα και την περιοχή της στον καθαρό και αναμφισβήτητο ελληνόγλωσσο νότιο πληθυσμιακό όγκο και όχι στους προς Β.Δ. πληθυσμούς της Νέας Ηπείρου, που η ανάμιξή τους με τους Ιλλυριούς είχε δημιουργήσει διαφορετική εθνογλωσσική κατάσταση.

Την ελληνική γλωσσική καθαρότητα κράτησε ο πληθυσμός της Κόνιτσας και της περιοχής της (με κάποιες ελάχιστες εξαιρέσεις) καθ' όλη τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας. Και όπως είναι γνωστό, όχι μόνο οι ντόπιοι ("αυτόχθονες Ηπειρώτες" κατά τον Π. Αραβαντινό-Χρονογραφία τ. Β σελ. 86) εξισλαμισθέντες και μη αλλά και όσοι εγκατεστάθηκαν αργότερα στην Κόνιτσα προερχόμενοι από αλβανόγλωσσες ή και δίγλωσσες περιοχές, χρησιμοποιούσαν ως καθημερινή γλώσσα τους την ελληνική. Έτσι ο γνωστός ιστορικός της Ηπείρου γιατρός Ι. Λαμπρίδης στο βιβλίο του Περί των εν Ηπείρω Αγαθοεργημάτων (έκδοση 1880) δηλώνει ότι "Εν Κόνιτση και παρ' αυτοίς τοίς Οθωμανοίς ή ελληνική γλώσσα, εις δε το Λιασκοβίκι και παρά τοίς χριστιανοίς επικρατεστέρα η αλβανική διάλεκτος.

■ @ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά · Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 04610 49955 - Fax: 04610 49966 • Κιν. 0942411090
E-mail: lappmez@otenet.gr

Ο ζυγός της Θέμιδος

Από τον ΝΙΚ. Χ. ΡΕΜΠΕΛΗ, φιλόλογο, πρ. Λυκειάροχη

Θέμις, αρχαία θεότητα, που λατρευόταν σε πολλά μέρη της Ελλάδας, εθεωρείτο εκπρόσωπος της θείας δικαιοσύνης σε κάθε ανθρώπινη περίπτωση. Αυτή την υψηλή έννοια ενσαρκώνει και εποπτεύει σε καθετί, που σχετίζεται με το Δίκαιο και την Ηθική.

Την απεικόνιζαν τυφλή με τα μάτια δεμένα με ταινία για να αποδώσουν συμβολικά την αμεροληψία, η οποία ήταν και το χαρακτηριστικό γνώρισμά της. Ως σύμβολα είχε το ξίφος και το ζυγό (παρόμοιον εκείνου των παλαιών πατοπωλών, που ζύγισαν μπαχαρικά κ.λ.).

Αμεροληψία, λοιπόν, πρέπει πάντοτε να επικρατεί στην απονομή της δικαιοσύνης και στην απόδοση του δικαίου, προς διαφύλαξη της έννομης τάξης, που επιτυγχάνεται με την τιμωρία των ενόχων και την εξομάλυνση των διαφορών και εκθροπήτων των ανθρώπων, που καταφεύγουν στα δικαστήρια "για να βρουν το δίκιο τους".

Γεννάται όμως το ερώτημα: Είναι πάντοτε αμερόληπτοι οι δικαστές; Λίγες σκέψεις θα εκθέσω επ' αυτού.

* * *

Από τους αρχαίους χρόνους οι Αθηναίοι πολίτες, ως δικαστές, για λόγους

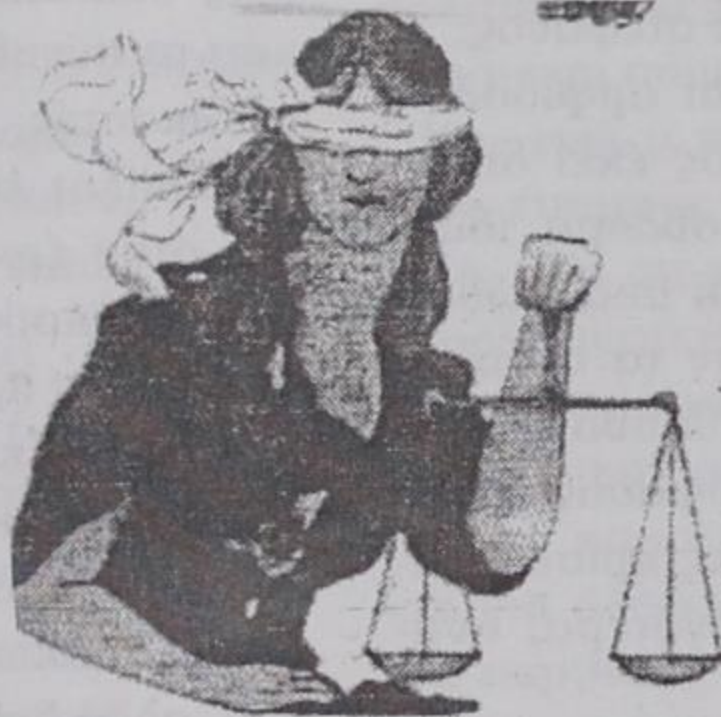
συναισθηματικούς, ήταν, ως επί το πλείστον, επιεικείς και εύκολα συγκινούνταν από τη δυστυχία των κατηγορουμένων, πολλοί από τους οποίους δεν δίσταζαν να μεταφέρουν στο δικαστήριο, σε φορεία,

τους αρρώστους γονείς των ή τα ανάπηρα παιδιά τους, για να προκαλέσουν έτσι τον οίκτο των Αθηναίων πολιτών-δικαστών, οι οποίοι επόμενο ήταν να δείξουν κάποια μεγαλύτερη κατανόηση σ' αυτούς. (Πρβλ. σημερινούς ενόρκους,

που βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά απ' ό,τι οι εξ επαγγέλματος δικαστές).

Δικαστικές πλάνες πάντοτε υπήρχαν και υπάρχουν, αφού και οι δικαστές είναι άνθρωποι, που μπορεί να υποπέσουν σε σφάλματα. Ο Αλκιβιάδης, που είχε κατηγορηθεί για την κοπή των κεφαλών του Ερμού τις παραμονές της εκστρατείας των Αθηναίων στη Σικελία, και διατάχτηκε γι' αυτό να επιστρέψει στην Αθήνα, εδραπέτευσε από το πλοίο, που είχε σταλεί να τον μεταφέρει και κατέφυγε στους Σπαρτιάτες, ακριβώς γιατί ήξερε ότι ο ζυγός της θέμιδος δεν λειτουργούσε σωστά στην Αθήνα.

Το ζήτημα, λοιπόν, της απονομής της δικαιοσύνης είναι πολύ λεπτό και δύσκολο και οι δικαστές, πολλές φο-

ρές κατέχονται από αμφιβολίες και προβληματίζονται έντονα.

Υπήρχαν και υπάρχουν και σήμερα δικαστές, που υποκύπτουν σε πιέσεις, δικαστές ευάλωτοι, υποχωρητικοί, συγκαταβατικοί, χαριστικοί, φιλοχρήματοι, όπως υπάρχουν και λειτουργοί της θέμιδος αμερόληπτοι, άκαμπτοι, άτεγκτοι, που δεν χαρίζονται σε κανένα. Σε αυτούς τους ακεραίου χαρακτήρος δικαστές ανήκει πάντοτε ο της δικαιοσύνης έπαινος και στέφανος.

Διλήμματα, λοιπόν, και αμφιβολίες δεν λείπουν ποτέ. Ποιός έχει δίκιο; Ποιός άδικο; Ιδού το πρόβλημα, ιδιαίτερα σε πολύπλοκες και ακανθώδεις δίκες, και μάλιστα, όταν τα στοιχεία είναι ανεπαρκή και δεν βοηθούν στην έκδοση μιας δίκαιης απόφασης.

Εξ ου, πολλάκις, άδικες κρίσεις, δικαστικές πλάνες και αργότερα, αναθεωρήσεις δικών.

Είναι, λίγο πολύ, γνωστό το ανέκδοτο εκείνο, επί Τουρκοκρατίας, όταν ο τοπικός δικαστής (Κατής) έπρεπε να λύνει τις διαφορές των ανθρώπων, που κατέφευγαν σ' αυτόν. Αξίζει να το αναφέρω.

Σε μια τέτοια περίπτωση ο Κατής άκουσε με τη δέουσα προσοχή τον κατηγορο και, όταν τελείωσε το κατηγορητήριο, του είπε, κάνοντας μια ανάλογη, ευθαρρυντική γι' αυτόν, χειρονομία: "Έχεις δίκιο".

Ύστερα ο κατηγορούμενος αντέκρουσε με πειστικότητα τον κατήγορο, και ο Κατής επανέλαβε και σ' αυτόν, στον ίδιο τόνο: "Έχεις δίκιο".

Τότε κάποιος από το ακροατήριο του λέει: "Κατή μου, ο κατήγορος έχει

δίκιο, ο κατηγορούμενος έχει επίσης δίκιο. Ποιός έχει άδικο;

Κι ο Κατής: "Κι εσύ δίκιο έχεις".

* * *

Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος από τους Τούρκους και για πολλές δεκαετίες συνεχιζόταν η θλιβερή κατάσταση, σχετικά με την απονομή της δικαιοσύνης. Ανεπίτρεπες πολιτικές επεμβάσεις και πιέσεις, μεταθέσεις δικαστικών λειτουργών κλ. ήταν κάτι το σύνηθες φαινόμενο. Όχι μόνο οι δικαστές, αλλά και άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι εύκολα έπαιρναν μετάθεση, όταν έρχονταν σε σύγκρουση με τους τοπικούς κομματάρχες. Χαρακτηριστική, εν προκειμένω, μια παρόμοια μετάθεση Εκπαιδευτικού στην Κατούνα, οπότε εκείνος έξαλλος φώναξε: "Πού της ελληνικής γης κείται Κατούνα; Διδάσκω πολλά χρόνια Γεωγραφία, αλλά δεν έτυχε να τη μάθω".

Πολλές δίκες, ακόμα και σήμερα, χρονίζουν, αναβάλλονται και πάλι αναβάλλονται, γίνονται ενστάσεις επί ενστάσεων, άλλες παραγράφονται κ.λ. έτσι ώστε τα κοινώς λεγόμενα "μην μπλέξεις στα δικαστήρια" ή το άλλο "καλύτερα ένας κακός συμβιβασμός, παρά μια δίκη" έχουν αρκετή δόση αλήθειας.

Είναι γνωστό ότι η Δικαιοσύνη, ο ακρογωνιαίος αυτός λίθος μιας χρηστής Πολιτείας και το αλάθητο βαρόμετρο ενός καλού ή κακού Κράτους, εκώλαινε και νοσούσε μέχρι το 1910 σε τέτοιο βαθμό, ώστε παραστάθηκε από σκηνής, το 1908, σε Αθηναϊκή Επιθεώρηση, ως κόρη τυφλή, με δεμένα τα μάτια με μαυτίλι, κρατώντας στο αριστερό χέρι зу-

γό ανισοσκελή και τραγουδώντας τους παρακάτω στίχους, τους οποίους άκουσα από τον πατέρα μου, που είχε ιδεί εκείνη την Επιθεώρηση, όταν σπούδαζε τότε (1908) στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Αθηνών. Θα προσπαθήσω να τους θυμηθώ.

*Με τη ζυγαριά σπασμένη
και με ζύγια ελλιπή
πώς να κάνω τη δουλειά μου;
πώς να κάνω προκοπή;*

*Κόσμον ακούω και κόσμο δεν βλέπω
μέσ' στο σκοτάδι παραπατώ
και αν κανένα στη τύχη πιάσω,
μου φεύγει πάλι και τον ζητώ.*

*Αχ, το δρόμο πάντα χάνω
και κανείς δεν με βοηθεί
κι όλα μου στραβά τα κάνω
όλοι μ' έχουν βαρεθεί.*

*Συμφορά, ελεήστε, Χριστιανοί,
είμαι μόνη, μόνη κι ορφανή!*

Οι λυρικοί αυτοί στίχοι παριστάνουν ζωηρά κι ανάγλυφα τη θλιβερή κατάσταση, στην οποία είχε περιέλθει η Δικαιοσύνη, η οποία, χωρίς σοβαρή υποδομή, με δικαστές έντιμους αλλά και ανέντιμους, μόνη, περιφρονημένη και αβοήθητη, αδυναμούσε ν' ανταποκριθεί δεόντως στο έργο της. Και αν κάποτε έμπλεκε με υψηλά ιστάμενα πρόσωπα, στο τέλος υποχωρούσε, λόγω πολιτικών πιέσεων και επεμβάσεων, έτσι, για να ισχύει η επιτυχής παρομοίωση της Δικαιοσύνης με ιστό αράχνης, στον οποίο πιάνονται εύκολα τα μικρά έντομα (κουνούπια, μύγες), αλλά ξεφεύγουν τα μεγαλύτερα (σφήκες κ.λ.).

Ευκαιριακά ας συγκρίνει ο αναγνώ-

στης το λεπτό πνεύμα των Επιθεωρήσεων εκείνων με τις χυδαιολογίες, βωμολοχίες, και αισχρολογίες των σημερινών.

Ύστερα απ' αυτά ο τότε (1910) Υπουργός Δικαιοσύνης, διαπρεπής νομομαθής Ν. Δημητρακόπουλος, που πονούσε πολύ για το κατόντημα της Δικαιοσύνης, πήρε γενναία μέτρα υπέρ αυτής και των λειτουργών της.

Και πάλι όμως δεν σταμάτησαν οι πολιτικές επεμβάσεις, που συνεχίζονται μέχρι σήμερα.

Και ενώ η πατρίδα μας έχει αρκετούς έντιμους και αδέκαστους δικαστές, που αποτελούν το σέμνωμα του υπαλληλικού κόσμου και το εγκαλλώπισμα του ναού της Θέμιδος, εν τούτοις η Δικαιοσύνη δεν αποδίδει καλύτερους καρπούς. Κι αυτό συμβαίνει και για άλλους λόγους, που δεν είναι του παρόντος, αλλά και διότι, σε εκδικάσεις σοβαρών ποινικών και πολιτικών υποθέσεων, δεν μπορεί ν' απαλλαγεί τελείως από τις πολιτικές επιρροές, οι οποίες την μεταβάλλουν, πολλές φορές, σε θεραπευίδα της εκάστοτε Κυβέρνησης και του Κράτους γενικότερα.

Ευχής έργο θα ήταν οι δικαστικοί λειτουργοί, ιδιαίτερα οι ανώτατοι, να αφήνονται ελεύθεροι και ανεπηρέαστοι στην άσκηση των καθηκόντων τους, έτσι ώστε η Δικαιοσύνη να απονέμεται γρήγορα, αμερόληπτα και ακριβοδίκαια, πράγμα που αποτελεί το ασφαλές κριτήριο μια ευνομούμενης και προδευτικής Πολιτείας και Κοινωνίας.

Η μουσική μπάντα του ορφανοτροφείου. Κόνιτσα, 1946.

ΜΝΗΜΕΙΟ ΣΤΗ ΣΟΥΣΝΙΤΣΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ (3-8-2003)

Το παράρτημα Εθν. Αντίστασης Κόνιτσας (ΠΕΑΕΑ), ύστερα από την κατασκευή των μνημείων στην Καλλιθέα, Βίγλα και Αγ. Τριάδα για πεσόντες αγωνιστές στην ιταλογερμανική κατοχή, ανέλαβε την ανέγερση μνημείου στη Σουσνίτσα (στον αυχάινα του δρόμου που οδηγεί από την Κόνιτσα στο Ελεύθερο). Σ' αυτόν το χώρο έπεσαν στα τέλη Ιουλίου 1943 σε μάχες με τις γερμανικές δυνάμεις οι Ε.Λ.Α.Σίτες αντάρτες:

Αρχιμανδρίτης Λάμπρος ετών 21
από Κόνιτσα.

Γιούσιος Χρήστος ετών 28 από Κόνιτσα
Ευαγγέλου Παντελής ετών 22 από Κόνιτσα
Μεσσής Στέργιος ετών 38
από Πάδες Κόνιτσας.

Την Κυριακή 3/8 με προσέλευση πολλών Κονιτσιωτών έγιναν τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου.

Παρευρέθηκαν:

Ο Αντινομάρχης Ιωαννίνων κ. Παναγ. Κοδιός, ο Δήμαρχος Κόνιτσας κ. Μάκης Χατζνεφραιμίδης, ο Νομαρχ. Σύμβουλος Ι. Ντασταμάνης, οι συγγενείς των νεκρών, Δημοτικοί Σύμβουλοι, Κοινοτάρχες, ο Δ/ντής Πρωτοβάθμιας εκπ/σης Ν. Ιωαννίνων κ. Ι. Τσιάγκης, εκπρόσωποι φορέων και Συλλόγων αντιστασιακοί που είχαν λάβει μέρος στις μάχες, ο Γιαννιώτης συγγραφέας Λάμπρος Μάλαμας κ.α.

Στο καταπράσινο βουνίσιο τοπίο, το

μαρμάρινο μνημείο με τον σκαλιστό αντάρτη και την πλάκα με τα ονόματα των πεσόντων αγωνιστών, σκεπασμένο με τη γαλανόλευκη, ήταν έτοιμο από μέρες για την αποκάλυψή του.

Με τον ερχομό των επισήμων και του εφημερίου του Ελευθέρου παπα Μηνά, ο Γραμματέας του Παραρτήματος Σωτ. Τουφίδης άνοιξε την εκδήλωση προσφωνώντας τους παρευρισκόμενους και λέγοντας, στη συνέχεια, τα παρακάτω:

Σας καλωσορίζουμε και σας ευχαριστούμε που ήρθατε σήμερα σ' αυτή

την εκδήλωση για τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου προς τιμήν των πατριωτών που έπεσαν από τα βόλια των Γερμανών ναζί στις 26/7/1943.

Το Μνημείο έγινε από Παράρτημα Π.Ε.Α.Ε.Α. Κόνιτσας, με την οικονομική συνδρομή απλών πολιτών, σ' αυτόν το χώρο που παραχωρήθηκε από το Δήμο Κόνιτσας. Την κατασκευή έκανε ο Γιώργος Τσιλογιάννης από τη Δροσοπηγή*.

Ευχαριστούμε όλους για τη βοήθειά τους και ιδιαίτερα το Δήμο, που ανέλαβε δια του Ιδρύματος Παπαδιαμάνη τη δαπάνη για τα κάγκελα της περιφραξής.

Είναι πατριωτικό χρέος η ανέγερση τέτοιων μνημείων γι' αυτούς που θυσίασαν ό,τι πολυτιμότερο έχει ο άνθρωπος, τη ζωή του, χάριν της Ελευθερίας του συνόλου.

Είναι χρέος και προς την ιστορική μνήμη της φυλής μας, γιατί τα έθνη που λησμονούν την ιστορία τους, εξαφανίζονται. Ποτέ ο Λαός μας δεν κίότρεψε, ποτέ δε λογάριασε θυσίες και όπως λέει και ο Βασίλης Ρώτας:

*Σύντροφε,
όπου πας και περπατείς
τη γη μας να πατείς σεμνά
και ν' αλαφροδιαβαίνεις.
Τ' είναι ο τόπος μας όλο νεκρούς
σπαρμένος
κάθε πέτρα μας αιματοβαφτισμένη,
ένας σύντροφος που 'πεσε*

*πόλεμώντας για τη λευτεριά,
για του Λαού το δίκιο.*

Από τα βάθη των αιώνων το "Ήτε παίδες Ελλήνων" επαναλαμβάνεται κάθε φορά που η Πατρίδα μας κινδυνεύει, κι αυτό το παράγγελμα άκουσαν και πήραν τα όπλα να την υπερασπίσουν τα παλικάρια που τιμούμε σήμερα.

Ήταν μια εποχή που όλα τα σκιαζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά, όπως λέει και ο Εθνικός μας ποιητής.

Μετά το ΟΧΙ στους εισβολείς του Μουσολίνι και το μεγάλο Έπος Στρατού και Λαού σ' αυτά τα βουνά που βρισκόμαστε, νέος εχθρός, φοβερότερος- η ναζιστική Γερμανία του Χίτλερ-σαρώνοντας τη Δυτική Ευρώπη υποδούλωσε και την πατρίδα μας προσπαθώντας να επιβάλει τη "Νέα τάξη πραγμάτων" στον κόσμο.

Βασιλιάς και Κυβέρνηση έφυγαν για την Αίγυπτο, όπου ήταν ασφαλισμένοι κάτω από την προστασία των "φίλων και συμμάχων μας Εγγλέζων".

Βαθύ σκοτάδι σκέπασε τη χώρα μας. Με την αρπαγή του πλούτου της από τα κατοχικά στρατεύματα Γερμανών, Ιταλών και Βουλγάρων, ο λαός έπεσε σε μεγάλη ένδεια. Πείνα, ληστείες, σκοτωμοί, τρομοκρατία, έριξαν τους ανθρώπους σε εξαθλίωση και εξαχρείωση.

Όμως άντεξε ο λαός μας και από

* Το σκίτσο του Αντάρτη έγινε από τον Ζωγράφο Ζ. Δέδο.

τα σπλάχνα του ξεπήδησαν ζωοδότρες δυνάμεις.

Τέσσερα μικρά Κόμματα (Ε.Λ.Δ. - Σ.Κ.Ε. - Α.Κ.Ε. - Σ.Ε.Κ.) με επικεφαλής το Κ.Κ.Ε., οργάνωσαν το λαό σ' ένα Πανελλήνιο Απελευθερωτικό Μέτωπο (Ε.Α.Μ), που έσωσε τον κοσμάκη από την πείνα, ματαίωσε την επιστράτευση από τους Γερμανούς και δημιούργησε από το μηδέν έναν παλλαϊκό Στρατό που έγινε ο τρόμος των κατακτητών.

Χιλιάδες πατριώτες εντάχθηκαν στον Ε.Λ.Α.Σ. και τον Ε.Δ.Ε.Σ., καθώς και σε άλλες ένοπλες ομάδες που απασχόλησαν μεγάλες δυνάμεις των κατακτητών - πολύτιμες στα μέτωπα με τους συμμάχους μας.

Στην περιοχή μας δρούσαν τμήματα του Ε.Λ.Α.Σ. και σ' αυτά είχαν ενταχθεί και τα παλικάρια μας που έπεσαν

στις μάχες με τους Γερμανούς, όπως θα μας εξιστορήσει σε λίγο ο συναγωνιστής Δημήτρης Μπόγδος από το γειτονικό χωριό Ελεύθερο, ο οποίος έζησε από κοντά τα γεγονότα.

Προσφιλείς μας νεκροί,
Αθάνατοι Έλληνες πατριώτες.

Εξήντα ολόκερα χρόνια οι ψυχές σας περιπλανιόνταν σε τούτα τα βουνά και τα φαράγγια χωρίς δικαίωση.

Από σήμερα οι ψυχές σας θ' αναπαύονται σ' αυτό το απέριπτο Μνημείο, που ως ελάχιστη τιμή για τη θυσία σας ανεγείραμε, εκπληρώνοντας το δικό μας χρέος.

Αιωνία σας η Μνήμη.

Τελειώνοντας ο Σ.Τ. κάλεσε τον Αντινομάρχη και το Δήμαρχο να κάνουν τα αποκαλυπτήρια. Την αποκάλυψη συνόδεψαν τα χειροκροτήματα

του πλήθους και αμέσως έγινε προσκλητήριο νεκρών και κατάθεση στεφάνων σε συγκινητική ατμόσφαιρα.

Κατέθεσαν: ο Αντινομάρχης, ο Δήμαρχος, οι συγγενείς των νεκρών, για την Τ.Ο ΠΑΣΟΚ ο Β. Μουρεκίδης, για την Κ.Ο του Κ.Κ.Ε. ο Α. Γκότζος, για το Δήμο Μαστοροχωρίων ο Δημ. Σδούκος, για το Δ.Δ. Ελευθέρου ο Χρ. Οικονόμου, για τον Πολιτιστ. Σύλλογο Ελευθέρου ο Αθ. Δάλλας, για τον Σύλλογο Παλιών Εθίμων ο Ι. Παγουρατζής και για τα παραρτήματα Εθν. Αντίστασης Ιωαννίνων-Κόνιτσας, αντίστοιχα ο κ. Ι. Μαβίδης και ο κ. Π. Κούγιας.

Ακολούθησε η ομιλία του κ. Μπόγδου ο οποίος, αφού περιέγραψε γενικά την κατάσταση που επικρατούσε

στα χρόνια της κατοχής, αναφέρθηκε στις μάχες της Σουσιτίσας: "...Στο τέλος του Ιούλη οι Γερμανοί άρχισαν μεγάλες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις κατά των δυνάμεων του Στρατηγείου Δυτ. Μακεδονίας του ΕΛΑΣ και στις περιφέρειες Γρεβενών, Βοΐου, Καστοριάς. Οι επιχειρήσεις άρχισαν με ταυτόχρονη κίνηση γερμανικών δυνάμεων από Κοζάνη - Γιάννινα - Κόνιτσα.

Τμήματα του Αρχηγείου Πίνδου του ΕΛΑΣ, η δύναμη των οποίων έφτανε τους 800 άνδρες, σε συνεργασία με τις πολιτικές οργανώσεις του ΕΑΜ παρακολουθούσαν με προσοχή τις κινήσεις των Γερμανών και βρίσκονταν σε επιφυλακή για ν' αποκρούσουν τις επιθέσεις του εχθρού.

Σύμφωνα με πληροφορίες, που έ-

Ο Αντινομάρχης και ο Δήμαρχος στα αποκαλυπτήρια.

φταναν από την Κόνιτσα κι άλλες περιοχές, οι Γερμανοί ετοιμάζονταν για εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στη Λάκκα Αώου και γενικά στην περιοχή της Πίνδου για να εξοντώσουν τα τμήματα του ΕΛΑΣ που βρίσκονταν σ' αυτή την περιοχή και να συναντηθούν με τ' άλλα στρατεύματα που έκαναν επιθέσεις από την περιοχή Γρεβενών - Βοΐου - Καστοριάς.

Στις 22 Ιούλη οι Γερμανοί κινήθηκαν από την Κόνιτσα για να εφαρμόσουν το σχέδιό τους.

Το πρώτο προωθημένο αντάρτικο φυλάκιο, που βρίσκονταν στη Σουσιτίτσα αγρυπνούσε και παρακολουθούσε τις κινήσεις των Γερμανών.

Οι κάτοικοι του χωριού Ελεύθερου εγκατέλειψαν τα σπίτια τους και τα νοικοκυριά τους κι έφυγαν για τα δαση να σωθούν από τους κανίβαλους. Έμειναν στο χωριό ένας γέρος και μια γριά, που δεν μπορούσαν ν' ακολουθήσουν τον υπόλοιπο κόσμο. Επίσης, έμεινε στο χωριό κι ένας διανοητικά άρρωστος.

Τ' αντάρτικα τμήματα της 9ης μεραρχίας του ΕΛΑΣ, με αρχηγούς τους καπεταναίους Χρήστο Μόσχο (Πέτρο), Μαύρο, Κατσαντώνη, Αθάνατο κ.α. έπιασαν θέσεις και οχυρώθηκαν ανατολικά του χωριού.

Μαζί με τα τμήματα του Αρχηγείου Δυτ. Μακεδονίας, σ' αυτές τις επιχειρήσεις, έπαιρνε μέρος και ένα τμήμα του Αρχηγ. Ηπείρου.

Κατά το μεσημέρι εμφανίστηκαν οι Γερμανοί στο δυτικό μέρος του χωρι-

ού, νομίζοντας ότι δε θα συναντούσαν αντίσταση, όμως γελάστηκαν.

Μόλις πλησίασαν το αντέρεσμα που είναι κοντά στο χωριό, τους σταμάτησαν οι ριπές πολυβόλων των ανταρτών.

Ο εχθρός ξαφνιασθηκε και ακροβολίστηκε αμέσως δεξιά κι αριστερά του δρόμου. Η μάχη, από την πρώτη στιγμή, ήταν σκληρή και άνιση. Ο εχθρός διέθετε σύγχρονο οπλισμό και πυροβολικό, ενώ οι αντάρτες είχαν στη διάθεσή τους ένα βαρύ πολυβόλο, έναν όλμο και μερικά οπλοπολυβόλα με λιγοστές σφαίρες.

Η μάχη κράτησε τέσσερις μέρες. Οι βάρβαρες ορδές των Ούννων αφού δεν μπόρεσαν να κάψουν την αντίσταση των ανταρτών, αναγκάστηκαν να φέρουν και πυροβολικό.

Την τρίτη μέρα, το πυροβολικό του εχθρού άρχισε να σφυροκοπά τις θέσεις των ανταρτών στον Αι Γιώργη, στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος, στον Προφ. Ηλία και αλλού.

Οι αντάρτες, παρά το σφυροκόπημα, κράτησαν γερά τις θέσεις τους.

Στις μάχες αυτές σκοτώθηκαν, βορειοδυτικά του χωριού, δυο ε-λασίτες αντάρτες από την Κόνιτσα: Ο Λάμπρος Αρχιμαντρίτης και ο Χρήστος Γιούσιος. Λίγο αργότερα, με τη σύμπτυξη των Γερμανών, στη Σουσιτίτσα σκοτώθηκε ο Παντελής Ευαγγέλου, επίσης από την Κόνιτσα! Ιερή παρακαταθήκη του λαού μας μένουν, η ζωή και η δράση, το παράδειγμα και η θυσία τους. Οι φάλαγγες των αθάντων νεκρών του Αγώνα εμπυχώνουν τους

Λ. Αρχιμανδρίτης

Π. Ευαγγέλου

Στέργ. Μεσσής

ζωντανούς κι οι φάλαγγες αυτές είναι αμέτρητες. Αιώνια η μνήμη στους ήρωες, που έπεσαν για τη λευτεριά και την ανεξαρτησία της Ελλάδας...

Την Τέταρτη μέρα της μάχης, κατά το βράδυ, επειδή οι Γερμανοί είχαν προχωρήσει από άλλη κατεύθυνση προς την οροσειρά του Σμόλικα, οι αντάρτες υποχρεώθηκαν να συμπυκνωθούν για να μην εγκλωβιστούν.

Έτσι οι Γερμανοί στις 26 Ιούλη μπήκαν στο Ελεύθερο και το αφάνισαν.

Από την πρώτη στιγμή που πάτησαν το πόδι τους στο χωριό, άρχισαν το κανιβαλικό τους έργο, που δύσκολα μπορεί να συλλάβει αν-θρώπινη φαντασία. Το όργιο κράτησε από τα χα-

ράματα ως αργά το βράδυ και μέσα σε λίγες ώρες σκορπίστηκε πάνω από τα σπίτια του Ελεύθερου η νέκρα του θανάτου και του ρημαγμού.

Τα σπίτια του χωριού παραδόθηκαν στις φλόγες. Ο νους σταματά μπροστά στην τραγωδία του Ελεύθερου. Από τα 80 και πάνω σπίτια του χωριού, έμεινε μόνον ένα. Από τ' άλλα έμειναν οι τέσσερις τοίχοι και τα συντρίμια.

Οι Γερμανοί έβαλαν φωτιά επίσης και στους αχερώνες και σ' ό,τι άλλο μπορούσε να καεί.

Έκαψαν το σχολείο του χωριού, που είχε χτιστεί το 1935, την εκκλησία Άγιος Νικόλαος και πολλά ξωκλήσια. Τίποτα δεν έμεινε όρθιο στο χωριό' η καταστροφή ήταν ολοκληρωτική. Οι φλόγες

ήταν μεγάλες - θεόρατες κι ανέβαιναν βιαστικά σαν λυσσασμένες στον ουρανό.

Πάνω από το χωριό, ο ουρανός πότε γίνονταν γκρίζος, πότε μαύρος από τον καπνό.

Οι Χιτλερικοί δολοφόνησαν άνανδρα τρεις κατοίκους που είχαν μείνει στο χωριό.

Το δολοφονικό χέρι των φασιστών σκόρπισε παντού την ερήμωση και το θάνατο.

Η Αικατερίνη Μπόγδου, ετών 75-80, βρήκε μαρτυρικό θάνατο. Κάνκε μες στο σπίτι, χωρίς να βρεθεί ούτε το παραμικρό ίχνος.

Τον Ιωάννη Γιούτο, ετών 80 περίπου, αφού τον έσφαξαν ή τον σκότωσαν, τον πήραν σβαρνίζοντας και τον έριξαν στη φωτιά και κάνκε.

Τα ίχνη από το σβάρνισμα φαίνονταν καμιά τριανταριά μέτρα, καθώς το αίμα έβαψε το δρόμο.

Το τρίτο θύμα ήταν ο διανοητικά άρρωστος Βασίλης Μπόγδος, ετών 55-60 περίπου.

Μέρες, φαίνεται, θα 'χε να βάλει μπουκιά ψωμί στο στόμα του, γι' αυτό ανέβηκε σε μια μουριά να φάει μούρες, να καταπραΰνει λίγο την πείνα του. Τίποτε άλλο δεν έβλεπε και δεν άκουγε γύρω του ο Βασίλης, εκτός από την πείνα του, τη θεριεμένη μέσα του.

Και τη στιγμή που άπλωσε το χέρι του να κόψει μια μούρα, μια ριπή αυτόματου του τρύπησε το κορμί και σαν αγριοπούλι σκοτωμένο από τα σκάγια

κυνηγού σωριάστηκε κάτω.

Έτσι τον βρήκαν οι συγχωριανοί του λίγες μέρες αργότερα, που γύρισαν από το δάσος.

Εκείνες τις μέρες που συνεχίζονταν ακόμα οι μάχες στο χωριό, δυο κάτοικοι του χωριού, ο Ηλίας Πλατής και ο Στέργιος Ρούβαλης, προσπάθησαν να μπουν στο χωριό, αλλά έπεσαν σ' ενέδρα των Γερμανών, όπου σκοτώθηκε ο Πλάτης.

Οι Γερμανοί, αφού ολοκλήρωσαν την καταστροφή του χωριού, έβαλαν ύστερα φωτιά και στα σπαρτά που βρίσκονταν στα γύρω χωράφια.

Η δουλειά και το έργο των προγόνων μας, που τόσο σκληρά εργάστηκαν αιώνες για να χτίσουν το χωριό, καταστράφηκε μέσα σε μια μέρα. Οι κάτοικοι, που είχαν φύγει να σωθούν στα δάση από τους Βάρβαρους εχθρούς παρακολουθούσαν από την Πέτρα του Λέτσιου, του Σουφλιά, και από άλλα μέρη, πως καίγονταν τα σπίτια τους, το 'να μετά το άλλο.

Στα πρόσωπα των κατοίκων ζωγραφίστηκε μια ταραχή, αναστάτωση, φόβος, ανησυχία και ο νους του καθενός πετούσε στο μέλλον, πως να ζήσει μετά απ' αυτή την καταστροφή, που θα στεγάσει τη φαμιλιά του, τα ζώα και πολλά άλλα πράγματα.

Οι γυναίκες άρχισαν να κλαίνε, να μοιρολογούν και να καταριούνται τους καταχτητές. Και πως να μην κλάψουν; Χάθηκε όλο το νοικοκυριό τους..

Όταν βράδιασε, η φωτιά δεν είχε

σβήσει ακόμα. Πάνω από το χωριό απλώθηκε η θλίψη και η βουβαμάρα.

Πουθενά δεν ακούγονταν παιδικές φωνές όπως πριν την κατα-στροφή. Ακόμα και τα πουλιά εξαφανίστηκαν από το φόβο της φωτιάς. Πουθενά σημάδι ζωής. Ιούλης μήνας και το χωριό έμεινε έρημο μες στα ερείπιά του. Σ' έπιανε τρόμος να μπει μέσα κι αν το τολμούσες, αναριγούσες βλέποντας μερικές γάτες, που είχαν γλιτώσει από τις φλόγες, να τρέχουν, αγριεμένες, σ' αντίκρισμα σου.

Η 26 Ιούλη είναι μια ματωμένη, μια μαύρη μέρα στην ιστορία του Ελευθέρου...

Πριν αποχωρήσουν, οι Γερμανοί άφησαν μια πινακίδα που έγραφε τα εξής: «Το χωριό Ελεύθερο εξαφανίστηκε από το πρόσωπο της γης, διότι οι κάτοικοί του αντιστάθηκαν στα γερμανικά στατεύματα, που ήρθαν στην Ελλάδα να επιβάλουν την τάξη».

Πραγματικά το Ελεύθερο καταστράφηκε, οι κάτοικοί του, όμως, το ξανάχτισαν και σήμερα ζει αναπτύσσεται και προοδεύει.

Ο γερμανικός φασισμός, κάτω από τα συντριπτικά χτυπήματα του Κόκκινου Στρατού και των Συμμάχων, πέθανε στη φωλιά του, εκεί που γεννήθηκε.

Το Ελεύθερο, στον πανεθνικό συναγερμό της Εθν. Αντίστασης που ξεσήκωσε όλη τη χώρα, δεν υστέρησε καθόλου. Είχε τη δική του θέση, τη δική του πορεία και τη δική του προσφορά. Δεν έμεινε κανείς έξω από τις οργα-

νώσεις του ΕΑΜ, της ΕΠΟΝ και της ΕΘΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ.

Ο καθένας, με τον τρόπο του πρόσφερε τις υπηρεσίες του για την πατρίδα.

ΔΗΜ. ΜΠΟΓΔΟΣ

Μετά την ομιλία, ο συγγραφέας ο Μάλαμας απήγγειλε το παρακάτω ποίημα, αφιερωμένο στους νεκρούς της Σουσιτίσας αποσπώντας στο τέλος τα χειροκροτήματα όλων των παρευρισκομένων.

Το ποίημα

Χαίρε Σουσιτίσα Κόνιτσας κορώνα παινεμένη,
γη με το αίμα τέσσερων παλικαριών θρεμένη,
με νιούς λεβέντες που'χαν πιεί της αντρειάς το γάλα,
κι έπεσαν για τα ιδεώδη μας του γένους τα μεγάλα!
Αντάρτες, θρύλοι της ΕΠΟΝ, περήφανοι, γενναίοι,
ορμητικοί σα χείμαρροι, και φλογεροί Ανταίοι!
Του πονεμένου μας λαού σύμβολα της θυσίας,
μορφές που θρονιαστήκατε σε πάνθεα αθανασίας.
Τις βλοσυρές σας σκιές με δέος προσκυνούμε,
σ' ανάσταση τις φέρνουμε για να τις τραγουδούμε.
Φόρος τιμής προσφέρουμε σε τούτ' το μαυσωλείο
για να διδάσκει οράματα, μηνύματα στο βίο.
Κάθε διαβάτης εδώ 'πα, ένα λεπτό ας μείνει

κρυφό ένα δάκρυ από καρδιά ευγνώμονη ας βγαίνει.
Οι μάνες που ορφάνεψαν δε χάρηκαν νυφάδες,
κι εσείς θα ζείτε σταυραετοί μ' αγγέλους σε κορφάδες.
Το μοιρολόι της νιότης σας τα δέντρα θα σφυρίζουν,
κ' οι στεναγμοί των ανέμων θε να σας νανουρίζουν
τέτοιιοι ωραίοι θάνατοι, ορμές, φωτιές ανάφτουν,
τ' απδόνια και οι πέρδικες τις ροδαυγές να ψέλλουν,
τις νέες Θερμοπύλες μας στον κόσμο ν' αναγγέλουν.
Για την πατρίδα, πέσατε αντάρτες παλικάρια
και στέναξαν οι λαγκαδιές, τ' Αώου μαργαριτάρια.
Μες στην ορμή στη φλόγα σας κλείστηκε η δόξα όλη,
ήλιοι, σεριές και θάλασσες και τ' ουρανού οι θόλοι.
Οι ήρωες κι αν γράφονται στο μάρμαρο το κρύο
ζουν σε συνείδησες γενιών, σε πνέμα, τέλειο, θείο.
Η γης όπου σας σκέπασε ανάλαφρη να στέκει
κι η Λευτεριά σα νέα θεά στεφάνια να σας πλέκει.
Γλυκός νά'ναι ο ύπνος σας σε θερινή γαλήνη,
Κι εμείς, θα κρίζουμε "ποτέ πιά πόλεμους", Ειρήνη!

Η τελετή έληξε με τον Εθνικό Ύμνο και οι συγγενείς των νεκρών αγωνιστών πρόσφεραν κόλυβα και τσίπουρο συγκινημένοι που ζωντάνεψαν οι μνήμες για τα αγαπημένα τους πρόσωπα.

Ήταν μια μέρα πατριωτικής έξαρσης όπου οι νεώτεροι αντάμωσαν με τους μπαρουτοκαπνισμένους επιζώντες αγωνιστές τιμώντας εκείνους "που έταξαν στη ζωή τους Θερμοπύλες".

Οι συγγενείς των νεκρών στο μνημείο.

Ελεύθερα Βήματα στην Παράδοση του Λαού μας Ατερίζοντας τη Μεγαλόχαρη

(ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΓΡΗΓΟΡΗ, ΘΕΟΛΟΓΟ, ΠΡΩΗΝ ΛΥΚΕΙΑΡΧΗ)

“Χαίρε, αστέρος αδύτου μήτηρ·
χαίρε, αυγή μυστικής ημέρας·
χαίρε, θεού ακωρήτου χώρα
χαίρε, σεπού μυστηρίου θήρα
χαίρε, ακτίς νοπού Ηλίου”.

(Ρωμανός ο Μελωδός)

Εκεί κάτω, μέσα σ’ ένα περιφρονημένο χωριό της υποβαθμισμένης Γαλιλαίας, σε μια φτωχή στέγη ενός εργατικού ανθρώπου ακούστηκε για πρώτη φορά το μεγάλο μήνυμα της σωτηρίας.

Η κόρη, που περίμεναν οι αιώνες, βρισκόταν εκεί και ο απεσταλμένος των ουρανών Άγγελος τη βεβαίωνε ότι αυτή θα γινόταν η Μάνα της Ζωής, η αυγή μυστικής ημέρας, της εκκλησίας ο ασάλευτος Πύργος.

“Χαίρε κεχαριτωμένη ο κύριος είναι μαζί σου. Είσαι ευλογημένη γυναίκα μεταξύ των γυναικών.

Ιδού θα συλλάβεις στην κοιλιά σου και θα γεννήσεις γιό και θα τον ονομάσεις Ιησού. Πνεύμα άγιο θά’ρθει σε σένα και δύναμη θεού να σε επισκιάσει· για τούτο και το παιδί που θα γεννηθεί από σένα θα είναι άγιο και θα ονομαστεί Γιός του Θεού..”.

“Ας μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριο και ας αγαλλιάσει το πνεύμα μου επί τω Θεώ το Σωτήρα μου. Γιατί επέβλεψε στην ταπείνωση της δούλης του. Ιδού γάρ από τώρα και στο εξής

θα με μακαρίζουν όλες οι γενιές του κόσμου”.

“Και την ψυχή σου θα τρυπίσει ρομφαία με σκοπό ν’ αποκαλυφθούν από πολλές καρδιές διαλογισμοί”.

Δεν είναι μόνο χαρωπά τα προμνήματα για τη ζωή του θείου βρέφους, αλλά και πικρά και πέτρινα γιατί το έργο είναι βαρύ και η Μαρία θα πονέσει μαζί του από την αχαριστία των ανθρώπων.

Έτσι η φυγή στην Αίγυπτο είναι η πρώτη δοκιμασία. Αργότερα γοναπιστή εμπρός σ’ ένα Σταυρό, βλέπει με θολωμένο από το πόνο βλέμμα το “το γλυκύ της έαρ”, το “φως των οφθαλμών της” να σβήνει ανάμεσα σε δυο ληστές. Ταπεινή και πάλιν και αφοσιωμένη στον ιερό της ρόλο κλίνει με ταπείνωση το κεφάλι και θυμάται την ρομφαία για την οποία προφήτευσε ο γερο-Συμεών. Και ακούει τα τελευταία λόγια του Γιού της από τα τρέμοντα χείλη του:

“Μάνα να ο γιός σου, δείχνοντάς της τον αγαπημένο μαθητή του Ιωάννη”.

Και ακολουθεί τον αγαπημένο του μαθητή, ο οποίος είναι πλέον γι’ αυτόν ο επίγειος προστάτης της.

Τέλειωσε πλέον η δοκιμασία. Άδειασε μέχρι τέλους το ποτήρι του πόνου.

Έχουν περάσει πενήντα μέρες από τότε, που η Θεοτόκος βεβαιώθηκε ότι ο Γιός της ζει “θανάτω θάνατον πατήσας”.

Και πριν από σαράντα μέρες τον είδε να ανεβαίνει εν δόξει στους ουραμούς.

Πάνω στο υπερών της Σιών περιτριγυρισμένη από τους μαθητές του Χριστού και τις άγιες γυναίκες προσεύχεται κι αυτή για την πραγματοποίηση της επαγγελίας του πατρός και βλέπει τα θαυμάσια του παρακλήτου.

Στην τελευταία του βίου της και στην Εξόδιο Ακολουθία Απόστολοι εκ περάτων της γης συναθροισθέντες εκήδευσαν το σεπτό της σώμα.

Το κεφάλι του φιδιού συνετρίβη και η κόρη, την οποίαν περίμεναν οι αιώνες, μακαρίζεται μέχρι σήμερα απ' όλες τις γενεές, όπως το είχε προφητεύσει η ίδια.

Καμμιά γυναίκα δεν αξιώθηκε αυτής της τιμής, αυτού του χαιρετισμού και αυτών των εγκωμίων.

Ποιό ήταν το χαρακτηριστικό γνώρισμα αυτής της τιμής; Την απάντησή μας τη δίνει η Αγία μας εκκλησία με την προσευχή: "Άσπιλε, αμόλυντε, άφθορε, άκραντε, αγνή...".

Η Θεοτόκος για τους πιστούς και ιδιαίτερα για το γένος μας είναι η λαμπάδα που φωτίζει, δυναμώνει και οδηγεί στον νοητό Ήλιο της δικαιοσύνης, το Θεάνθρωπο.

Σήμερα που: "Γέμισε σκουπίδια ο αιώνας"

κι όλο μπαινοβγαίνει ο Χειμώνας...".

Σήμερα που αρκετοί βάλθηκαν να πολιτοποιήσουν τα πάντα και ν' αφαιρέσουν μεθοδικά ένα, ένα τα αγκωνάρια αυτού του τόπου είναι επιταγή των καιρών ν' ακουστούν με μεγάλη προ-

σοχή τα βαθυστόχαστα λόγια ιστορικής αλήθειας και με κριτήρια ευθύνης και αντικειμενικότητας του αιμνήστου μεγαλοπαιδαγωγού, στοχαστή και Βουλευτού επικρατείας ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΥ: "Είναι επιτακτικό χρέος όλων μας ν' αγαπήσουμε, να εκτιμήσουμε και να καλλιεργήσουμε τον Εθνικό μας πολιτισμό σ' όλες του τις εκδηλώσεις... θα ζητήσουμε προσήλωση στις δικές μας ρίζες, ευλάβεια σ' ό,τι με μόχθο και πόνο, με δάκρυα και αίμα βλάστησε, άνθισε η Ελληνική λαλιά σε τούτο τον αγαπημένο βράχο του Αιγαίου ως σήμερα... την αδιάκοπη συνέχεια τριών χιλιάδων χρόνων όπως καθρεφτίζεται στη γλώσσα, στη λατρεία, στην τέχνη, στα έθιμα, στον χαρακτήρα του λαού μας. Πρέπει να την κρατήσουμε ζωντανή στην άγρυπνη συνείδηση μέσα στην ψυχή των νέων μας".

Και του μακαριστού, πολυεδρικού πρωθυπουργού της Ελλάδος ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ. "Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στους αιώνες που περάσαμε, κάτω από βάρβαρη ξένη κατοχή η Εκκλησία έπαιξε αποφασιστικό ρόλο για τη διατήρηση του σπινθήρα του εθνικού. Υπήρξε το λάδι, που άναψε τις φωτιές για τους εθνικούς αγώνες και είναι γι' αυτό στη δικιά μας περίπτωση κάτι ευτελώς ξεχωριστό η ορθοδοξία. Και δεν είναι παράξενο καθόλου ότι η Θεοτόκος ταυτίζεται με τις Ένοπλες Δυνάμεις τυ τόπου μας.

Αυτά βγαίνουν από την ιστορία του λαού μας και της φυλής μας. Είναι

πολύτιμης κληρονομιάς και δεν μπορούμε να ξεχάσουμε χωρίς να πληρώσουμε μεγάλο τίμημα”.

Γιατί “ένας λαός για ν’ αντέξει σε δύσκολες στιγμές χρειάζεται, εκτός από τη δυνατή βιολογική του ρίζα, που πρέπει να επιβάλλεται ηθικά, κοινωνικά και ανθρωπιστικά να του την παρέχει η Πολιτεία, να αντλεί τροφή και από την πνευματική του παράδοση, η οποία θα του δίνει νόημα και ιδανικά στη ζωή του, στους αγώνες του και στις θυσίες του”.

Η παράδοση είναι: “οι λευκές σελίδες που έρχονται με προσδοκίες, πλέκει όνειρα... γίνεται αίσθημα, συναίσθημα, λόγος, στοχασμός, μουσική, ποίηση, ιστορία...”.

Η άγια της μορφή συγκίνησε και θα συγκινεί όχι μόνο απλούς ανθρώπους, αλλά και γίγαντες του Πνεύματος.

Ο Πίνδαρος της Εκκλησίας μας ΡΩΜΑΝΟΣ Ο ΜΕΛΩΔΟΣ στον Ακάθιστο Ύμνο γράφει:

“Χαίρε, δι’ ης νεουργείται η κτίσις.
Χαίρε, βλαστού αμαράντου κλήμα.
Χαίρε, αυλή λογικών προβάτων
Χαίρε, αστέρος αδύτου, μήτηρ.
Χαίρε, αυγή μουσικής ημέρας.

Χαίρε, Θεού ακωρήτου Χώρα.
Χαίρε, σεπού μυστηρίου θήρα.
Χαίρε, φιλοσόφους ασόφους δεικνύουσα.
Χαίρε, τεχνολόγους αλόγους ελεγχουσα.
Χαίρε, ότι εμωράνθησαν οι δεινοί συζηπταί.
Χαίρε, ότι εμαράνθησαν οι των μύθων ποιηταί.
Χαίρε, ακτίς νοπού Ηλίου
Χαίρε, της Εκκλησίας ο ασάλευτος πύργος.
Χαίρε της βασιλείας το απόρθητο τείχος”.

Ο Νορπελίστας ποιητής του φωτός ΕΛΥΤΗΣ στην τελευταία του βίου της Μητέρας του και στην εξόδιο Ακολουθία ταυτίζει την Παναγιά με τη Μητέρα του:

“Εκεί που είχα πρωτοειδεί
την Παναγιά ή τη Μητέρα μου
μύριζε καμμένο πεύκο και συγχώρεση”.

Ο δε μεγάλος πεζογράφος, ποιητής και πολίτης όλου του κόσμου ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ, ο οποίος πάλαιψε με το θεό καταλήγει:

“Παρθένα Μάνα,
ρόδο αμάραντο,
αγράμπελη ανθισμένη
που αγκαλιάζει
τον άγριο Δρύ, το Θεό...”.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ - ΖΕΥΓΟΛΑ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλ.: (0655) 22529

Τηλ. Οικίας: (06510) 93622
Κιν.: 0945182799

ΤΑ ΠΑΡΑΛΛΗΛΑ ΠΑΘΗ

ΚΑΥΚΑΣΟΣ- ΓΟΛΓΟΘΑΣ

(Ως αν διδαχθή την Διός τυραννίδα στέργειν)
(: Για να μάθει να υπακούει στην εξουσία του Δία)

Από τον φιλόλογο ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟ Γ. ΠΟΛΙΤΗ

Στον πρόλογο της τραγωδίας του Αισχύλου «Προμηθεύς Δεσμώτης», το Κράτος απευθυνόμενο προς τον Ήφαιστο μεταφέρει τη διαταγή του Δία: «Σε υψηλόκρημες πέτρες να καρφώσει τον Προμηθέα για να μάθει να σέβεται και να υπακούει το Δία». Έτσι ο ευεργέτης του ανθρώπου, ο Προμηθέας, οδηγείται στον Καύκασο να υποστεί τα βασανιστήρια της ανυπακοής του, γιατί έκλεψε τη φωτιά από τους θεούς και τη μετέφερε στον άνθρωπο. Υπέστη το τραγικό τούτο μαρτύριο γιατί έδωσε ένα υλικό αγαθό, για να κάνει δηλαδή τη ζωή των ανθρώπων ανετότερη και ακοπότερη, ενώ ο Χριστός υπέστη το μαρτύριο των μαρτυρίων γιατί ενδιαφέρθηκε για την ηθική πρόοδο και προκοπή των ανθρώπων, σημειώνει ο κ. Ρεμπέλης στην «Κόνιτσα» (τ. 110).

Αν και όπως παρατηρήθηκε από ερευνητές διαφαίνεται κάποια ομοιότητα στο μαρτύριο του Καύκασου και του Γολγοθά, νομίζω ότι τα μεγέθη της μιας και της άλλης θυσίας δεν συγκρίνονται και δεν παραλληλίζονται γιατί είναι ασύγκριτες στο μεγαλείο τους και στην τραγικότητα τους. Υπερβάλλων ζήλος θεολογικός χαρακτηρί-

ζε όλους τους φιλόλογους, όσοι εντοπίσαμε χριστιανική συμπεριφορά στα δράματα στην Αρχαία Τραγωδία. Ως να θέλαμε να προσδώσουμε μεγαλύτερο κύρος στις ανθρωπιστικές αξίες που προβάλλουν στα κείμενα οι αρχαίοι Έλληνες φιλόσοφοι και ποιητές. Ο Ελληνισμός και ο Χριστιανισμός συγκρούστηκαν από φανατικούς υποστηρικτές εκατέρωθεν και ευτυχώς που μεγάλοι Πατέρες της Εκκλησίας, όπως ο Μ. Βασίλειος, με νηφαλιότητα και ορθή κριτική γεφύρωσαν το χάσμα και από τη σύνθεση προέκυψαν πολλά ευεργετικά και χρήσιμα. Πάντως γεγονός είναι ότι ο Χριστιανισμός πολλά άντλησε από την ακένωτη πηγή της κλασσικής αρχαιότητας.

Η τραγικότητα του σταυρικού θανάτου κορυφωμένη στο «Ηλί, Ηλί, λάμα σαβαχθανί;» (: Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί με εγκατέλειψες;), δεν μπορεί να συγκριθεί με την τραγικότητα του Προμηθέα. Γιατί ο Χριστός πορευόμενος προς το εκούσιο πάθος γνώριζε ότι την Τρίτη μέρα «αναστήσεται». Αυτή η πίστη και ελπίδα ότι το μαρτύριο τούτο θα γνωρίσει την ένδοξο Ανάσταση αίρει την τραγικότητα του πάθους. Τα τραγικά και φοβερά ανή-

κουν αποκλειστικά στη μοίρα του ανθρώπου, όπως το αναφέρει ο Όμηρος στην Ιλιάδα (ραψ. Ρ, στ. 445 κε.), όταν ο Πάτροκλος σκοτώθηκε και τα άλογα του Αχιλλέα θρηνούσαν χύνοντας ζεστά δάκρυα στο χώμα. Ο Δίας τα εψυχοπόνεσε και το κεφάλι σείοντας μίλησε μες στην καρδιά κι είπε:

*«Δυστυχισμένα, τι σας χάρισα στο βασίλειο του Πηλέα,
που 'ναι θνητός, μα εσείς αγέραστα κι
αθάνατα λογιέστε;
Τάχα κι εσείς για να παιδεύεστε με
τους θνητούς τους έρμους;
Πλάσμα κανένα από τον άνθρωπο πιο
δύστυχο δεν είναι
άλλο στη γης, απ' όσα πάνω της σα-
λεύουν κι ανασαίνουν».*

Βεβαίως, και ο Αισχύλος στους Προμηθείς του Πυρφόρο, Δεσμώτη και Λυόμενο από την κοινωνία των θεών παίρνει την υπόθεση και τους πρωταγωνιστές. Αλλά το ακροατήριο πίστευε στον ανθρωπομορφισμό των θεών και, επομένως, ότι το μαρτύριο του Προμηθέα ήταν ανθρώπινο, έστω κι αν γνώριζε ότι ήταν Τιτάνας. Και ασφαλώς η επιλογή του ευαίσθητου Τιτάνα να φανεί χρήσιμος στους ανθρώπους ήταν πράξη συνειδητή και τολμηρή γιατί τόλμησε να μην υπακούσει στον απόλυτο μονάρχη, το Δία.

Εκείνο που εντυπωσιάζει είναι ότι ο Αισχύλος παρουσίασε επί σκηνής με την τραγωδία αυτή γεγονότα που συνέβησαν ύστερα από μισό αιώνα περίπου.

Είναι γνωστό ότι ο Αισχύλος έζησε την εποχή που οι Αθηναίοι είχαν γνωρίσει τη μεγαλύτερη δόξα με την απόκρουση των Περσών στο Μαραθώνα και τη Σαλαμίνα. Είχε περάσει εκείνη η εποχή και η Αθήνα γνώρισε τον εμφύλιο Πελοποννησιακό πόλεμο.

Οι Αθηναίοι νικήθηκαν και ταπεινώθηκαν με την εγκαθίδρυση από τη νικήτρια Σπάρτη του ολιγαρχικού πολιτεύματος των Τριάντα τυράννων. Όταν μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας διδάχτηκε ο «Προμηθεύς Δεσμώτης», το αθηναϊκό κοινό είχε νωπές τις μνήμες που εφάρμοσαν οι Τριάκοντα τύραννοι. Άλλωστε οι μέθοδοι που εφαρμόζουν όλες οι τυραννίες είναι ίδιες σε όσους τολμούν να μην υποκύπτουν στην εξουσία του μονάρχη. Και τα μέσα και τα όργανα τα ίδια. Από τον Καύκασο ως τα Ε.Α.Τ. του 1967, τουλάχιστον για τη δική μας ιστορία.

Πώς έφυγε ο Αθηναίος από το θέατρο όταν είδε επί σκηνής τα πάθη του Προμηθέα; Λυτρώθηκε από την κάθαρση των τοιούτων παθημάτων; Ο Χορός που εκπροσωπεί το λαό, προβληματισμένος με τα όσα είδε κι άκουσε, διαμόρφωσε την πικρή αλήθεια και στον επίλογο αναφωνεί:

*«μετά τουδ' ότι χρη πάσχειν εθέλω
τους προδότας γαρ μισείν έμαθον».*

(: «Με αυτόν εδώ τον Προμηθέα θέλω να συμπάσχω γιατί έμαθα να μισώ τους προδότες»).

Ένα διαχρονικό μήνυμα του Αισχύλου προς τους Αθηναίους, ενώ την πλήρη κάθαρση για τα παθήματα του Προμηθέα την παρουσίασε στον «Προμηθέα Λυόμενο».

Δυστυχώς, όπου και όταν παρουσιάστηκαν Προμηθείς που θέλησαν να διώξουν το σκότος της αμάθειας και να φέρουν το φως της γνώσης, καταδικάστηκαν. Όπως, παραδείγματος χάριν, ο Γαλιλαίος και οι ιδέες του, που κάρκιναν από τους ιερούς εξετα-

στές. Γι' αυτό ούτε ο Αισχύλος πέτυχε να διδάξει τους επίδοξους ανά τους αιώνες τύραννους ούτε και ο Χριστός με τη μαρτυρική του θυσία να πετύχει την επί Γης ειρήνη.

Το τραγικό για τον ανατείλαντα αιώνα μας είναι ότι στον πλανήτη μας μια δύναμη και εξουσία απέμεινε τόσο μεγάλη και ισχυρή όσο οι Αρχαίοι πίστευαν για τον Ολύμπιο Δία. Και τις οίδε; Μετά τη Σερβία και το Ιράκ που θα ρίξει τις βροντές του και τις αστραπές.

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα
Τηλ./fax: 26550 29377
e-mail: sourlams@otenet.gr

ΡΕΝΤΖΟΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο Δ Ο Ν Τ Ι Α Τ Ρ Ο Σ

Δέχεται 9.30 - 7.30 μ.μ.

ΚΟΡΑΗ 8 (1ος όροφος) ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 26510 39618 - 39817 ΚΙΝΗΤΟ 6974959732

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: (0655) 24567

FAX: (06550) 24568

Σχολικοί αγώνες αθλοπαιδιών-Στίβου

Στους φετινούς αγώνες αθλοπαιδιών των Σχολείων Αθμιας Εκπ/σης το σχολείο μας συμμετείχε στην Πετοσφαίριση (Βόλβει) με δυο ομάδες (Κορτσιών-Αγοριών). Οι αγώνες διεξήχθησαν στις εγκαταστάσεις του Ε.Α.Ν.Κ.Ι. από 26/5/2003 μέχρι 7/6/2003 μέσα σε πνεύμα ευγενούς άμιλλας και συγκέντρωσαν ομάδες από τα περισσότερα Δημοτικά Σχολεία του νομού μας. Και οι δυο ομάδες μας, μετά από μεγάλη προσπάθεια, κατάφεραν να τερμάτισαν στην πρώτη θέση, κατακτώντας το χρυσό μετάλλιο. Συγκεκριμένα:

Η ομάδα των κορτσιών μας, αποτελούμενη από τις: Τσάμη Γεωργία, Μπέτσι Χριστίνα, Στέφου Γεωργία, Χούσου Αγγελική, Βρενόζη Ιωάννα, Κίττα Αγγελική και Κορτσινόγλου Αλεξάνδρα, αντιμετώπισαν κατά σειρά τις ομάδες του 3ου Δ.Σ. Ιωαννίνων, του 2ου Δ.Σ. Σταυρακίου Ιωαννίνων, του 15ου Δ.Σ. Ιωαννίνων, του Δ.Σ. Μεταμόρφωσης και στον τελικό την ομάδα του 3ου Μαρμάρων Ιωαννίνων.

Η ομάδα των αγοριών μας αποτελούμενη από τους Σπανό Δημήτρη, Βαγγέλη Μάριο, Τέφο Αντώνη, Αγόρου Νίκο, Παπαδημητρίου Βαγγέλη, Εξάρχου Παντελή, Καλλιντέρη Νικόδημο και Μήτσιο Θεόδωρο, αντιμετώπισαν κατά σειρά τις ομάδες του Δ.Σ. Πεδινής Ιωαννίνων, 21ου Δ.Σ. Ιωαννίνων και στον τελικό την ομάδα του 3ου Δ.Σ. Ιωαννίνων.

Επίσης στους αγώνες Στίβου Δημοτικών Σχολείων, που διεξήχθησαν στο Εθνικό Στάδιο Ιωαννίνων το Σάββατο 24/5/2003, ο αθλητής - μαθητής μας Εξάρχου Παντελής κατέκτησε την Τρίτη θέση στο αγώνισμα του άλματος σε μήκος.

Συγχαίρουμε τους αθλητές - μαθητές μας, για τις μεγάλες τους επιτυχίες, που μας γέμισαν χαρά και περηφάνια και τους ευχόμαστε να έχουν πάντα νίκες στον μεγάλο αγώνα της ζωής.

Συνοδοί και υπεύθυνοι στην προσπάθειά τους αυτή ήταν οι εκπαιδευτικοί Ντάφλης Ιωάννης και Θωμάς Αλεξίου.

ΕΥΗ ΣΚΟΥΡΤΗ- ΚΑΡΑΜΙΧΑΛΙΔΗ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Δέχομαι: ΔΕΥΤΕΡΑ - ΤΡΙΤΗ - ΠΕΜΠΤΗ - ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
9-12 π.μ. και 5-8 μ.μ.

28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 25 Τηλ.: ΙΑΤΡ. 28.25.298
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ ΟΙΚ. 28.20.644

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο στην Κ. Κόνιτο
(δίπλα στον Παιδικό Σταθμό)
Πληροφορίες: 26550 225

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΤΟ ΔΕΚΑΛΕΠΤΟ

(ΣΠΟΥΔΗ ΣΤΟΝ BERGSON)¹

- Έχω ένα φίλο.

- Σπουδαία τα λάχανα, θα μου πείτε. Κι εμείς έχουμε. Και άσπονδους, κι απ' τους άλλους, τους καλούς!

Κάνω πως δεν ακούω και συνεχίζω. Αυτός ο φίλος μου, τόχει συνήθειο να γυρνά στην πόλη και να μελετάει την φιλοσοφία στην πράξη. Εξαιρετος κύριος και πολυλογάς. Στρογγυλοκάθησε και μου εκμυστηρεύτηκε επί μακρόν και όχι άνευ κάποιας γνωστικής ωφέλειας:

“Ξεκίνησα λοιπόν πρωί-πρωί για τα διάφορα στο κέντρο. Ωραία μέρα σκέφθηκα, δεν θ' αφήσω κανένα κερ... να μου τη χαλάσει! Αλλά “πάντα κάποιος δαίμονας έχει σπημένο ένα δόκανο για κάθε δρόμο του ανθρώπου”².

Έκανα τις δουλειές μου χαρούμενα και ζωηρά και σκέφθηκα για ποικιλία να πάρω το καινούργιο τρόλεϋ, που πηγαίνει στη γειτονιά μου. Και καθώς οι ψηφιακές ταμπέλες κουράζουν τα μάτια μου, σαν είδα το τρόλεϋ να σταματά μπροστά στη στάση, σκέφτηκα να ρωτήσω κάποιον επιβάτη, τον πρώ-

το που θα ανέβαινε στην πόρτα. Αυτός που μούτυχε, αδερφέ μου, ήταν το θωρηκτό “Ποτέμκιν”, μ' όλο τον οπλισμό του.

Χοντρός, θηρίο, με μια κοιλιά θεόρατη, χιλίων τόνων και βάλε. Κινητά τηλέφωνα κρέμονταν στην περίλαμπρη ζώνη του και μπρελόκ με κλειδιά, έτοιμα για τις κωδωνοκρουσίες της Ανάστασης. Τσάντες κρεμαστές στον ώμο, από απατηλή δερματίνη και παραφουσκωμένο πορτοφόλι - τσαντάκι στο χέρι. Το ρολόι δε με χίλια δυο εξαρτήματα για καταδύσεις για αναδύσεις και για ξύπνημα μετά από ένα βαρύ ύπνο, γεμάτο κοκορέτσια και ψητά, ανακατεμένα με τροφές Fast Food και coca cola.

Ένα γέλιο κακό και κοροϊδευτικό με γαργαλούσε στο λαιμό. Συγκρατήθηκα και τον ρώτησα.

- Κύριε, κάνει στάση αυτό στο Κ....

- Δεν ξέρω θα σας γελάσω!! μου απάντησε.

Αυτό ήταν. Τα κουκούτσια του μήλου της αμαρτίας³, το γέλιο μου, μου

1. Bergson: Γάλλος φιλόσοφος (1859-1941).

2. Στίχοι από το ποίημα “Ταμερλάνος του Εντγάρ Άλλαν Πόε.

3. Ο Baudelaire, πιστεύει ότι κάποια έλλειψη επιείκειας, αληθινής συμπάθειας και αγνής καλωσύνης, άρα κάποια κακία πρέπει να υπάρχουν στον άνθρωπο που γελάει με το κωμικό (χωρίς βέβαια να έχει ο ίδιος συνείδηση σαφή αυτού του σατανικού τόνου της ευθυμίας): “Το κωμικό έχει διαβολική καταγωγή, είναι ένα από τα κουκούτσια του συμβολικού μήλου της αμαρτίας”.

κόπηκε στη μέση. Ο ίδιος ο Bergson⁴ εμφανίστηκε αυτοπροσώπως και μου τόκοψε με το μαχαίρι. “Η συνέχεια μου είπε, θα σου αποδείξει ότι είναι για λύπη κι όχι για γέλια”.

Σώπασα, σοβαρός και περίλυπος για την απάντηση που πήρα, που μου θύμιζε αδαφορία που παγώνει, έκατσα κατά τύχη απέναντί του.

Αυτός πληθωρικός με τα μέα του και τα σέα του, έπιασε τρεις κατά σειρά θέσεις στην πλευρά του Τρόλεϋ και με ανοιχτά τα πόδια, η κοιλιά του ήρθε κι έκατσε σαν αυγό στην αυγουλιέρα! Άθελά μου, μάρτυράς μου οι δώδεκα θεοί του Ολύμπου, τον παρατηρούσα.

Απάντησε σε τρεις κλήσεις που δέχτηκε στο κινητό του κι άκουσα για κάτι μακαρονάδες και εξόδους σε παλικό εστιατόριο, καθώς και μαθηματικούς υπολογισμούς, όπου μετέτρεπε στα γρήγορα σε δραχμές, λογαριασμούς που τα ποσά τους ήταν σε ευρώ.

Ξαφνικά άρχισε να ανησυχεί, ανησύχησα κι εγώ! Δεκάλεπτο εν όψει. Το πήρε το μάτι του, λίγο πιο δεξιά από το παπούτσι του. Άρχισε τις προσπάθειες να το πιάσει αφού ερεύνησε το περιβάλλον με πολλή σπουδή. Τον βλέπει κανείς;

Μήπως ρεζιλευτεί; Εμένα με αγνούσε παντελώς. Αγκομαχούσε, κοκκίνιζε

ίδρωνε τα δέκα σέντ στα πέρατα του κόσμου γι’ αυτόν. Η κοιλιά Βλέπεις! Αμαρτωλέ άνθρωπε, νήστεψε τουλάχιστον τη σαρακοστή!

Περίλυπος κι απογοητευμένος ξεφυσάει λίγο δυνατώτερα κι απλώνει το παχουλό του ποδάρι με το παντοφλέ ταλαιπωρημένο παπούτσι του, καπακώνει το νόμισμά του το τραβάει κοντά του. Έτσι, με κρυμένο το δεκάλεπτο κάτω από τη θαλπωρή της σόλας του, έκατσε σαν κλώσσα στ’ αυγά της και ξεφύλιζε το φουσκωμένο πορτοφόλι με τις πιστωτικές κάρτες.

Τι άτιμο γενίδι, όπως θάλεγε κι η γιαγιά μου, όλα δικά του τα θέλει!

Ο Bergson αυτή τη φορά μεσ’ τ’ αυτή, κρυφά μου ψιθύρισε: “Είναι κωμικό, είναι γελοίο, κι όμως δεν γελάς, λυπάσαι το κατόντημα του ανθρώπου, που έγινε μια μηχανή, με λέξεις κλισέ, με πράξεις κλισέ. Ένα αυτόματο που υπηρετεί το σύστημα, ανόπια και ανυποψίαστα”.

Το κωμικό στην υπόθεση δεν είναι η δυσκαμψία του πάχους, αλλά η απώλεια της ελαστικότητας στη σκέψη, αυτή η ανελευθερία στη συμπεριφορά, αυτός ο αυτοματισμός που αντικατέστησε τις φυσιολογικές ανθρώπινες αντιδράσεις, που ποικίλουν και μεταβάλλονται.

4. Bergson: Από το έργο του *le lire* (το γέλιο 1900):

“Το άκαμπο το κλισέ το μηχανικό, σε αντίθεση προς το ευλύγιστο, το διαρκώς μεταβαλλόμενο, το ζωντανό. Η αφηρημάδα σε αντίθεση προς την προσοχή. Τέλος ο αυτοματισμός σε αντίθεση προς την ελεύθερη ενέργεια αυτή είναι κατά τον Bergson η πηγή του κωμικού. Η ακαμψία αυτή είναι το κωμικό και το γέλιο η τιμωρία της.

Ρώτησα το φίλο μου τι απέγινε με το δεκάλεπτο.

- Δεν ξέρω, μου απάντησε. Θα σε γελάσω!! Στο Κ... Κατέβηκα κι άφησα αυτή την ύποπτη υπόθεση να εξελιχθεί όπως της αρμόζει!

Κι εγώ που πολύ σέβομαι τον Bergson και τις απόψεις του, άνοιξα το συρταράκι μου έβγαλα το βιβλίο μου και συνέχισα το συναρπαστικό διάβασμά μου:

“Κι ένιωσα όσο τουλάχιστον μπόρεσα - μάρτυς μου οι σωροί των δύσβατων λευκών χαρτιών - συμπόνια κι ευσπλαχνία δια τους επαίτες των λεπτών αισθημάτων...”⁵.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. “Ιστορία των Αισθητικών θεωριών” Μονroe Beard Sley Νεφέλη Αθήνα 1989.
2. “Αισθητική”, Παπανούτσος (οι αισθητικές κατηγορίες, το κωμικό).

5. Απόστολος Ζώτος: “Αμύθητα χέρια” Οι σίκοι από την “Ωδή στις ωραίες έμμονες ιδέες”.

.....

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΡΟΥΜΠΑΣ

Ασφαλιστικός Πράκτορας

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ - ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΔΑΝΕΙΑ

Ν. Ζέρβα 2 Κόνιτσα 44100
Τηλ.: (0655) 23616-24957
Κιν. 0944412994

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 1800 Τ.Μ. στην
Α. Κόνιτσα Ηλίας Τζήκας

Τηλ.: 0107702828
0945378016

ΕΠΑΥΛΗ "ΑΝΤΩΝΗΣ", STUDIOS

Προς Πλατεία

Προς Γέφυρα

ΚΟΝΙΤΣΑ

Ε. Ο. ΚΟΖΑΝΗΣ - ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΚΑΤΩ ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. & FAX: 06510/71402

0944-225347
0651- 71402
0655-23618

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΥΜΜΑΘΗΤΩΝ

Η συγκέντρωση των πάλαι ποτέ μαθητών και μαθητριών της Α τάξης του Γυμνασίου Κόνιτσας της χρονιάς 1964-65 έγινε στα ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ χάρη στην οργανωτική δεινότητα της Γεωργίας Λάππα και του Νίκου Ζιακόπουλου. Ήταν σχεδόν όλοι εκεί. Και ο δήμαρχος παρών.

Μαζεμένοι στο προαύλιο του κέντρου ήταν σαν να περιμέναμε να μπει στην τάξη ο καθηγητής. Και να η καθηγήτριά μας, η Βασιλική Παπαθεμιστοκλέους. Μόνο που δε θυμήθηκε να φέρει τον κατάλογο μαζί της. Έφερε όμως και μοίρασε την αγάπη της απλόχερα, όπως τότε.

Πολύ ζεστή και ποιητική η ατμόσφαιρα. Παρά τις κάποιες δυσκολίες να συνδυάσουμε ονόματα και φυσιολογικές και παρά τα λίγα γκρίζα μαλ-

λιά φαίνεται να παραμείναμε κατά βάθος ίδιοι και απaráλλαχτοι. Και οι ήσυχτοι και οι ανήσυχτοι και οι μελετηροί και όσοι είχαν ευρύτερα ενδιαφέροντα. Καλύτερος για τη φωτογραφική απαθανάτιση δε θα μπορούσε να υπάρξει από τον Κώστα Σεργιάδη.

Η συλλογική μνήμη υπήρξε πολύ αποτελεσματική. Γύρισε το χρόνο πίσω και ανέσυρε στιγμιότυπα της μαθητικής μας ζωής που τα ζωντάνεψε ο εξαιρετικά καλός Κύρκος Γκόσιος. Θυμηθήκαμε έναν προς έναν όλους τους καθηγητές μας με πολλή αγάπη κι ας ήταν οι βαθμοί μονίμως κάτω από ό,τι νομίζαμε ότι αξίζαμε. Εισ μνήμην όσων έφυγαν και των συμμαθητών μας Σπύρου Πορφυρίου, Γιώργου Παπαγεωργίου, Βασιλικής Καπερώνη, Σπύρου Λάκκα, Γιώργου Σουρλούκα που μας άφησαν πολύ νωρίς, η τάξη θα

καταθέσει το ποσό των 110 ευρώ στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Τελικά αυτή η βραδιά έμοιαζε περισσότερο με γιορτή αποφοίτησης. Λες και χθες τελείωσαν τα διαγωνίσματα της ΣΤ. Λίγο το φαγητό, περισσότερο το κρασί, ακόμα περισσότερο η καλή κουβέντα και το ηθικό στα ύψη. Το αγκάλιασμα της σχολικής μας ζωής μας έκανε να δούμε με περισσότερη συμπάθεια τα χρόνια που πέρασαν από τότε και εξαφάνισε τις κάποιες πικρίες που

ίσως είχαν απομείνει. Τώρα πια μόνο γλυκές αναμνήσεις έχουμε.

Προσδοκούμε την επόμενη συνάντησή μας που θα γίνει, Θεού θέλοντος, την 16η Αυγούστου του 2006. Ο παπα-Βασίλης θα κάνει ιδιαίτερη δέηση. Είμαστε βέβαιοι ότι τότε θα συναντήσουμε όσους και όσες δεν κατάφεραν να έρθουν τώρα.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΜΑΛΑΜΗ

Χρήστος Γκόγκος

Χειρουργός Οδοντίατρος

Διδάκτορας Ενδοδοντολογίας Α.Π.Θ.

Ερμού 73-Πλατεία Αγίας Σοφίας
546 23 Θεσσαλονίκη
Τηλ.: 2310-265.168
Κιν.: 6977-032.376

ΤΟ ΤΖΑΚΙ

Pension

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ
ΜΕ ΑΤΟΜΙΚΟ ΜΠΑΝΙΟ, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΑΡΚΙΝΓ

Δεμερτζίδης Ευάγγελος

ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΤΗΛ: 0655-22867, ΚΟΝΙΤΣΑ

Ιταλός Βοτανολόγος στον Σμόλικα

Επιμέλεια Χ. ΓΚΟΥΤΟΥ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Τὰ ἐπιτευχθέντα κατὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην βοτανικὰ ἀποτελέσματα ὑπερβαίνουνσι τὰ ποτελέσματα πάσης ἄλλης γενεμένης ἐν Ἠπειρῷ. Μόνα τὰ ὄρη τῶν Τσουμέρκων ἠδύναντο νὰ διαμρισθηθῶσι τὰ πρωτεῖα, ἐὰν δὲν εἶχον ἤδη αὐτὰ ἐξερευνηθῆ. Ἐνταῦθα περιληπτικῶς ἀναφέρω τὰς συλλεχθείσας κατὰ τὴν περιοδείαν μου κυριωτέρας ἐπιστημονικὰς σημειώσεις, προτάσσω ὅτι, ἔνεκα τῆς ὀπωσοῦν προκεχωρηκυίας ἐποχῆς, ἡ ἐργασία μου ὑπῆρξε σχεδὸν μηδαμινὴ εἰς τὴν μεσόγειον χώραν ἀπὸ Κονίτσης εἰς Κεράσοβον, μετρία εἰς τὸ μέρος τῶν δασωδῶν ζωνῶν, ἀπὸ Κερασόβου εἰς τὰς στάνας, ἐξαίρετος δὲ καὶ συνεχῆς εἰς τὴν ὑψηλοτέραν χώραν, ἰδίως δὲ εἰς τὴν ἀληθῆ ἀλπείαν ζώνην, καθότι ἡ ὑπαλπεία ζώνη τῶν βοσκῶν, οὕσα ὁμογενὴς καὶ συνεχῶς ἐπισκεπτομένη ὑπὸ τῶν ποιμνίων, δὲν ἠδυνήθη νὰ χορηγήσῃ τὰ ποτελέσματα, ἅτινα βεβαίως θὰ ἐπετύγγανον ἓνα μῆνα πρότερον.

Παρὰ τὴν αἰσίαν τοποθεσίαν τῆς Κονίτσης, κειμένης εἰς 602 μέτρων ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἐπὶ τῶν ὀμαλῶν κλιτύων τῶν ὄρεων τῶν κατερχομένων εἰς τὴν χαρίεσσαν κοιλάδα τοῦ Ἀώου, οἱ κάτοικοι εἶνε ἀκόμη ὀπισθοδρομικοὶ ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ ἡ ἐπαρχία Κονίτσης, διαφέρουσα τόσων ἄλλων ὀρεινῶν, ἀλλ' ἐξαίρετως καλλιεργημένων (παράδειγμα δὲ τούτου λαμπρότατον παρέχει ἡ ἐπαρχία τοῦ Ζαγορίου), ἔχει ὡς καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μεσόγειά μέρη αὐτῆς τὴν θέαν γῆς χέρσου καὶ ἐγκαταλελειμμένης. Καὶ ὁμως ἐν γένει τὸ ἔδαφος ἠδύνατο ν' ἀποβῆ αὐτόθι γονιμώτατον. Κατὰ τὸ πρῶτον τῆς ὁδοῦ μέρος μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ ποταμοῦ Σαρανταπόρου δασύλλια, λιβάδια καὶ χέρσοι γαῖαι διαδέχονται διαρκῶς ἀλλήλας· ἄμπελοι τινες καὶ μεμονωμένοι ἀγροὶ σιτοφόροι εἶνε τὰ μόνα ἴχνη τῆς καλλιεργείας, τὰ ὅποια δ' ὀφθαλμῶς συναντᾶ κατὰ τὴν ἀδιάκοπον ἀνάβασιν καὶ κατὰβασιν, ἀνὰ μέσον τῶν ὁμοιομόρφων ὑψωμάτων. Τὰ φυτὰ

Roripa lippizensis, *Malcolmia serbica*, *Alyssum argenteum*, *Clypeola Jonthlaspi*, *Thlaspi cuneifolium*, *Thl. præcox*, *Helianthemum salicifolium*, *Queria hispanica*, *Tunica illyrica*, *Dianthus papillosus*, *Silene Ungerii*, *Linum austriacum*, *Hypericum rumelicum*, *Haplophyllum coronatum*, *Trifolium dalmaticum*, *Trif. aurantiacum*, *Astragalus Onobrychis* var. *chlorocarpus*, *Ervum nigricans*-var. *uniflorum*, *Asperula longiflora* var., *Xeranthemum inaper-tum*, *Carduus candicans*, *Centaurea Zuccariniana*, *C. Salonitana* var. *macrantha*, *Picris pauciflora*, *Verbascum banaticum*, *Linaria pelisseriana*, *L. simplex*, *Lysimachia punctata*, *Thesium Bergerii*, ἀπήντων συχνότατα εἰς τὰ γυμνά ἢ εἰς τὰ καλλιεργημένα ἐδάφη. Εἰς τὰς λόγχας δὲ τὰ φυτὰ *Dianthus pinifolius* var. *brevifolius*, *Cytisus nigricans* var. *mediterraneus*, *Cotoneaster tanacetifolia* var. *laciniata*. Αἱ ἀμμιώδεις ἐκτάσεις καθίστανται πλέον ἐκτεταμέναι καὶ ὑψηλαί, καθ' ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τὰς ὑψώσεις καὶ πλησιάζομεν εἰς τὸ Σούσνικα, μαυρίζουσαι εἰς τὸ βάθος ἐξ αἰτίας τῶν ἐκ κωνοφόρων δένδρων δασῶν του. Εἰς τὴν κοίτην τοῦ Σαρανταπόρου εὖρον τὴν *Salvia candidissima* καὶ τινὰς ἰσχυροὺς *Salix*. Εἰς ἡμισείας ὥρας ἀπόστασιν ἐντὸς τῆς κοιλάδος τοῦ ῥύακος τοῦ Κερασόβου, ἐγείρεται παρὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ, ἡ πρώτη ἐλάτη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πενιχροῦ δάσους τοῦ ὁποίου τὰ δένδρα ζῶσιν ὑπὸ συνθήκας δυσμενεῖς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐκ σχιστολίθου ἐκείνου ἐδάφους. Ἐπὶ τῶν γυμνῶν ἐξ ὀφίτου ἐκτάσεων τῆς δεξιᾶς ὄχθης ἡ *Stæchelina uniflosculosa* εἶνε κοινοτάτη· περαιτέρω ὑπάρχουσι κομψοὶ θάμνοι τοῦ *Podocytisus carıamanicus* καὶ τοῦ *Spartium junceum* εἰς τοὺς χαμηλοτέρους τόπους· ὀλίγον τι ὑψηλότερον ἢ Ἄρκευθος μετὰ τοῦ *Arceuthobium Oxycedri*· παρὰ τοὺς μύλους εὖρηνται δείγματα τινὰ ἀμπέλου. Ἡ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ῥύακος εἶνε πολὺ περισσότερον διακεκαυμένη ἢ ἡ ἀριστερά· τοῦτο δὲ προέρχεται καὶ ἐκ τοῦ ὀφίτου. Περαιτέρω ἐν τῇ ἄμμῳ τοῦ ποταμοῦ εἶνε κοινὴ ἡ *Scutellaria orientalis* var. *pinnatifida*· διακρίνω πρὸς τούτοις εἶδος τι τῆς *Galeopsis* ἀρκούντως κοινὸν καὶ τὸ *Chenopodium Botrys*, ὅπερ ἐν τῇ Ἀνατολῇ συχνάκις ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὰ ὄρεινά εἰσέτι μέρη. Ὑπὸ τὸ Κερασόβον, πάντοτε δὲ πρὸς

τὰ δεξιὰ τοῦ ποταμοῦ, *Quercus coccifera* ὑποχωρεῖ πρὸ τῆς *Q. Grisebachii*. Πέριξ τοῦ Κερασόβου ἡ ἄμπελος ἀντέχει σχετικῶς καλῶς· ἡ παραγωγή τοῦ καπνοῦ εἶνε μετρία, τὸ Ὄθωμανικὸν δὲ Μονοπώλιον χρησιμοποιοεῖ αὐτὸν ὡς κατωτέραν ποιότητα. Ἐντάυθα ἡ μεσόγειος βλάστησις συγχέεται μὲ τὴν χλωρίδα τῶν δασῶν, ἅτινα πρὸς τὸ μέρος τοῦτο συνίστανται ἐν ἀρχῇ ὑπὸ κωνοφόρων καὶ ὄξυων, εἶτα δ' ἐξ ὄξυων μετὰ τινῶν ἐλατῶν καὶ πιτύων. Εἰς τὰ μεγάλα λιβάδια ἡ *Rosa sicula*, ὠραιοτάτη, ἐκτείνεται εἰς μέγαν χῶρον. Αἱ ἄγρια ἀπιδία καὶ μηλέα εἶνε κοινόταται. Ἡ κομψὴ *Cotoneaster parnassica* (*C. tomentosa* var. *parnassica*) εἶνε σπανία. Παρὰ τὰς πρώτας στάνας εὐρίσκεται ἐνίοτε ἡ *Digitalis lanata*, ἓν εἶδος *Geranium* ἄγνωστον, εἶτα δὲ ἡ *Linaria Peloponnesiaca*, ἡ *Onosma stellulatum*, ἡ *Anchusa officinalis*, ἐντὸς τῆς ἄμμου δὲ ῥυακίου τινὸς ἡ *Nepeta Spruneri* (*N. Italica* var. *Spruneri*) καὶ τὸ *Lamium striatum* (*L. garganicum* var. *striatum*). Ἀνερχόμενος πρὸς τὰς τελευταίας στάνας συνέλεξα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀσβεστοσχιστολιθίνης ἄμμου τοῦ τελευταίου δάσους τὰ πρώτα καρποφορήσαντα δείγματα τοῦ *Ptilotrichum Baldaccii*, τὸ ὠραιότερον νέον εἶδος τοῦ ὄρους Σμόλικα.

Δευτέρα ἡμέρα. Ἡ ἐργασία ὑπῆρξε μακρὰ, ἐπιμελὴς καὶ πλουσιωτάτη εἰς σπυδαῖα εὐρήματα τῆς Ἀλπείας χλωρίδος. Ὑπὸ τὴν πρωϊνὴν ἀμυγδαλίαν συνέλεξα παρὰ τὸν θαμνώδη καὶ πετρώδη, ἐκ γυμνῶν σχιστολίθων χῶρον, τὴν *Potentilla australis*, ἀκολούθως τὴν *Roripa lippizensis*, εἶτα δὲ εἶδος τι τῆς *Alsine verna*, ἣν καθὸ γλαυκὴν καὶ ἰνώδη, ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ τὴν ἐκλάβω ὡς τὴν *Alsine Thessala* τοῦ Halacsy. Εἰς τὰ πέριξ λιβάδια εὗρον τὴν *Jasione supina*, τὸ *Polygonum viviparum* καὶ τὸ *Polygonum alpinum* ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγροστωδῶν, ἀντιπροσωπευομένων κυρίως ὑπὸ τοῦ *Nardus stricta* καὶ τοῦ *Phleium alpinum*. Εἶτα ἤρχισαν οἱ πρώτοι τάπητες τῆς *Viola Grisebachiana*, ἣν δὲν εἶχον ἐπανίδει μετὰ τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ ὄρους Τομόρου κατὰ τὸ 1892· σὺν αὐτῇ δὲ καὶ τὴν *Arenaria recurva* var. *condensata* καὶ τὸν *Cytisus diffusus* var. *Pindicolus*. Περαιτέρω συνήντησα ἑτέρους τάπητας πυκνοτάτους ἐκ τῆς αὐτῆς *Viola Grisebachiana* καὶ τῆς *Viola gracilis* var. *lutea*, *Ptilotrichum Baldaccii*, *Di-*

anthus haematocalyx var. *Alpinus*: εἰς τόπους ἥττον πετρώδεις καὶ πεδινωτέρους ἐν εἶδος τῆς *Cardamine glauca* καὶ τὴν μοναδικὴν *Aubrietia deltoidea* var. *Degeniana*, ἣτις ἴσως κέκτηται καθ' ὀλοκληρίαν τὸ δικαίωμα νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς εἶδος ἰδιαίτερον. Οὕτω δὲ βαθμηδὸν συνήντησα περὶ τὰ ἑκατὸν ἕτερα εἶδη, ὠραῖα καὶ ἐνδιαφέροντα, πάντα συλλεγόμενα καὶ ἀναφερόμενα ἤδη ἐν τῇ α' Ἐπιθεωρήσει μου. Ἡ πρώτη μικρὰ λίμνη ἔχει τὰς ἄχθας κεκαλυμμένας ὑπὸ τινος *Carex*. Εἰς τὰ κατώτερα μέρη τοῦ τελευταίου κώνου εὐρίσκονται ἰσχναί τινες πεῦκαι. Εἰς τὰ πρὸς δεξιὰν ὑγρὰ λιβάδια ὁ *Narcissus tubulosus* Bald., τὸ *Lilium albanicum* καὶ ἐν *Allium* ἀπροσδιόριστον, ἀλλὰ περιεργότατον, ἀποτελοῦσι τὰ κοινότερα εἶδη. Δὲν ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω ἐν εἶδος τοῦ *Lilium Martagon*, τὸ ὁποῖον ἔκειτο εἰς τὴν κάθετον πλευράν, ἐνθα ἐπίσης διεκρίνοντο τὰ *Polygala vulgaris* var. *Pindicola*, *Viola declinata*, *Primula Columnae*, *Pedicularis graeca*. Εἰς τοὺς πλησιοχώρους σχιστολίθους ὑπῆρχεν ὁ *Thymus teucrioides*: εἰς τοὺς ὄριτας ἡ *Artemisia eriantha*, ἡ *Achillea argentea* καὶ ἡ *Saxifraga exarata* σπανιώτερον. Ἐν γένει αἱ ἐξ ὄριτου ἐκτάσεις ἦσαν γυμναί, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐκ σχιστολίθου, κεκαλυμμένου ὑπὸ θαλασσοφυτείας. Εἰς τὴν ὑψηλοτάτην κορυφὴν εὗρον τὴν *Silene parnassica* καὶ τὴν *Saxifraga exarata*. Νίσον καὶ ἀξιοθαύμαστον σύμπλεκμα εἰδῶν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀγνώστων εἰς ἐμὲ ἐρῦετο εἰς τὰ συντρίμματα τῶν σχιστολίθων παρὰ τὴν κατωφέρειαν, *Thlaspis graecum*, *Alyssum scardicum*, *Iberis carnosae*, *Centaurea epirota* (*C. deusta* var. *Epirota*), ἰδιαίτερα ποικιλία ἄτριχος τῆς *Scorzonera mollis*, *Campanula Hawkinsiana* κλπ. Ποικιλία ξυλώδης τῆς *Oxyria digyna* ἐκάλυπτε τὸν πετρώδη χῶρον, τὸ ἀληθὲς ἀπέραντον *protok* τὸ ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς ἐγκατακρημνίσεως τῆς περιβαλλομένης ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τῶν ἀποτελούντων τὴν κορυφὴν τοῦ Σμόλικα. Τὰ κράσπεδα τῶν ὑπὸ τῆς χιόνος κεκαλυμμένων ἐκτάσεων ἴβριθον τῆς *Plantago brutia*, ἐνῶ ἀπεναντίας παρὰ τὰ κράσπεδα τῶν χιονωδῶν ἐκτάσεων τῶν Τσουμέρκων εὐρίσκοντο ὀλίγιστοι *Crocus veluchensis*. Εἰς τοὺς τελματώδεις χώρους τῆς μικρῆς λίμνης, ἣν συνήντησαμεν κατὰ τὴν κάθοδον, εὗρον τὴν *Pinguicula alpina*, ἣτις τοιοῦτοτρόπως ἐξαπλοῦται μέχρι τῆς 40^ῃ βορείου πλάτους.

Τρίτη ημέρα. Εἰς τοὺς ὑγροὺς καὶ τελματώδεις τόπους φύεται ἡ *Cardamine acris* var. *barbareoides*· εἰς τὰ λιβάδια ὁ *Nardus* καὶ ὁ *Dianthus Degenii*· εἰς τοὺς χώρους τοὺς ἔχοντας ὑπόστρωμα ὑγρὸν καὶ ὀλίγον χλοερὸν ἡ *Sagina Linnaei*· εἰς τοὺς γυμνοὺς λίθους ὁ *Cytisus diffusus*, var. *pindicolus*. Εἶτα εἰς τὰ δάση εὖρον μερικὰ *Rhamnus fallax*, εἰς τὰ συντρίμματα δὲ τοῦ σχιστολίθου τὸν *Dianthus haematocalyx* var. *alpinus*· παρὰ τὰς πηγὰς ἡ *Barbarea sicula*, τὸ *Cirsium appendiculatum* καὶ τὸ *Juncus Angelisii* (*Juncus glaucus*, var. *Angelisii*). Ἡ μέγρι τοῦ διαμερίσματος τοῦ Παλαιοσέλι ἀνάβχσις ἐγένετο διὰ μέσου τῶν δασῶν καὶ αὐθις, ἰδίως ἐκ πευκῶν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ αὐτῶν συνέλεξεν καὶ ἐσημείωσα τὰ ἐξῆς φυτὰ: *D. calocephalus* var. *intermedius*, *Silene Schwarzenbergerii*, *Viscaria Sartorii*, *Alsine liniflora*, *Linum flavum*, *Hypericum rumelicum*, *Trifolium pseudomedium*, *T. Pignantii*, *Astragalus chlorocarpus*, *Rosa glutinosa* var. *leioclada*, *Rosa sicula*, *Rosa arvensis*, *Freyera pindicola*, *Ferulago monticola*, *Asperula longiflora* var., *Centranthus ruber* var. *Sibthorpii*, *Scabiosa Webbiana*, *Stachelina uniflosculosa*, *Leontodon asperrimum*, *Podanthum limonifolium*, *Campanula Hawkinsiana*, *Digitalis lanata*, *Thymus acicularis*, *Satureja montana*, *Sideritis Roeserii*, *Nepeta Spruneri*, *Himanthoglossum hircinum*, *Fritillaria Messanensis* κτλ. Καθὰ ἐλαττοῦται ἡ πυκνότης τοῦ δάσους τῶν Κωνοφόρων, ἐμφανίζονται αἱ πρῶται δρύες (*Qu. sessiliflora* var. καὶ *Q. Grisebachii*), σὺν αὐταῖς δὲ ὁ *Sorbus Aria* καὶ ὁ *Cytisus prostratus* var. καὶ ὁ *C. Austriacus* var. Εἶτα ἀναφαίνεται πάλιν ἡ *Q. coccifera*, εὐθὺς μετὰ τὰς τελευταίας πίτυς, ὧν ἡ βλάστησις σταματᾷ εἰς 250 περίπου μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Γριζβάνου. Εἰς τοὺς πέριξ σχιστολίθους παρετήρησα τὴν *Matthiola tristis* var. *coronopifolia*, τὴν *Putoria calabrica* καὶ τὴν *Salvia candidissima*. Ἡ ἄμπελος εἶνε σπανία, ἀλλ' εὐφορος. Τὸ κυρίως καλλιεργημένον προϊόν εἶνε ὁ ἀραβόσιτος.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν τὴν γενομένην ὑπὸ τὴν βροχὴν τὴν 20 Ἰουλίου πᾶσαι ἡμῶν αἱ προσπάθειαι περιεστράφησαν εἰς τὴν διάσωσιν τῆς συλλογῆς καὶ ἐπομένως τὸ ὄρος Σμόλικα ἔμεινεν οὕτως εἰπεῖν παρθένον, οἷον ἦτο πρὶν. Τὰ δάση τὰ κείμενα πρὸς τὸ Γριζβάν συγκοινοῦνται ἐκ πευκῶν, λαρίκων, ἐλατῶν, *Acer monspessulanum*, *Populus tremula* κλπ. Νομίζω ὅτι διέκρινα καὶ τὴν ὑπαρξίν τῆς *Tilia alba*. Εἰς τὴν ἀντίθετον κλιτὸν ἐπικρατεῖ ἡ ὄξυα.

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΣΤΟΝ ΑΙ-ΛΙΑ ΤΗΣ ΟΞΥΑΣ

Φέτος, στις 20 Ιουλίου, γιορτή του Αϊ-Λιος, στην Οξυά μας ζήσαμε όμορφες και ξεχωριστές στιγμές, που θα μας συνοδεύουν για πάντα.

Πρωί πρωί ανηφορήσαμε, άλλοι με τα πόδια κι άλλοι με αυτοκίνητα, περνώντας μέσα από υπέροχες τοποθεσίες με σπάνια θέα και φυσικό κάλλος και διασχίζοντας πυκνό και σκιερό δάσος που σε μαγεύει. Φτάσαμε σ' ένα ξέφωτο καταπράσινο, δίπλα στη βρύση με το κρυστάλλινο νερό, τοποθεσία ανεπανάληπτη, περιτριγυρισμένη από ποικιλία δέντρων. Αφήσαμε τα πράγματά μας και ανηφορίσαμε προς την κορυφή του Αϊ-Λιά. Σε λίγο ξεπρόβαλε μπροστά μας το μικρό, λιτό κι απέριπτο ρημοκλήσι, ο Προφήτης Ηλίας. Σταυροκοπηθήκαμε κι ανάψαμε στη χάρη του ένα κεράκι, καθώς η καρδιά και τα χείλη ψέλιζαν παρακλήσεις κι ευχές. Ακούγοντας τις γλυκές ψαλμωδίες του καλλίφωνου και σεβάσμιου παπα-Δημήτρη καθώς και της γλυκύτερης φωνής της κόρης του Ασπασίας αισθανόσουν μια ιερή συγκίνηση κι αγαλλίαση. Νόμιζες ότι βρίσκεσαι, εκεί ψηλά, πιο κοντά στον Ύψιστο κι ένιωθες δίπλα σου τον άγιο των βουνών και των κορυφών να μεσιτεύει για του κόσμου την ειρήνη και την ομόνοια. Σε λίγο ο μικρός χώρος του μικρού ναού γέμισε ασφυκτικά και πολύς κόσμος παρακολουθούσε τη Θεία Λειτουργία, ευρισκόμενος

στον περιβάλλοντα τον ναϊσκο χώρο. Κι όταν το εκκλησίασμα προσκλήθηκε "Μετά φόβου θεού..." να προσέλθει στη θεία μετάληψη με συγκίνηση έβλεπες να προσέρχονται με ευλάβεια μπρος στο Άγιο Ποτήριο και να κοινωνούν μικρά παιδάκια με πανέμορφα φωτεινά πρόσωπα και αγνές καρδιές ομορφοντυμένα και χαριτωμένα. Όμορφες, ιερές και ανεπανάληπτες στιγμές που έκαναν γονείς, παππούδες και συγγενείς να δακρύνουν από χαρά και συγκίνηση. Έκλεισε η τελετή με τις θερμές κι εγκάρδιες ευχές του ιερέα προς όλο το εκκλησίασμα και το καλωσόρισμα των φίλων και των επισκεπτών.

Με το τέλος της Θείας Λειτουργίας όλος ο κόσμος κατέκλυσε το γύρω χώρο κι ακούγονταν ανταλλαγές ευχών. Όλοι έμεναν εκστατικοί αγναυτεύοντας την απέραντη, ατέλειωτη και ανεπανάληπτη θέα με τους καταπράσινους ορεινούς όγκους με την άγρια ομορφιά, που μπροστά τους ωχριά το αλπικό τοπίο. Ιδιαίτερα ενθουσιάστηκαν οι επισκέπτες και φίλοι της Οξυάς, που για πρώτη φορά είχαν την τύχη να θαυμάσουν αυτή τη φυσική ομορφιά, που ο Δημιουργός χάρισε στον ιερό μας τόπο.

Πέριξ του ναού αντικρίσαμε να υψώνονται κάποιοι κορμοί κατάξεροι και στεγνά κλαδιά λαβωμένα από τα βλήματα απομεινάρια και θύματα κι αυτά ενός εμφύλιου και μας ψιθύρι-

ζαν στη μνήμη του νου και της καρδιάς “ποτέ πια να μη ζήσει η πατρίδα μας άλλο αδελφοκτόνο πόλεμο.

Όλοι σιγά σιγά κατηφορήσαμε από το λόφο και βρεθήκαμε στον υπέροχο χώρο της υπαίθριας συνεστίασης και του χορού. Στρώθηκαν δίπλα δίπλα οι κουβέρτες και τα τραπεζομάντιλα, σαν τραπέζι μιας μεγάλης οικογένειας. Οι μεζέδες απλώθηκαν, τα ποτά άρχισαν να ρέουν και να γεμίζουν τα ποτηράκια, αντήχησαν τα τσουγκρίσματα και οι εγκάρδιες ευχές. Πρόσωπα γελαστά και χαρωπά, καρδιές χαρούμενες, ψυχές πλημμυρισμένες από αγαλλίαση. Κι όταν από τα ποτήρια ξεχειλίσει η χαρά, άρχισε το τραγούδι με πρωτεργάτες τα μέλη της δεκαμελούς παρέας των γλεντζέδων της Καστάνιανης. Η ευτυχία απλώθηκε κι άγγιξε τα σωθικά μας. Ακόμη και τα άψυχα χαιρόνταν κι επιθυμούσαν φωνή να΄χαν να μας μιλήσουν. Τα παιδιά ξεχύθηκαν στον καταπράσινο χαλί της φύσης κι άρχισαν να τρέχουν, να παίζουν, να γελούν, να χαίρονται την απλωσιά του τοπίου.

Κι όταν το παραδοσιακό συγκρότημα του Μιχάλη Πανουσάκου μας παι-

σίωσε, άρχισαν τα “νομπέτια” και τα τραγούδια από τραπέζι σε τραπέζι. Όλοι σιγοτραγουδούσαν γεμάτοι χαρά, συγκίνηση και αγαλλίαση με μάτια κάποιοι βουρκωμένα.

Κι ύστερα το γλέντι άναψε κι όλοι με τη σειρά μπήκαν στο χορό κι άλλοι καμάρωναν κι απολάμβαναν τη γλυκιά παραδοσιακή μουσική και τα τραγούδια και των χορευτών τη χάρη και την ομορφιά.

Κι όταν, μετά από ώρες, η αγαλλίαση και η κούραση πλημμύρισαν την ψυχή και το σώμα το γλέντι σταμάτησε κι όλοι πήραμε το δρόμο του γυρισμού. Πάλι ευχές αντήχησαν “και του χρόνου να μας αξιώσει ο Αϊ-Λιάς πάλι να ξαναρθούμε, ν’ ανάψουμε ένα κεράκι στη χάρη του και να ζήσουμε αλησμόνητες στιγμές”.

Όσοι διαβάσατε αυτές τις λίγες αράδες και θέλετε να γιορτάσετε και να γλεντήσετε μαζί μας ελάτε του χρόνου κοντά μας. Η μικρή μας Οξυά και η μικρή μας κοινωνία έχει μια μεγάλη φιλόξενη αγκαλιά που όλους σας χωρά.

Και του χρόνου!

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Κ.Α.Α.

ΓΕΩΦΑΡΜΑ

Μελέτες - Κατασκευές ΚΗΠΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ
ΑΠΕΝΤΟΜΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΕΙΣ

- ✓ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ
- ✓ ΦΑΡΜΑΚΑ
- ✓ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ - PET SHOP
- ✓ ΣΠΟΡΟΙ
- ✓ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
- ✓ ΕΙΔΗ ΚΗΠΟΥ
- ✓ ΑΡΔΕΥΤΙΚΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΕΚΖΗΣ
ΓΕΩΠΟΝΟΣ Γ.Π.Α.

Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ 28α ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλ.- Fax 0651,31770

email: geofar@ln.gr

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΣ ΣΤΗΝ Ι. ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ

Υπό του Υποστρατήγου εα Ι. Δάφνη

Μεγάλη κοσμοσυρροή παρατηρήθηκε κι εφέτος στο διήμερο θρησκευτικό πανηγύρι της 14 και 15 Αυγούστου στην Ι. Μονή της Παναγίας Μολυβδοσκεπάστου (7ου μ.Χ. αιώνας).

Την παραμονή, προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέου, εψάλη ο μεγάλος εσπερινός με παράκληση προς την Υπέρμαχο Στρατηγό και στην συνέχεια τελέστηκε η εωθινή θεία λειτουργία όπου τα πλήθη των πιστών είχαν την ευκαιρία μετά του Ι. κλήρου να αναπέμψουν δεήσεις υπέρ υγείας, μακρομερεύσεως και σωτηρίας όλων και υπέρ “σύμπαντος του κόσμου ευσταθείας”.

Ο Σεβασμιώτατος όπως κάθε χρόνο, στο μεστό σε περιεχόμενο κήρυγμά του αναφέρθηκε, μεταξύ των άλλων και στο Βορειοπειρωτικό, παίρνοντας δε αφορμή από το ενδεχόμενο της διπλής υπηκοότητας των Βορειοπειρωτών είπε ότι αυτό εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους καθ’ όσον (όπως εκτιμάται) η Αλβανία στο μέλλον είναι ενδεχόμενο να υπαναχωρήσει σε τυ-

χόν δεσμεύσεις επί του θέματος, δηλαδή να μη αποδέχεται οι έχοντες Ελληνική υπηκοότητα να διατηρούν συγχρόνως και την Αλβανική, με συνέπεια οι Βορειοπειρώτες να αποξενωθούν από τις πατρογονικές τους ρίζες.

Σ’ αυτή την περίπτωση, όπως το φαντάζεται ο γράφων, οι Βορειοπειρώτες θα πηγαίνουν στα χωριά τους μόνο ως τουρίστες.

Ο Σεβασμιώτατος κατέληξε με την ευχή, οι Βορειοπειρώτες που διαβιούν στην Ελλάδα να τυγχάνουν ειδικού προνομιακού καθεστώτος.

Ανήμερα της Παναγίας τελέστηκε η κεντρική θεία λειτουργία και αρτοκλασία με παρουσία πλήθους πιστών που κατέκλυσαν τον Ι. Ναό και τον αύλειο χώρο αυτού.

Εξαιρετική εντύπωση προκάλεσε το κήρυγμα του καθηγουμένου της Ι. Μονής Αρχιμανδρίτου κ. Θεοδώρου, ο οποίος αναφέρθηκε στα καθημερινά προβλήματα των ατόμων και στα ψυχολογικά τους φορτία καταλήγοντας ότι μόνο με την προσήλωση στο “Θείον” και την μεσιτεία της Υπεραγίας Θεοτόκου μπορούν αυτά τα προβλήματα να ξεπεραστούν.

Ι. ΔΑΦΝΗΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΟΧΑΡΗΣ

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. “Η κοίμηση της Θεοτόκου. Ημέρα γιορτής από άκρη σε άκρη της Ελλάδος τιμούν τη Μνήμη της.

Πρώτη η Τήνος που συρρέουν εκατοντάδες χιλιάδες προσκυνητές για να προσκυνήσουν στο Άγιο Όνομά της, μετά η Παναγία της Πάτμου, η Παναγία του Σουμελά, καθώς και εκατοντάδες χωριά που τιμούν τη Μνήμη Της την ημέρα αυτή.

Ένα από τα χωριά αυτά είναι και το χωριό μου το Γανναδιό. Το όμορφο αυτό χωριό της επαρχίας Κόνιτσας που δεν έχει να ζηλέψει κάτι περισσότερο τα μέρη της Ελβετίας. Την μέρα αυτή το χωριό πανηγυρίζει.

Την προηγούμενη ημέρα εψάλη ο Μέγας Εσπερινός με μεγάλη κατανύξη στην Εκκλησία που είναι αφιερωμένη στο Όνομα της Υπεραγίας Θεοτόκου, στην Κοίμησή της.

Το πρωί της 15 Αυγούστου ετελέσθη η Θεία Λειτουργία μετά Αρτοκλασίας από τον Ιερέα του χωριού μας Ιωάννη Κ. Παπαδημητρίου. Η Εκκλησία ήταν γεμάτη από πιστούς των τριών χωριών μας, αλλά και από ξένους επισκέπτες. Άλλη χρονιά δεν είχε τέτοια προσέλευση.

Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας άνδρες και γυναίκες πήγαμε για χρόνια πολλά επισκέψεις στους εορτάζοντες Παναγιώτηδες, και περίπου

στις 2 το μεσημέρι φάγαμε όλοι στην πλατεία του χωριού όπως έχει καθιερωθεί εδώ και αρκετά χρόνια.

Μετά το τέλος του φαγητού, τα εξαιρετικά όργανα κατά τη δική μου αντίληψη - που παίζανε με τον παραδοσιακό τρόπο - χωρίς μικρόφωνα και μεγάφωνα - πράγμα που γίνεται σε πολύ λίγα χωριά, χτυπούσανε “νουμπέτια” από τραπέζι σε τραπέζι και όταν τελείωσαν αυτά, οι μερακλήδες άρχισαν το χορό όπου κράτησε μέχρι τις 5:30 το απόγευμα.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας, κόσμος πολύς γέμισε την πλατεία. (Ξέχασα να γράψω ότι ο δήμαρχός μας κ. Μ. Χατζηφραιμίδης παρευρέθηκε στην εκδήλωση καθ’ όλη τη διάρκεια της ημέρας, όπου με τον παπά Γιάννη άρχισαν το μεσημέρι μετά το φαγητό το χορό).

Η πλατεία γέμισε από τραπέζια και κόσμο, τόσους που δεν έχει ξανασυμβεί άλλη χρονιά. Οι παραγγελίες σε σουβλάκια, λουκάνικα και ποτά δεν είχαν σταματημό. Ο χορός άρχισε περίπου στις 9:30 το βράδυ και κράτησε μέχρι τις πρωϊνές ώρες όπου και διαλύσανε.

Διασκέδασαν μαζί με μας και από άλλα χωριά, όπως Καστανέα, Πύργο κ.λ.π.

Σ. ΞΕΙΝΟΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ

Το καλοκαίρι στο Κεφαλοχώρι (Λυκόρραχη) πραγματοποιήθηκαν οι εξής εκδηλώσεις στις οποίες έλαβα μέρος:

1) 10/8/2003 εκδήλωση για να αποδοθεί φόρος τιμής και μνήμης στους χωριανούς από την Λυκόρραχη που έχασαν τη ζωή τους στον εμφύλιο πόλεμο.

2) 12/8/2003 - Γλέντι στο χωριό οργανωμένο από τον φιλοπρόοδο Σύλλογο του χωριού.

3) Ομιλία και προβολή διαφανειών από τη φιλόλογο Κωνσταντίνα Φασούλη με θέμα:

“Η μετανάστευση στα Μαστοροχώρια παλιά και τώρα” με τη συνοδεία της χορωδίας γυναικών Λυκόρραχης.

Φόρος τιμής στα θύματα του εμφυλίου

Στις 10/8/2003 στο Κεφαλοχώρι στην πλατεία του χωριού συγκεντρώθηκαν οι συγγενείς των θυμάτων του εμφυλίου πολέμου και αρκετοί χωριανοί.

Σκοπός της συγκέντρωσης ήταν η απονομή φόρου τιμής και μνήμης σε αυτούς που δώσανε τη ζωή τους “για να ζήσουν τα παιδιά μας μια καλύτερη ζωή”, επίσης σε αυτούς που πλήρωσαν με την ίδια τη ζωή τους τον εμφύλιο πόλεμο.

Τα θύματα του χωριού μας ήταν 42. Όλοι νέοι, πολλοί απ’ αυτούς ακόμα ανύπαντροι, άλλοι νιόπαντροι και άλλοι πολύτεκνοι.

1. Σδούκος Αχιλλέας του Μιχάλη
2. Σδούκος Διομήδης του Χρήστου
3. Σδούκος Δημήτρης του Χρήστου
4. Σδούκος Νικόλαος του Δημοσθένη
5. Σδούκος Σωτήρης του Δημοσθένη
6. Σδούκος Κώστας του Δημητράκη
7. Σδούκος Αλέκος του Παναγιώτη
8. Σδούκος Αλκιβιάδης του Παναγιώτη
9. Σδούκος Γιάννης του Αντρέα
10. Σδούκος Θανάσης του Αντρέα
11. Σδούκος Μιχάλης του Χρήστου
12. Σδούκος Χρήστος του Νώντα
13. Σδούκος Γιώργος του Βασίλη
14. Σδούκου Γιώτα του Λεωνίδα
15. Νούτσου Κωνσταντίνα του Τόλη
16. Νούτσος Χρήστος του Αντώνη
17. Τσίος Αθανάσιος του Γιάννη
18. Φασούλη Φρόσω του Βασίλη
19. Φασούλης Αποστόλης του Νικολάου
20. Καρανίκας Αποστόλης του Γρηγόρη
21. Καρανίκας Δημήτρης του Βαγγέλη
22. Καρανίκας Μιχάλης του Δημήτρη
23. Καρανίκας Αχιλλέας του (Ντούλα) του Θωμά
24. Μήτσος Θεόδωρος
25. Νούτσος Νικόλαος του Σπυρίδωνα
26. Καρανίκας Βαγγέλης του Ιωάννη
27. Καρανίκας Θανάσης του (Ντούλα) του Θωμά.
28. Νούτσος Λάμπρος του Δημήτρη
29. Νούτσος Βαγγέλης του Δημήτρη
30. Τσίος Επαμεινώντας του Γεωργίου
31. Σδούκος Γιώργος του Λαμπράκη
32. Σδούκος Αποστόλης του Μιχάλη
33. Τσίος Βασίλης του Ιωάννη
34. Φασούλης Αθανάσιος του Χρήστου

35. Κοσμάς Σδούκος του Ορέστη
36. Νούτσος Φώτης του Λάμπρου
37. Σδούκος Ιωάννης του Ναούμ
38. Νούτσος Νικόλαος του Χρήστου
39. Τσίος Αναστάσης του Γεωργίου
40. Τσίος Γιώργος του Αναστάση
41. Τσίος Τάκης του Γιάννη
42. Νούτσος Θεόδωρος του Δήμου

Η πολιτεία αποκατέστησε όλα τα θύματα του εμφυλίου πολέμου ηθικά και υλικά.

Εμείς έχουμε χρέος σήμερα όλοι μαζί να τιμήσουμε αυτούς τους ανθρώπους και να επαγρυπνούμε να μην γίνουν ποτέ τέτοιοι πόλεμοι.

Το λόγο εκφώνησε η Καρανίκα Ευαγγελία. Στην εκκλησία έγινε μνημόσυνο γι' αυτούς τους χωριανούς και μετά στο πνευματικό κέντρο συνάντηση και προσφέρανε καφέ.

Αιωνία σας η μνήμη γενναία παιδιά της πατρίδας.

ΓΛΕΝΤΙ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ

Στις 12/8/2003 στο Κεφαλοχώρι.

Ο φιλοπρόοδος Σύλλογος του χωριού οργάνωσε χορό με τη συμμετοχή μουσικού συγκροτήματος. Η προσέλευση των χωριανών και φίλων από άλλα χωριά ήταν αθρόα.

Το μπουφέ πολύ ποικίλο και με πολλά αναψυκτικά και μπίρες.

Η είσοδος στο πανηγύρι ήταν με εισιτήριο. Η ορχήστρα έπαιζε ως τις πρωϊνές ώρες και οι τραγουδιστές τραγουδούσαν συνέχεια. Όλη την ώ-

ρα η νεολαία χόρευε, ακολουθούσαν κι οι ηλικιωμένοι.

Στο γλέντι επικρατούσε πολύ ωραία ατμόσφαιρα - γέλιο, χαρά και χορός.

Ήταν πολύ πετυχημένη βραδιά.

Και του χρόνου!

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Ομιλία και προβολή διφανειών από τη φιλόλογο Κων/να Φασούλη με θέμα: "Η μετανάστευση στα Μαστοροχώρια παλιά και τώρα με τη συνοδεία της χορωδίας γυναικών"

Στις 15/8/2003 στο Κεφαλοχώρι πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αφιερωμένη στους μετανάστες του χωριού μας και των όμορων περιοχών.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκε ο δήμαρχος Μαστοροχωρίων κ. Κοσμάς Σδούκος και πολύς κόσμος.

Η φιλόλογος Κων/να Φασούλη, μας παρουσίασε το θέμα χρησιμοποιώντας διαφάνειες κι οι γυναίκες του χωριού τραγουδούσαν τα σχετικά τραγούδια.

Η βραδιά ήταν πολύ πετυχημένη, πλούσιο το υλικό, οι γυναίκες του πολυφωνικού με τοπικές στολές και ο ενθουσιασμός μεγάλος.

Ο Δήμαρχος Κοσμάς Σδούκος συνεχάρηκε την Ντίνα Φασούλη για αυτή την εκδήλωση κι εμείς μαζί και της ευχόμαστε να μας παρουσιάζει κάθε φορά και κάτι άλλο από τον τόπο μας.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΟΥΝΗ-ΣΔΟΥΚΟΥ

Κεφαλοχώρι 14/8/2003

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΥ ΠΟΛΙΤ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ ΣΩΤ. ΦΑΣΟΥΛΗ

Εφέτος ο Φιλοπρόοδος πολιτιστικός Σύλλογος Κεφαλοχωρίου συμπλήρωσε (20) χρόνια από την ίδρυσή του.

Μέσα σ' αυτήν την 20/τία, οι δραστηριότητές του ήταν πολλές και σημαντικές σε πολλούς τομείς, στον πολιτισμό, στην παράδοση, στην τέχνη, αλλά και στους τομείς κοινωνικών θεμάτων.

Το πανηγύρι του χωριού από χρόνια τώρα έχει καθοριστεί του Αϊ-Λια (20 Ιουλίου) κρατάει δύο ημέρες (όταν ιδίως τυχαίνει να είναι Σαββατο-Κυριακό όπως εφέτος όπου σημείωσε μεγάλη επιτυχία).

Ειδικά εφέτος για την συμπλήρωση, 20/τίας με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου, αποφασίσθηκε να τιμήσει τους διατελέσαντες μέχρι σήμερα Προέδρους του και των μελών του Δ.Σ. Έτσι στις 12 Αυγούστου ορίσθηκε ειδική εκδήλωση (πανηγυρική) με το δημοτικό συγκρότημα του Κασσιάρα (από τα Γρεβενά) και την Έλλη Κοσμά (ξεχωριστή ήταν η ντόπια δημοτική μελωδία).

Στους διατελέσαντες Προέδρους του Δ.Σ. Συλλόγου προσφέρθηκε Ειδική Πλακέτα (ασημένια) και ξεχωριστό δίπλωμα με τις ευχαριστίες του

σημερινού Διοικ. Συμβουλίου. Οι διατελέσαντες μέχρι σήμερα Πρόεδροι είναι:

1) Κολωνιάρης Δημήτριος του Μιλτιάδη, Σδούκος Ευάγγελος του Νικολάου, Σδούκος Δημήτριος του Βασιλείου, Σδούκος Αλέξανδρος του Θωμά, Φασούλης Νικόλαος του Βασιλείου, Φασούλης Χρήστος του Γεωργίου, Φασούλης Κων/νος του Αριστ., Νούτσος Βασίλειος του Δημητρ., Νούτσος Σταύρος του Αθανασίου, και Καρανίκας Μιχαήλ του Βασιλείου.

Επίσης από το 1995 ίδρυσε ο Σύλλογος και Πολυφωνικό δημοτικό συγκρότημα από τις γυναίκες του χωριού, σε μια χρονική στιγμή όπου οι ίδιες αντιλήφθηκαν και συνειδητοποίησαν ότι πρόκειται να χαθεί το χθες χωρίς επιστροφή στο αύριο και ένας ατόφιος παραδοσιακός πολιτισμός στην Τοπική κοινωνία (γέννηση - βάπτιση - γάμο - θάνατο) θα εξαφανιζότανε. Έτσι άρχισαν λίγο στην αρχή δειλά και με την παρότρυνση των κυριών 1) Φασούλη Κωνσταντίνας του Χαραλάμπους (φιλόλογο) καθηγήτριας και 2) Τσίου Αγόρως του Κων/νου επίσης φιλόλογος καθηγήτριας, βοήθησαν την καλλιέργεια των

παλαιών φωνητικών ασμάτων από τις γεροντότερες και η προσπάθεια αυτή απέδωσε καρπούς και έγινε γνωστό στην γύρω περιοχή μας και όχι μόνο.

Εφέτος μόνο τις προσκάλεσαν και άλλοι Πολιτιστικοί Σύλλογοι να εκπροσωπήσουν τον Φιλοπρόοδο Πολιτ. Σύλλογο Κεφαλοχωρίου και το χωριό μας στις εκδηλώσεις τους, όπως ο Δήμος Μαστοροχωρίων, το Τοπ. Δ/μα Δροσπηγής, ο Δήμος Δελβινακίου, η Κοινότητα και ο Πολιτ. Σύλλογος Αετομηλίσσας, ο Σύλλογος "ΕΞΑΡΧΟΣ" του Τ.Δ. Πουρνιάς του Δήμου Κόνιτσας, όπου την παρουσίαση έκανε η προϊσταμένη Νοσοκόμα Χρυσούλα Κ. Τσίου.

Το εν λόγω Πολυφωνικό το αποτελούν κατά αλφαβητική σειρά οι κάτωθι γυναίκες:

1) Καρανίκα Ευφροσύνη συζ. Βασι-

λείου, 2) Καρανίκα Χρυσουγή Χα Μιχαήλ, 3) Νούτσου Αγόρω συζ. Μιχαήλ, 4) Νούτσου Μαρία σύζ. Ιωάννη, 5) Νούτσου Σταυρούλα συζ. Χρήστου, 6) Παππά Κυράτσω σύζ. Γεωργίου, 7) Σδούκου Αλεξάνδρα συζ. Χρήστου, 8) Σδούκου Χριστίνα συζ. Κων/νου, 9) Σδούκου Χριστίνα συζ. Βασιλείου, 10) Σδούκου Μαριάνθη συζ. Βασιλείου, 11) Φασούλη Ασημούλα συζ. Χαράλαμ. 12) Φασούλη Βασιλική συζ. Δημητρίου, 13) Φασούλη Ευτέρπη συζ. Βασιλείου 14) Φασούλη Μπέση συζ. Αναστασίου, 15) Τσίου Αλεξάνδρα συζ. Κων/νου.

Το νεοεκλεγέν Διοικ. Συμβούλιο θα συνέλθει να καταρτιστεί σε σώμα και να καθορίσει τις δραστηριότητές του για την επόμενη 2/τία.

ΣΩΤ. ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Εκδήλωση Βουρμπιανιτών

Αποφασίστηκε από το Νέο Δ.Σ. του Συνδέσμου Αθηνών να αναβιώσει κατά το παλαιό έθιμο η γιορτή του Προφήτη Ηλία. Έτσι προγραμματίστηκε εκδρομή στις 18/7/03 στη Βούρμπιανη. Η αναχώρηση έγινε στις 5:30 μ.μ. από το Ξεν/χείο Stanley (πλ. Καραϊσκάκη), με 1η στάση στα Μuc Donalds στην Κόρινθο για καφέ και Παγωτό. Η 2η στάση έγινε στην Αμφιλοχία γύρω στις 11η ώρα για ουζάκι και μεζέ. Η άφιξη έγινε στην Βούρμπιανη στις 3:30 τα μεσάνυχτα στην πλατεία του χωριού, όπου το φιλόξενο μαγαζάκι του Απόστολου Ράπου περίμενε τους εκδρομείς ανοιχτό και εγκάρδιο με τα τσιπουράκια και τα ντόπια και εκλεκτά

προϊόντα των κατοίκων.

Την άλλη μέρα Σάββατο 19/7 όλοι μαζί και με κάθε μεταφορικό μέσον (μηχανές, φορτηγάκια, τζίπ) ανεβήκαμε στην εκκλησία του Αϊ Λιά. Παρακολουθήσαμε την θεία λειτουργία που έγινε στις 9 η ώρα π.μ. από τον αιδεσιμότατο παπά Μαργαρίτη. Με το πέρας της Λειτουργίας ανεβήκαμε στο Σιάδι (ίσιωμα) όπου εκεί οι προπάπποι μας έκαναν πάντα το γλέντι του Αϊ Λιά, ένα λαϊκό πανηγύρι που συνεχιζόταν μέχρι και πριν από 22 χρόνια. Όπως και άλλα τέτοια έθιμα στην Ελλάδα έτσι και αυτό ατόνησε και δεν γινόταν πια το ανέβασμα στο βουνό.

Σήμερα όλοι έχουμε αυτή την ανάγκη να σκαρφαλώσουμε εκεί ψηλά ε-

νωμένοι στο γλέντι του Αϊ Λιά να αναβιώσουμε τα έθιμα που κράτησαν την Ηπειρωτική παράδοση και που στη συνέχεια βοήθησαν τους Ηπειρώτες να μεγαλουργήσουν απανταχού του κόσμου.

Το χορό άνοιξε ο πρόεδρος του Συνδέσμου Απόστολος Δημάρατος και ακολούθησαν όλοι μαζί οι συγχωριανοί.

Το συγκρότημα των Χαλκιάδων, οι Αφοί Κώστας και Γιώργος Χαλκιάς, κράτησαν ολοζώντανο το γλέντι για πολλές ώρες, γνώριμους ήχους του κλαρίνου αντιλάλησε στις οξυές και μετά στις καρδιές όλων μας με πλατιά συγκίνηση και μεγάλη χαρά· τα πρόσωπα ήταν ή-

ρεμα, γελαστά, ενθουσιασμένα. Επιπέλους, είπαν, αυτό έπρεπε να γίνει.

Τα κρασιά και οι μπύρες έρρεαν άφθονα, όπως και το τραγούδι στα χείλη, στο χορό στην επικοινωνία.

Μετά το ξεφάντωμα και με τη δύση του ήλιου πήραμε πάλι όλοι μαζί την κατηφόρα για το χωριό. Οι βουνοπλαγιές αντηκούσαν ακόμα τις κουβέντες τα γέλια, τις ελπίδες όλων μας. Το γλυκό απόβραδο το περάσαμε με συγγενείς, φίλους και ξεκούραση. Αναχώρηση για επιστροφή στις 2 μ.μ. την Κυριακή 20/7. Στην Αθήνα φθάσαμε στις 11:30.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΔΗΜΑΡΑΤΟΣ
Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΟΥΚΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου, όσους ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή μου, για το γεύμα γνωριμίας που πρόσφερα, τη Δευτέρα 16 Ιουνίου το μεσημέρι, στην πλατεία της Βούρμπιανης.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλω στον κ. Δήμαρχο Μαστοροχωρίων, τον Αντιδήμαρχο, τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, τους σεβαστούς ιερείς Βούρμπιανης και Πυρσόγιαννης, τα μέλη του εκκλησιαστικού συμβουλίου Βούρμπιανης, τον εκπρόσωπο του Κληροδοτήματος Χαρ. Ζήκου, τα Δ.Σ. των τοπικών φορέων και όλους τους εκλεκτούς συγχωριανούς μου.

Επίσης όσους με οποιοδήποτε τρόπο βοήθησαν στην πραγματοποίηση του επιτυχημένου γεύματος, που με την εμφάνιση του μουσικού συγκροτήματος των συγχωριανών αδελφών Χαλκιά, εξελίχθηκε αυθόρμητα σε πανηγύρι, ένα μεγάλο ευχαριστώ.

Με την ευκαιρία απευθύνω έκκληση στους απανταχού συγχωριανούς μου και ιδιαίτερα τους διαμένοντες στα Γιάννενα, να μην ξεχνούν τις ρίζες τους.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
ΛΕΥΚΟΘΕΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ
ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Δ.Δ. ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΟΝΙΤΣΑ

Στις μέρες μας είναι, πιστεύουμε, εξαιρετικά δύσκολο να συναντήσεις ανθρώπους με ειδικρινή διάθεση να ασχοληθούν με τα κοινά. Ακόμα δε δυσκολότερο σε περιοχές όπως η δικιά μας, ο δήμος Μαστοροχωρίων, όπου απαιτούνται πολλές θυσίες και απεριόριστη κατάθεση ψυχής, στην προσδοκία ενός εξαιρετικά αμφίβολου αποτελέσματος.

Γι αυτό και με ανυπόκριτη χαρά και ιδιαίτερη αισιοδοξία χαιρετίσαμε την εκλογή της συμπατριώτισσας μας Λευκοθέας Γεωργάκη στο τοπικό Συμβούλιο του χωριού και γιορτάσαμε μαζί της στο γλέντι που οργάνωσε στη Βούρμπιανη, τη Δευτέρα 16/06/03.

Θερμές οι ευχαριστίες μας προς την αεικίνητη Λευκώ, για την περιποίηση που μας επιφύλαξε και για τη χαρά που μας έδωσε να βρεθούμε μαζί με

τους εκπροσώπους της νέας δημοτικής αρχής, Βουρμπιανίτες απ' όλα τα μέρη της Ελλάδας.

Ευθύνη όλων μας και ιδιαίτερα όσων από μας δραστηριοποιούνται σε διάφορους φορείς, είναι να βοηθήσουμε και τη Λευκοθέα αλλά και το Δήμο της γενέτειρας μας στο δύσκολο έργο τους. Σ' ό,τι αφορά τους Βουρμπιανίτες της Θεσσαλονίκης, όπως έχουμε περίτρανα αποδείξει και στο παρελθόν, θα είμαστε με όλες τις δυνάμεις μας κοντά στο χωριό μας, μη φειδόμενοι χρόνου, κόπων και υλικής στο μέτρο του δυνατού συμπαράστασης. Το οφείλουμε άλλωστε στις παρελθούσες, τις τωρινές και τις επερχόμενες γενιές.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΔΗΜΑΡΑΤΟΥ γγ.
ΣΥΝ/ΜΟΥ ΒΟΥΡ/ΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ

Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Ιωάννης Δ. Ευθυμίου

Διευθυντής

Ομάδας Πωλήσεως

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΕ

Δ/ση Γραφείων: Μοναστηρίου 109-546 27 Θεσσαλονίκη

Τηλ. Κέντρο: 2310-553 422 Fax. 2310-553 764

Κιν. 0977-463008

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 369 τ.μ. στην Άνω Κόνιτσα

Πληροφορίες: Τηλ. 01.06611423

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΥΡΝΙΑ

Με επιτυχία έγινε και φέτος το 2ο Φεστιβάλ παραδοσιακής μουσικής στην Πουρνιά. Ήταν ένα Σαββατοκύριακο ξεχωριστό.

Σάββατο βράδυ: Παραδοσιακοί χοροί και τραγούδια από το Λύκειο Ελληνίδων Ιωαννίνων με την ορχήστρα του Γρηγόρη Καψάλη. Ακολούθησαν παραδοσιακά τραγούδια, του γάμου, του τραπεζιού, από γυναίκες του χωριού ντυμένες με τις στολές τους.

Την Κυριακή η πλατεία ήταν γεμάτη από κόσμο. Ήταν το συγκρότημα του Νίκου Φιλίππιδη ένα ντόπιο κλαρίνο, όπως έλεγαν. Αφού έπαιξαν μερικά τραγούδια, σειρά είχαν οι Λυκορραχίτισες που τραγούδησαν παλιά τραγούδια του χωριού και αργότερα έδειξαν τις επιδόσεις τους και στο χορό. Μετά χόρεψαν οι γυναίκες του χωριού με μια ομάδα χορευτών.

Μόλις τελείωσε η εκδήλωση ο κόσμος μπήκε στο χορό και διασκεδάσαμε όλοι μέχρι το πρωί. Αξίζουν συγχαρητήρια στον πρόεδρο του Συλλόγου "έξαρχος". Κ. Θεοδώρου και τον Δήμαρχο Μάκη Χατζνεφραιμίδη που τίμησε με την παρουσία του την εκδήλωση. Εύχομαι του χρόνου να βρεθούμε πάλι σ' αυτή την πλατεία. Δεν πρέπει να χαθεί αυτή η παράδοση με τους χορούς και τα τραγούδια του τόπου μας. Ο Δήμαρχος Κόνιτσας παρέδωσε στο Ν. Φιλίππιδη, για την προσφορά του στη μουσική, τιμητική πλακέτα.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΝΑΤΣΗ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΟΠΕΤΡΑ

Για μια ακόμα χρονιά το πανηγύρι της Μελισσόπετρας στις 26 Ιουλίου σημείωσε εξαιρετική επιτυχία.

Οι νέοι του χωριού έδωσαν αφιλοκερδώς τον καλύτερο εαυτό τους για να διαιωνίσουν την παράδοση και να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των επισκεπτών.

Το συγκρότημα του Πέτρου Λούκα (Χαλκιά) και του Αντώνη Κυρίση χάρισαν μια μαγευτική βραδιά στους πολυάριθμους επισκέπτες οι οποίοι έφυγαν με τις καλύτερες εντυπώσεις, υποσχόμενοι ότι θα συναντηθούμε και την επόμενη χρονιά.

Αυτό μας δημιουργεί την υποχρέωση να εργαστούμε και πάλι συλλογικά και με περισσότερη μεθοδικότητα για να ανταποκριθούμε στις αξιώσεις τους.

ΠΕΤΡΟΣ ΑΠ. ΠΑΠΑΝΩΤΗΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΑΡ. ΑΡΕΙΩ ΠΑΓΩ

Π. Νίκου

Ομήρου 6, 2ος όροφος
ΑΘΗΝΑΙ Τ.Κ. 10564

Τηλ: 3242626
Τηλ: - Fax.: 3244988
Κιν. 094-676109

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Τ.Κ. 44100 - ΚΟΝΙΤΣΑ

Κόνιτσα 9/7/2003

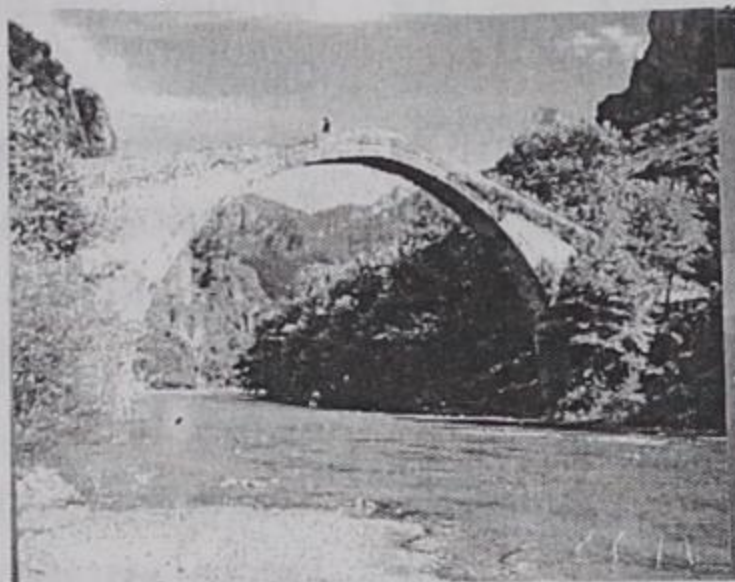
Προς
6η Εφορία Νεωτέρων Μνημείων
Χριστοβασίλη 19
45332 Ιωάννινα
ΚΟΙΝ: Δήμο Κόνιτσας - Ενταύθα

Κύριοι:

Λαμβάνουμε την τιμή να σας αναφέρουμε τα παρακάτω:

Η πόλη της Κόνιτσας έχει να επιδείξει πάρα πολλά μνημεία και αξιοθέατα.

Το σπουδαιότερο όμως από όλα θα λέγαμε ότι είναι το πέτρινο γεφύρι του ποταμού Αώου που βρίσκεται στην έξοδο της καράδρας και είναι το μεγαλύτερο μονότοξο γεφύρι που υπάρχει

στην χώρα μας. Η ιστορία της κατασκευής του γεφυριού αυτού σας είναι γνωστή για αυτό και θα περιοριστούμε στο πρόβλημα που υπάρχει σ' αυτό.

Στο κάτω μέρος του γεφυριού και ιδίως στο κέντρο όπου υπάρχει κρεμασμένο το «κουδούνι ασφαλείας» έχουν αρχίσει να δημιουργούνται σταλακτίτες. Οι σταλακτίτες ως γνωστόν δημιουργούνται από τα σταλάγματα νερού που διαβρώνουν τα ασβεστολιθικά πετρώματα. Με το πέρασμα του χρόνου η διάβρωση των πετρωμάτων ολοένα και θα μεγαλώνει με αποτέλεσμα κάποτε την κατάρρευση του γεφυριού.

Όμως ένα τέτοιο μνημείο θα πρέπει να το διαφυλάξουμε ως κόρην οφθαλ-

μού και να το διατηρήσουμε τόσο εμείς όσο και οι απόγονοι μας για να «ζήσει» αιώνες ολόκληρους και να μαγεύει με την ομορφιά και το κάλος του κάθε επισκέπτη

Γι' αυτό άμεσα θα πρέπει να προβείτε στον καθαρισμό όλου του πάνω μέρους της γέφυρας και ιδίως ανάμεσα από τις πέτρες (αρμούς) και αφού με αιχμηρά αντικείμενα το καθαρίσετε

να κλείσετε τους αρμούς αυτούς με κατάλληλο μονωτικό υλικό ώστε να μην περνούν τα βρόχινα νερά και δημιουργούν σταλακτίτες.

Ο Σύλλογός μας θα είναι στη διάθεσή σας στη συντήρηση του γεφυριού αυτού.

Πιστεύοντας ότι θα ανταποκριθείτε θετικά στα αναγραφόμενα μας, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Για το Δ. Σ. του Συλλόγου
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Γ.ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΧΑΡΙΣΗΣ Π. ΚΑΡΑΚΟΓΛΟΥ

Το ιστορικό της λειτουργίας του συνδέσμου κοινότητας Βούρμπιανης (Απο το 1883 έως το 1983)

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Το νέο Δ.Σ. αρχισε την δράση του το 1912. Διέθεσε τα έσοδα που προήρχοντο από την πώληση του κερριού δια την επισκευή των δρόμων του Χωριού, ενίσχυσε οικονομικά απορο μαθητή δια να συνεχίσει τις σπουδές του και έστειλε χρηματικό ποσό εις τους Χιονάδες δια να βοηθήσει την ανέγερση της Σχολής των. Εις το Τμήμα της Άδης Άμπέμπα παρετηρήθη διάσπαση της ενότητας των συμπατριωτών, που διευθετήθη αργότερα με την παραίτηση του Προέδρου του Τμήματος.

Το Δ.Σ. μόλις ανέλαβε τα καθήκοντα του κατέβαλε σοβαρές και επίπονες προσπάθειες δια την ανέγερση του Οικοτροφείου και της Νέας Αστικής Σχολής. Η Φιλ. Αδελφότης ανέλαβε να πληρώσει το μισό της δαπάνης κάθε έργου, δια να εξασφαλίσει δε το υπόλοιπο ποσό έκανε έρανο εις τον όποιο όλοι πρόθυμα πρόσφεραν διάφορα ποσά. Η Επιτροπή του Κληροδ. Βασ. Μελα διέθεσε σημαντικό ποσό δια την ανέγερση της Νέας Αστικής Σχολής, δι' αυτό το Δ. Σ. ανέκρηξε τον κ. Β. Μελά Μέγα Ευεργέτη. Επίσης ανέκρηξε Μέγα Ευεργέτη και τον κ. Δημήτριο Τζόγια δια την σπ-

μαντική είσφορά του προς ανέγερση του Οικοτροφείου, έθεώρησε δε Μ. Ευεργέτη και τον Χρίστο Ψύλλα: που διέθεσε σημαντικό ποσό εις την Αδελφότητα το όποιο ανεξάρτητα από την θέλησή του δεν περιήλθε εις την Αδελφότητα. Και πολλοί άλλοι συμπατριώτες και φίλοι Ηπειρώτες έβοήθησαν αυτή την προσπάθεια με σημαντικά ποσά και έκρηύχθησαν από την Αδελφότητα ευεργέτες ή δωρητές και συνδρομητές.

Εις το μεταξύ εις Βούρμπιανη εστάλησαν 4.000 μωρεόδενδρα από την Κωνσταντινούπολη, που έφυτεύθησαν εις το κάτω της Εκκλησίας κτήμα. Η ανάπτυξη των είχε μεγάλη επιτυχία καθώς και η ανάπτυξη του σπόρου μεταξοσκώληκα που εστάλη εις το Χωριό και διενεμήθη δοκιμαστικά εις τους μαθητές του Σχολείου.

Το Σχολείο έλειτούργησε πολύ καλά, εστάλησαν βιβλία δια τον πλουτισμό της βιβλιοθήκης, έγινε δε πρόταση διορισμού πέντε διδασκάλων και μιας διδασκάλισσας. Ομαλή και κανονική υπήρξε και η λειτουργία του Οικοτροφείου.

Τον Ιούνιο το Δ.Σ. μετά από συζήτηση και ψηφοφορία εδέχθη την παραίτηση του Γραμματέα κ. Βασ. Δημάρατου και εξέφρασε την λύπη του δια

την απαράδεκτη στάση του έναντι του Προέδρου, πού διετύπωσε με επιστολή του προς τον Σύνδεσμο. Έκτοτε χρέη Γραμματέα έκαμε ένας από τους Συμβούλους.

Η θέση δια την ανέγερση του Οικοτροφείου και της Νέας Αστικής Σχολής απασχόλησε την Αδελφότητα, τους Συμπατριώτες, την Σχολή, την Κοινότητα, τον Μητροπολίτη Κονίτσας και γενικά όλους τους ενδιαφερομένους. Τελικά άπεφασίσθη το Οικοτροφείο να ανεγερθεί εις το γήπεδο των Κληρονόμων του Κ. Γραμματικού, η δε Νέα Αστική Σχολή εις οικόπεδο κοντά εις την Κεντρική Εκκλησία. Την 2 Σεπτεμβρίου έγινε ή θεμελίωση της Νέας Αστικής Σχολής.

Την 19 καί 20 Σεπτεμβρίου 1912 ή Αδελφότης έλαβε μέρος εις την Συνέλευση δια την Ένωση 21 Ηπειρωτικών Σωματείων εις ένα Πανηπειρωτικό Σύνδεσμον "Το Ζάλογγο".

Η ένωση έγινε με την υπογραφή πρακτικού. Εις την συσταθείσα Διοικ. Επιτροπή εξελέγη Πρόεδρος ο Υποστράτηγος κ. Ιωάννης Τζαβέλας, Ταμίας δε ο κ. Χρ. Τσίλας, Πρόεδρος της Φιλ. Αδ. Βούρμπιανης.

Την 30 Σεπτεμβρίου 1912 έγινε η Γενική Συνέλευση της Αδελφότητος. Ανεγνώσθη η Έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ., η οποία ενεκρίθη από όλη την Συνέλευση. Εις την συνέχεια έγινε η εκλογή των μελών της Εξελεγκτικής Επιτροπής. Η Γενική Συνέλευση ομόφωνα ενέκρινε την απόφαση του Δ.Σ. να αναβληθούν οι εκλογές δια τις αρ-

χαιρεσίες του 30ου έτους της Αδελφότητος επ' αόριστον και να γίνουν εις καταλληλότερο χρόνο, όποτε ήθελε αποφασίσει τούτο το Δ.Σ. η απόφαση αυτή ελήφθη, διότι οι Εθνικές περιστάσεις δεν επέτρεπαν την ενέργεια εκλογών.

Με την έναρξη των μαθημάτων η Αδελφότης έστειλε χρήματα δια τις ανάγκες της Σχολής και του Οικοτροφείου. Το προσωπικό της Σχολής αποτελείτο από τον Χαρ. Ρεμπέλη, Διευθυντή, τους Διδασκάλους Δ. Μπάρκη, Αν. Χατζή Γ. Τσιόμη Γ. Ζήκο και την Διδασκάλισσα Νηπιαγωγό Χαρίκλεια Ντούλη. Εις το Οικοτροφείο διέμεναν 42 οικότροφοι. Την 30 Νοεμβρίου εξ αιτίας του Ελληνοτουρκικού πολέμου διεκόπησαν τα μαθήματα και τα παιδιά του οικοτροφείου γύρισαν εις τα χωριά των. Επειδή εις την Κόνιτσα και την Ερσέκα είχαν μαζευτεί πολλά άτακτα στοιχεία Τουρκαλβανών και Τουρκικός Στρατός, οι κάτοικοι του χωριού εζήτησαν από την Αδελφότητα και τους έστειλε 100 όπλα (γκράδες) και 10.000 φυσίγγια δια την άμυνα της Βούρμπιανης και των γύρω χωριών από κάθε εχθρική επίθεση.

Τον Ιανουάριο του 1913 μεταφέρθησαν τα Γραφεία της Αδελφότητος εις το κτίριο της Ενώσεως Ηπειρωτικών Σωματείων.

Το Φεβρουάριο η Αδελφότης έκανε έρανο και έστειλε χρήματα εις το χωριό δια να βοηθήσει πολλές οικογένειες που εδοκιμάζοντο από την εμπό-

λεμη κατάσταση, εχορήγησε δε βοηθήματα εις οικογένειες εθελοντών στρατευσίμων. Αργότερα έγινε έρανος και εις το Χωριό υπέρ των οικογενειών των πεσόντων εις τον πόλεμο, τα δε χρήματα του εράνου εστάλησαν εις τον Διοικ. Επιπρ. Κονίτσης. Μετά την απελευθέρωση άπεφασίσθη να γίνουν εκλογές τον Απρίλιο, αλλά κανένας δεν έδήλωσε υποψηφιότητα δια το νέο Δ.Σ. και άνεβλήθη η διεξαγωγή των εκλογών δια τον Σεπτέμβριο. Τον Απρίλιο η Αδελφότης κατέθεσε μαζί με τα άλλα Ηπειρωτικά Σωματεία στέφανο εις την σωρό του δολοφονηθέντος εις Θεσ/νίκη Βασιλέως Γεωργίου του Α'. Επίσης άνεκήρυξε Μέγα Ευεργέτη τον αποβιώσαντα Ζ. Κισσαντώνη δια την σημαντική προσφορά του εις το Σχολείο, την Κεντρική Εκκλησία

και προικοδότηση κοριτσιών.

Την 1 Μαρτίου ξανάρχισε ή λειτουργία της Σχολής και του Οικοτροφείου, ό δε Διοικητικός Επίτροπος Κονίτσης πού πήγε αργότερα εις την Βούρμπιανη διεπίστωσε την υποδειγματική λειτουργία των και συνεχάρη την Αδελφότητα.

Τον Μάιο, άφοϋ έληξαν κατ' εύχίν τα Εθνικά πράγματα και ελευθερώθει η Βούρμπιανη, το Δ.Σ. απεφάσισε να αποκαλύψει την αλήθεια ενός μυστικού. Άνεκοίνωσε διι διέθεσε σημαντικότατο ποσό φαινομενικά δια την ανέγερση του Οικοτροφείου ενώ εις την πραγματικότητα το Δ.Σ. το διέθεσε δια την άμυνα της Πατρίδας κατά τον Βαλκανικό και Ελληνοτουρκικό πόλεμο.

(συνέχεια στο επόμενο)

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ "Το Γεφύρι" Με 40 κλίνες, εστιατόριο, μπαρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ. Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου στην Κόνιτσα. Τηλ. 0655-23780

Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

Πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα την Κυριακή 22-6-2003, το ετήσιο μνημόσυνο του Εθνικού Ευεργέτη και ιδρυτή της Αναγνωστοπούλειου Γεωργικής Σχολής Κονίτσης Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου που καταγότανε από το Πάπιγκο. Το μνημόσυνο τελείται κάθε χρόνο, την ημέρα του θανάτου του Μιχ. Αναγνωστόπουλου στον Μητροπολιτικό Ιερό ναό του Αγίου Νικολάου, χοροστατούντος του Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα.

Μετά το μνημόσυνο, ετελέσθη τρισάγιο στον τάφο του που ευρίσκεται εντός του κτήματος της Σχολής, όπου φυλάσσονται τα οστά του, αφότου μεταφέρθηκαν από το Τουρνο-Σεβερίν της Ρουμανίας.

Μετά το πέρας των θρησκευτικών αυτών εκδηλώσεων, στην αίθουσα τελειών - συγκεντρώσεων της Σχολής, έλαβε χώρα η βράβευση των αριστούχων αποφοίτων για το σχολικόν έτος 2002-2003 από το Ενιαίο Λύκειο, το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο και το Γυμνάσιο Κονίτσης. Είναι ένας θεσμός που καθιέρωσε και πραγματοποιεί η Αναγνωστοπούλειος Γεωργική Σχολή Κονίτσης κάθε χρόνο, σαν αναγνώριση και επιβράβευση

των πνευματικών προσπαθειών των αριστευσάντων αποφοίτων των σχολείων. Μ. Εκπ/σεως Κονίτσης με την ελπίδα και ευχή να συνεχίσουν να αριστεύουν και στην μετέπειτα ακαδημαϊκή της ζωή.

Οι βραβευθέντες αριστούχοι ήταν:

1. Από το Ενιαίο Λύκειο: Δεν βγήκαν ακόμη τα αποτελέσματα των εξετάσεων Ιουνίου 2003

2. Από το Τεχν. Επαγγ. Εκπ/ριο: Δεν υπάρχει αριστούχος απόφοιτος.

3. Από το Γυμνάσιο Κονίτσης: Γκάγκα Αικατερίνη του Βασιλείου από Καλλιθέα Κονίτσης.

Τα βραβεία ήταν: 1) Ειδικό έντυπο Αριστείου, 2) Το βιβλίο "Ελλάδα του Ν., Δεσύλλα 3) Χρηματικόν πσόν 300 δολ. Η.Π.Α. με τραπεζική επιταγή στο όνομά τους.

Παράλληλα απονεμήθηκαν υποτροφίες σε 24 αποφοίτους του Ενιαίου Λυκείου Κονίτσης και 2 αποφοίτους του Τεχνικού Επαγγ. Εκπαιδευτηρίου Κονίτσης (συνολικά 26) που το έτος 2001-2002 επέτυχαν σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της πατρίδας μας (Βλέπε Πίνακα).

Οι ανωτέρω θα λάβουν το χρηματικό ποσό των 1.000 δολ. Η.Π.Α. ως εφάπαξ υποτροφία - οικονομική ενίσχυση από το Κληροδότημα του Μιχαήλ Αναγνωστόπουλου (Μ. Anagnos) που εδρεύει στην Βοστώνη των

Η.Π.Α. και του οποίου ο Πρόεδρος J. Br. Potts χωρίς δισταγμούς υιοθέτησε από το έτος 1998 την πρόταση του Διευθυντού και του Πληρεξουσίου της Σχολής.

Η έναρξη έγινε με ομιλία του Διευθυντού της Σχολής γεωπόνου κ. Βασιλείου Χαβέλα, ο οποίος παρουσίασε τους αριστούχους αποφοίτους των σχολείων Μ. Εκπ/σεως και τους επιτυχόντες σε ΑΕΙ και ΤΕΙ το έτος 2002 αποφοίτους των Λυκείων της Κόνιτσας.

Στην εορτή απονομής των βραβείων στους αριστούχους αποφοίτους και των υποτροφιών στους επιτυχόντες σε ΑΕΙ και ΤΕΙ το 2002 παρέστησαν:

1) Ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως - Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέας

2) Ο πρόεδρος του Κληροδοτήματος από την Βοστώνη, κ. J. Br. Potts.

3) Ο Πληρεξούσιος του Κληροδοτήματος στην Ελλάδα κ. Γ. Μπασάς.

4) Ο Δήμαρχος Κονίτσης κ. Πρόδρομος Χατζνεφραιμίδης.

5) Ο Ειδικός Πληρεξούσιος και Δ/ντής της Σχολής κ. Βασ. Χαβέλας.

6) Οι Λυκειάρχες και ο Γυμνασιάρχης Κονίτσης, Προϊστάμενοι Δημοσίων Υπηρεσιών της πόλεως Κονίτσης.

7) Εκπρόσωποι του Στρατού, της ΕΛ.ΗΣ και της Πυροσβ. Υπηρεσίας Κονίτσης. Επίσης πάρα πολύς κόσμος - κάτοικοι της πόλεως και των γύρω χωριών.

Την επίδοση των βραβείων και των υποτροφιών έκαναν οι ανωτέρω αναγραφόμενοι επίσημοι, που παρευρίσκονταν σ' αυτήν την εορταστική συγκέντρωση.

Μετά την ομιλία του Δ/ντού της Σχολής, δι' ολίγων ομίλησαν:

1) Ο Μητροπολίτης κ.κ. Ανδρέας, 2) Ο Πρόεδρος του Κληροδοτήματος και 3) ο Δήμαρχος Κονίτσης κ. Πρόδρομος Χατζνεφραιμίδης.

Πριν από το πέρας της εορταστικής αυτής συγκεντρώσεως έγινε ενημέρωση των παρευρισκομένων για τον πρόσφατο θάνατο (την 13-6-2003) της διεσεγγονής του Ευεργέτη Μιχ. Αναγνωστόπουλου *Μαρίας Αναγνωστοπούλου*, της οποίας το ενδιαφέρον για το μέλλον της Σχολής ήταν μεγάλο.

Μετά την ενημέρωση τηρήθηκε στην μνήμη της ενός λεπτού σιγή.

Ακολούθησε μικρή δεξίωση των παρευρεθέντων οι οποίοι επισκέφθηκαν τις εγκαταστάσεις της Σχολής και το Μουσείο με τα Ευθυμήματα του Μιχ. Αναγνωστόπουλου.

(ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΕΙΟ Γ. ΣΧΟΛΗ)

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Επιτυχόντων σε Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι. το έτος 2002 από τα: Ενιαίο Λύκειο και το Τ.Ε.Ε. Εκπ/ριο Κονίτσης και δικαιούχων υποτροφίας από το Ίδρυμα Μιχ. Αναγνωστοπούλου (Βοστώνη Η.Π.Α.):

α/α	Επώνυμο & Όνομα	Όνομα Πατρός	Καταγωγή	Ποσόν Α.Ε.Ι. Οικονομ. ή Ενισχύσεως Τ.Ε.Ι.
-----	--------------------	-----------------	----------	---

Α) Από το Ενιαίο Λύκειο Κονίτσης

1	Γκούντας Στέφανος	Γεώργιος	Καλλιθέα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
2	Δεμερτζίδης Ανέστης	Ευάγγελος	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
3	Ζήσου Γεωργία	Αναστάσιος	Ανθοχώρι Μετσ.	1.000	Πανεπ. Ιονίου
4	Καπακλή Ιωάννα	Παναγιώτης	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
5	Καραγιάννη Στεργιανή	Νικόλαος	Δίστρατο	1.000	Πανεπ. Πάντειο
6	Κολόκα Γαρουφαλιά	Δημήτριος	Κόνιτσα	1.000	Πολυτεχν. Κρήτης
7	Κολόκα Ουρανία	Λεωνίδας	Κόνιτσα	1.000	
8	Λάκκα Μερόπη	Βασίλειος	Καλλιθέα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
9	Μάλιακα Βαλεντίνη	Σταύρος	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
10	Μουρεχίδη Αικατερίνη	Βασίλειος	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
11	Νίτσα-Γουδέλη Βασιλεία	Θωμάς	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
12	Νούτσος Βασίλειος	Δημήτριος	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
13	Παπαγεωργίου Αστέριος	Εμμανουήλ	Αηδονοχώρι (Μπουρ.)	1.000	Τ.Ε.Ι. Λαμίας
14	Σπηλιόπουλος Χρήστος	Μαρίνος	Κόνιτσα	1.000	Πολυτεχν. Θεσσαλίας
15	Στεργίου Γεωργία	Απόστολος	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
16	Τσάμη Ιωάννα	Φώτιος	Κόνιτσα	1.000	Αριστοτ. Πανεπ.
17	Τσιούτσιου Ελένη	Ιωάννης	Λαγκάδα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
18	Χατζηφραϊμιδης Γρηγόριος	Πρόδρομος	Κόνιτσα	1.000	Οικον. Πανεπ. Αθηνών
19	Χατζηρούμπη Ελισάβετ	Ιωάννης	Κόνιτσα	1.000	Δεν πήγε να εγγραφεί
20	Χουρσάν Θεοδώρα	Βασίλειος	Κόνιτσα	1.000	Πανεπ. Ιωαννίνων
21	Μάλιακα Μαρία	Πέτρος	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
22	Πασχάλης Γεώργιος	Πολυχρόνη	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
23	Ράπη Δέσποινα	Δημήτριος	Δίστρατο	1.000	Τ.Ε.Ι. Κοζάνης
24	Στεφάνου Ουρανία	Λάζαρος	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Φλώρινας

Β) Από το Τεχν. Επαγγ. Εκπ/ριος Κονίτσης

1	Νέκου Βασιλική	Ιωάννης	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Κοζάνης
2	Στεργίου Σοφία	Δημήτριος	Κόνιτσα	1.000	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Κύριοι

Προς την Εφημερίδα ΝΕΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ έστειλα την κατωτέρω επιστολήν σχετικώς με την ονομασίαν της πρώην Κοινότητος Παλαιοσελλίου.

“Διαβάζοντας τις εκδόσεις των εβδομαδιαίων εφημερίδων σας, βλέπω πάντα την ετικέτα του παραλήπτου. Δ.Δ. Παλαιοσελλίου και σας πληροφορώ ότι η λέξις “Παλαιοσελλίου” είναι εξ αγνοίας λάθος γραμμένη πάντοτε.

Δεν πρόκειται για ένα ορθογραφικόν λάθος, διότι από το 1981 και μετά όλα πήγαν “εξ ευωνύμων” μεταξύ αυτών και η γλώσσα μας, ούτε θέλω να σας θίξω, διότι τα ίδια έχουμε διδαχθεί. Απλώς θέλω να επισημάνω τα εξής που αφορούν το παμπάλαιο χωριό μας και την προέλευσιν της ονομασίας του.

Στο χωριό μας υπάρχει ακόμη και σήμερα η τοποθεσία του παλαιού Οικισμού των Σελλών (ένας των πολλών οικισμών των Σελλών της Ηπείρου στην αρχαιότητα) που και σήμερα ακόμη την λέμε στη βλάχικη γλώσσα, μας “του Σέλλιοι” δηλ. στους Σελλούς. Οι Σελλοί όπως ξέρετε, ήσαν οι παλαιότεροι κάτοικοι της Δωδώνης, που έφθαναν μέχρι την Ιλλυρίαν, Δήμος των Σελλών, για να μην ξεχνούμε τις ρίζες μας. Οι Σελλοί μετέπεπα ονομάσθησαν Ελλοί, το δε “Σ” δεν χάθηκε, αλλά έγινε δασεία. Από τους Ελλούς πήρε και το όνομα η Ελλάς. Τουλάχιστον αυτά έ-

γραφε η αρχαία ελληνική ιστορία που εδιδάσκετο εις όλα τα Γυμνάσια της Χώρας μέχρι το έτος 1956, που τελείωσα το 6/τάξιον Γυμνάσιον. Δεν ξέρω από τότε μέχρι σήμερα τι διδάσκει η Ελληνική Ιστορία.

Μια τεράστια κατολίσθηση χιλιάδων κ.μ.ογκολίθων, άγνωστον πότε έγινε, η οποία φαίνεται και σήμερα σε αρκετά στρέμ., κατέστρεψε μαγάλο τμήμα του Οικισμού των Σελλών, οι οποίοι εσκόρπισαν σε διάφορες θέσεις του τόπου μας, λίγοι παρέμειναν εκεί, δημιουργήθηκε σιγά σιγά ο νέος οικισμός, τους λίγους αυτούς τους λέγαν Παλαιούς Σελλούς, συγκεντρώθηκαν και αυτοί σιγά σιγά εδώ, δεν δώσανε άλλο όνομα στο νέο χωριό, όλοι αργότερα οι άλλοι κάτοικοι της Λάκκας Αώου τους λέγανε “Παλαιούς Σελλούς” και έτσι το Χωριό μας επεκράτησε να λέγεται “Παλαιοσέλλιον”. Γι’ αυτό και γράφεται με δύο λάμδα. Δεν έχει καμμία σχέση με το Β. Σέλας, ούτε και με την σέλλα του αλόγου, διότι δεν υπάρχει στο Ελληνικό λεξιλόγιο η λέξις αυτή, είναι ξένη. Η αντίστοιχη στα επίσημα Ελληνικά είναι “εφίππιον”.

Παλαιότερα άλλοι την γράφανε με ένα “Λ” κι άλλοι με δύο “Λ”.

Την 10/ετίαν του 1960 το υπουργείον Εσωτερικόν μας συνέστησε εγγράφως να γράφουμε εφ’ εξής την σωστή λέξη Παλαιοσέλλιον με δύο “Λ”.

Αυτά έγγραφα για την ανωτέρω εφημερίδα και προσθέτω για το περιοδικόν ΚΟΝΙΤΣΑ και τα κατωτέρω αρχαία κύρια ονόματα και ασυνήθιστα παλαιά μεταχριστιανικά ανδρικά και γυναικεία, τα οποία διειρηθήσαν από γενεά σε γενιέ μέχρι σήμερον και τα οποία υπάρχουν εγγεγραμμένα στο Μητρώον Αρρέων που ισχύει από το έτος 1834 μέχρι σήμερον, καθώς και εις το ισχύον Δημοτολόγιον της Κοινότητος Παλαιοσελίου.

Δεν αναγράφω τα επώνυμα, διότι δεν ξέρω αν θα το ήθελαν οι αγαπητοί μου συγχωριανοί που ονομάζονται με τα κύρια αυτά ονόματα, στους οποίους εγώ τουλάχιστον αποδίδω τιμητικὴν διάκρισιν που τα έχουν όπως γράφει ο Κικέρων, αν δεν απατώμαι, (τα γράφω με ελληνικούς χαρακτήρες διότι δεν έχει η γραφομηχανή μου Λατινικά στοιχεία): “Εσσε απουντιβός πόστερός κβε βέστρος, ίν χονόρε ντεμπέμπι, ις κβί εάντεν χάνκ ούρμπεμ κόντιπαμ, αμπλιφικάταμ κβε σερβάβι”. “Θα πρέπει να είναι εν τιμή από σας και τους απογόνους σας, αυτοί οι οποίοι αυτήν ταύτην την πόλιν έκτισαν, εμεγάλωσαν και διειτήρησαν”.

Αυτά ισχύουν και για τους δικούς μας προγόνους που έφεραν αυτά τα παλαιά ονόματα και έστησαν και το Χωριό μας.

Παραθέτω μερικά από τα αρχαία αυτά κύρια ονόματα.

Ανδρικά

Αδάμ, Αηπισίλαος, Αχιλλεύς, Αριστείδης, Αλέξανδρος, Αρίσταρχος, Ηρακλής, Λύσανδρος, Οδυσσεύς, Όμηρος, Μενέλαος, Χαρίλαος, Βησσαρίων, Κύριλλος, Νικάνωρ, Σεραφείμ, Ιωακείμ, Χαρίτων, Χαρίσης.

Γυναικεία

Αθηνά, Ανδρομάχη, Αριστεά, Αηλαία, Αφροδίτη, Αρτεμισία, Αλεξάνδρα, Ανδρονίκη, Δομνίκη, Ελένη, Ευανθία, Ευγενία, Ευθαλία, Ευφροσύνη, Ευφημία, Ευρυδίκη, Ελπινίκη, Ευδοκία, Ευτέρπη, Ιφιγένεια, Ερασμία, Κορνηλία, Καλλιόπη, Πηνελόπη, Ουρανία, Ολυμπία, Χαρίκλεια, Τιμόκλεια, Πολυξένη, Χρυσάνθη, Χρυσάφω.

Εξ άλλου εξυπακούεται ότι παρέλκουν τα επώνυμα, διότι δεν είναι οι μοναδικοί που έχουν τα εν λόγω κύρια ονόματα. Τα έχουν και άλλοι συγχωριανοί μας, αλλά εδώ πρόκειται για τα είδη των ονομάτων, που έχουν επικρατήσει στο Χωριό μας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερον.

Π. ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 610 τ.μ.
στην Α. Κόνιτσα (κοντά
στη Μητρόπολη)
Τηλ. 210 2758906

Ζωολόγισσα

Βοζαντινής και Λαϊκής Τέχνης

Γιάννης Σινάνης

ΕΠΤΑΧΩΡΙ

Τηλ. 24670-84137 & 84127

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με πολλές ζέστες ήρθε ο φετινός Ιούλιος. Είναι ο μήνας των πανηγυριών και πολλοί συμπατριώτες μας που διαμένουν σε πόλεις, επιστρέφουν στα χωριά τους για τις καλοκαιρινές διακοπές.

Σε κάποια χωριά γίνεται το πανηγύρι τ' Αϊ Λιώς και στη Φούρκα, όπως κάθε χρόνο, κι εφέτος πραγματοποιήθηκαν οι καθιερωμένες εκδηλώσεις.

Στη μεγάλη γιορτή του 15αύγουστου έγινε στη Μολυβδοσκεπάστη η καθιερωμένη αγρυπνία. Στην Παναγία της Α. Κόνιτσας συγκεντρώθηκε πολύς κόσμος και κράτησε ο χορός ως το μεσημέρι.

Σε πολλά χωριά έγιναν τα πατροπαράδοτα πανηγύρια με πολύ κόσμο.

- Στις 29/7 φωτιά εκδηλώθηκε στη χαράδρα Αώου (πίσω από την Αγ. Βαρβάρα), ευτυχώς όμως ελικόπτερα και ξαφνική μπόρα την έσβησαν.

- Με τον τίτλο "Ηπειρωτικό σεργιά-νι" πραγματοποιήθηκαν διήμερες εκδηλώσεις από το Σύλλογο Ηπειρωτών Ιλίου στην Αθήνα. Παράλληλα με τις μουσικές και χορευτικές δραστηριότητες, λειπούργησε και έκθεση προβολής Ηπειρωτικών φορέων, επιχειρήσεων και προϊόντων της περιοχής.

- Με παρατεταμένη υψηλή θερμοκρασία έφυγε ο Ιούλιος, αλλά και ο Αύγουστος μπήκε με τις ίδιες διαθέσεις.

- Για τρίτη χρονιά πραγματοποιήθηκαν κι εφέτος στην Αετομηλίτσα εκδηλώσεις (τριήμερο κτηνοτροφίας) στις αρχές Αυγούστου. Έγινε αναβίωση πα-

ραδοσιακών παιγνιδιών, αναπαράσταση βλάχικου κονακιού και τα λαϊκά όργανα έπαιξαν παραδοσιακά τραγούδια.

- Στις 3/8 έγιναν στον αυχάινα της Σουσνίτσας αποκαλυπτήρια μνημείου για τους πατριώτες που σκοτώθηκαν τον Ιούλιο του 1943 σε μάχη με τους Γερμανούς.

- Στις 9-10 Αυγούστου ο Σύλλογος Πουρνιωτών πραγματοποίησε το 2ο Φεστιβάλ παραδοσιακής Μουσικής.

- Στις 17/8 ομάδα του Ορειβ. Συλλόγου Κόνιτσας διέσχισε τον Αώο από Ελεύθερο ως την πέτρινη γέφυρα.

- Στις 18/8 το συγκρότημα Σπ. Πολυκαντριώτη πραγματοποίησε συναυλία με ρεμπέτικα τραγούδια στην κεντρ. Πλατεία της Κόνιτσας.

- Στις 19/8 το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. Ιωαννίνων παρουσίασε με επιτυχία στην αυλή του Λυκείου το έργο του Ευριπίδη "Άλκηστις".

- Στον ίδιο χώρο από το Θέατρο "ΑΙΧΜΗ" παίχτηκε η τραγωδία "Ερωφίλη" του Γ. Χορτάτσου.

- Στις 24/8 γιορτάστηκε η χάρη του Αγίου Κοσμά με λιτανεία το βράδυ της παραμονής και πλήθος κόσμου, όπως κάθε χρόνο και την παρουσία Μητροπολιτών και πολλών Ιερέων.

Το πρωί της 24/8 έγινε η λειτουργία στον ομώνυμο Ναό. Πολύς κόσμος τίμησε κι εφέτος τον μεγάλο εθναπόστολο Κοσμά που τόσο ωφέλησε το γένος μας.

- Αρκετός ήταν ο κόσμος που κυκλοφόρησε από τα μέσα Αυγούστου ως το τέλος του μήνα στην περιοχή μας.

Πολλά αυτοκίνητα κινήθηκαν σε όλους τους δρόμους και στην Κόνιτσα άρχισε να δημιουργείται κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Με πολλή ζέση μας αποχαιρέτησε και ο Αύγουστος.

- Κι αυτόν το μήνα οι εργασίες στα κτίρια για τη στέγαση της Δημ. Αστυνομίας συνεχίστηκαν και στην ανεγειρόμενη Δημ. Αγορά ο εργολάβος προχωράει με ταχύτητα προς το τέλος των καταστημάτων.

Ήδη τελείωσε η κεραμοσκεπή, μπήκαν τα μάρμαρα στα παράθυρα, οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις και τα σοβατίσματα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Αλέξανδρος Ντίνης και η Μαρία Κίτση στην Κέρκυρα, απόχτησαν στις 11/3 αγοράκι.

- Στις 7/8 ο Βασίλης και η Μαίρη Βαγενά απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι.

- Στην Κόνιτσα ο Παντελής Κυρίτσης και η Μαρία Κοζανίτη απόχτησαν κοριτσάκι.

- Στις 11/8 στη Θεσ/νίκη ο Νίκος και η Ειρήνη Ντεντοπούλου απόχτησαν αγοράκι.

- Την 1/7 στη Θεσ/νίκη η Κατερίνα Ορέρη Σιούτη, κόρη του Μιχ. Λέκκα από τη Δροσοπηγή ο οποίος ζει στην Αυστραλία απόχτησε το τρίτο χαριτωμένο αγοράκι.

Ευχόμαστε ολόψυχα να ζήσει σαν τα ψηλά βουνα. Κ.Π.

- Ο Θανάσης και η Τρυγώνα Γιάκ-

κα στη Θεσ/νίκη απόχτησαν αγοράκι στις 23/4.

- Στην Κόνιτσα ο Παναγιώτης και η Πόπη Χατζή απόχτησαν την 1/7 κοριτσάκι.

- Ο Γιάννης Παπαδημητρίου και η Δήμητρα Πηγαδά στην Κόνιτσα απόχτησαν αγοράκι στις 3/7.

- Στις 2/7 ο Άγγελος Κατσούκης και η Γεωργία Τάσση απόχτησαν στα Γιάννινα αγοράκι.

- Στις 23/7 ο Βασίλειος Κατσούκης και η Κλεοπάτρα Λάζου απόχτησαν στα Γιάννινα αγοράκι.

- Ο Χρήστος και η Μελλομένη Τσινασλάν απόχτησαν στην Κόνιτσα αγοράκι στις 17/7.

- Ο Θωμάς Σιώρος και η Αλεξάνδρα Λώλου απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι στις 22/8.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 15/6 βαφτίστηκε στο Μάζι η Χριστίνα, κόρη του Φωτίου Τάσση.

- Στις 6/7 η Μαρία κ. Μπούσμπουλα και ο Μανώλης Μαθιού βάφτισαν στην Αθήνα το αγοράκι τους. Όνομα: Κωνσταντίνος.

- Στις 20/7 ο Γαβριήλ και η Αγγελική Κορτσινόγλου βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα: Ιορδάνης.

- Στην Κλειδωνιά βαφτίστηκε η Αθανασία, κόρη του Γεωργίου Τζέγκα.

- Στις 27/7 ο Χρήστος και η Άννα Μήτσικα βάφτισαν στην Κόνιτσα το αγοράκι τους. Όνομα Παναγιώτης.

- Στις 27/7 βαπίστηκε ο Λεωνίδας, γιος του Κων/νου Γρηγορίου, στο Μάζι.

- Στις 10/8 βαπίστηκε στην Κόνι-

τσα η Σοφία, κόρη του Βασιλείου Ράγγα.

- Στις 16/8 βάφτισαν στο Κεράσοβο την κορούλα τους, ο Κώστας Τζίνας και η Ευανθία Σδούκου. Όνομα Αλεξάνδρα.

- Στις 17/8 βαπτίστηκε στο Μάζι ο Λεωνίδας, γιος του Νεκτάριου Κολιού.

- Στις 17/8 βαπτίστηκε στην Ηλιόρραχη ο Χρήστος, γιος του Δημήτρη Κολόκα.

- Στις 17/8 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Κωνσταντίνα, κόρη του Παντελή Πάντου.

- Στα Γιάννινα ο Σωτήρης και η Φωτεινή Μάιπα βάφτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Παύλος.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Στις 12/7 έγιναν στην Ηλιόρραχη οι αρραβώνες του Μάκη Ρωμανέλη και της Μένιας Κολόκα.

- Στις 30/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι αρραβώνες του Κων/νου Γιοβάννη και της Αλεξάνδρας Τσιάμη.

ΓΑΜΟΙ

Στις 15/6 έγιναν στην Καλλιθέα οι γάμοι του Νίκου Αναστάση και της Ευαγγελίας Σταύρου.

- Στις 5/7 έγιναν στο Μάζι οι γάμοι του Παναγιώτη Κοτσιάφτη και της Ελένης Τσέφου.

- Στις 19/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Νίκου Γαϊτανίδη και της Αγγελικής Κουνάδη.

- Στις 16/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Ευγένιου Βαγενά και της Αγγελικής Γαϊτανίδη.

- Στις 16/8 έγιναν στην Κόνιτσα οι

γάμοι του Πέτρου Γκίκα και της Δήμητρας Λάκκα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 3/7 η Δημητρούλα Βασιλίκα ετών 93 στο Παλαιοσέλλι.

- Στις 5/7 η Ελευθερία Τσαραούση ετών 76, στην Αειόπειρα.

- Στις 12/7 πέθανε στην Αθήνα η αρχαιολόγος Μαρία Αναγνωστοπούλου ετών 79. Ήταν η τελευταία συγγενής, απόγονος του ευεργέτη Μιχ. Αναγνωστοπούλου από το Πάπιγκο.

- Στις 11/7 η Αικατερίνη Μωυσίδη ετών 82 στην Κόνιτσα.

- Στις 21/7 πέθανε στην Αθήνα η Ελένη θυγατέρα Νίκου Μπεκιάρη - σύζυγος Ευαγγέλου Δεμίρη και μητέρα της γνωστής δημοσιογράφου Εύης, ετών 86. Η κηδεία της έγινε στην Κόνιτσα στις 22/7.

- Στις 13/7 η Φωτεινή Λάμπρου ετών 84 στον Πύργο Στρατσιάνης.

- Στις 18/7 ο Γεώργιος Ζιώγας ετών 89 στον Αμάραντο.

- Στις 18/7 η Πανάγιω Αντωνίου ετών 87 στον Πύργο.

- Στις 19/7 ο Βασίλειος Νάκος ετών 51 από το Κεράσοβο ο οποίος έπεσε από σκαλωσιά που εργαζόταν.

- Στις 23/7 ο Αλέξιος Κυρίσης ετών 82 στο Κεράσοβο.

- Στις 23/7 η Ευσταθία Φακούρα ετών 90 στην Πουρνιά.

- Στις 25/7 η Δημητρούλα Γκατσοπούλου ετών 75 στο Μάζι.

- Στις 26/7 στην Πουρνιά ο Πρόεδρος του Πολιτιστ. Συλλόγου Δημήτρης Ντέμος ετών 77 έπεσε νεκρός καθώς χόρευε στο πανηγύρι του χωριού.

- Στις 29/7 ο Θανάσης Αθανασούλης ετών 95 στην Αειόπετρα.
- Στις 29/7 ο Χρήστος Καπακλής ετών 80 στην Πηγή.
- Στις 5/8 ο Πασχάλης Σπανός ετών 85 στην Κόνιτσα.
- Στις 4/8 η Αναστασία Μπένου ετών 85 στο Μπουραζάνι.
- Στις 6/8 ο Χαράλαμπος Παπαδημούλης ετών 65 στην Αθήνα.
- Στις 8/8 η Σταυρούλα Σκουτέρη ετών 88 στο Κεράσοβο.
- Στις 9/8 ο Βασίλης Καραγιάννης ετών 71 στην Πηγή.
- Στις 14/8 η Αθηνά Γεωργίου ετών 89 στην Κόνιτσα.
- Στις 19/8 ο Κων/νος Ντάψης ετών 82 στον Αμάραντο.
- Στις 21/8 ο Νίκος Εξάρχου ετών 53 στην Κόνιτσα.
- Στις 21/8 ο Ζιχνής Χαΐδαρ Σούλιος ετών 92 στην Κόνιτσα.

ΜΝΗΜΕΣ

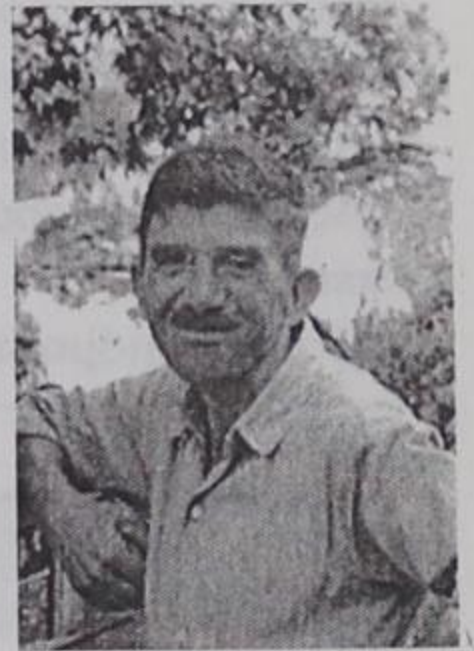
- Ο Κώστας Γάκης, στη μνήμη του αδελφού του που εκτελέστηκε στον εμφύλιο, προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 30 €.
- Στη μνήμη των γονιών τους Σωτήρη και Πανάγιως Μπακόλα, Δημητρίου και Μάρθας Κόφα, τα παιδιά τους Θεοφάνης και Αρετή προσφέρουν στο περιοδικό μας το ποσό των 10 €.
- Στη μνήμη του μοναχογιού του Κυριάκου Κούκουτσα από τα Καβάσιλα Βέροιας, που σκοτώθηκε στις 11/5, σε ηλικία 28 ετών, ο φίλος του Γιάννης Τσούτσιος από τη Λαγκάδα προσφέρει στο περιοδικό μας 20 €.

• Στη μνήμη του Αθανασίου Κωστάκη από το Ελεύθερο, η σύζυγός του Μερόπη προσφέρει στο περιοδικό μας 30 €.

• Στη μνήμη της Ευγενίας και του Χρήστου Σταύρου από την Καλλιθέα Κόνιτσας, η νύφη τους Μελαχροινή προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 20 ευρώ.

• Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου του Γρηγόρη Καπαίου στις 23/8 η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 20 ευρώ.

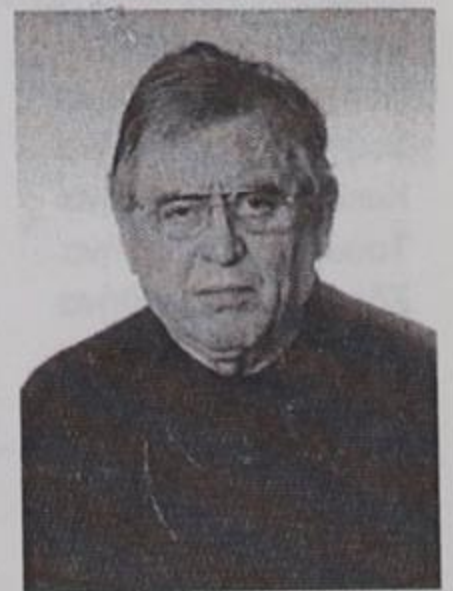
• Στην μνήμη του Ι. Μπόμπολα από το Ελεύθερο η σύζυγός του Έλλη προσφέρει στο Γηροκομείο Κόνιτσας 10 Euro και στο περιοδικό Κόνιτσα 20 Euro και ευχαριστεί όσους παραβρέθηκαν στο πένθος της.

+ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΖΑΛΛΑΣ (4/9/1931-28/2/03)

Έφυγε για πάντα από κοντά μας ο αγαπημένος σύζυγος, πατέρας, παππούς.

Γεώργιος Τζάλλας του Φωτίου από την Μελισσόπε-

τρα. Η κηδεία του έγινε στην Γερμανία για να είναι κοντά στα αγαπημένα του πρόσωπα.

Αγαπημένε μας, έφυγες από κοντά μας για το τελευταίο σου ταξίδι χωρίς επιστροφή. Δεν μπορούμε να το πιστέψουμε εσύ που ήσουν τόσο δυνατός και γεμάτος όρεξη για ζωή.

Άφησες ανεξίτηλο το πέρασμά σου στους φίλους σου, στους χωριανούς σου και θα σε θυμούνται όλοι τους.

Καλό ταξίδι αγαπημένε μας.

Ας είναι ελαφρύ το κώμα που θα σε σκεπάζει.

Θα σε θυμόμαστε πάντοτε. Στη μνήμη

του η σύζυγός του τα παιδιά του και τα εγγόνια του προσφέρουν στο περιοδικό Χόρτα (50) ευρώ, και στην Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στην Μελισσόπετρα το ποσό των (150) ευρώ.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστούμε όσους μας συμπαραστάθηκαν στο βαρύτατο πένθος για την απώλεια του λατρευτού μας συζύγου και πατρός ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΟΛΤΣΙΔΑ (από Κατσικά Ιωαννίνων).

Η σύζυγος Κωνσταντίνα οι θυγατέρες του Γεωργία, Χρυσάνθη, Ειρήνη και Παναγιώτα.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Σίμος Νικολ. U.S.A.	100	Παπαχρήστου Ευθαλία Αθήνα	10
Παππού Αικατερίνη U.S.A.	200	Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	7
Φουρτζής Νικ. Αυστραλία	50	Στέρτσιος Νασ. Αθήνα	50
Δήμος Κων. Αυστραλία	150	Ζακόπουλος Παν. Αθήνα	20
Κακκινάκη Βασιλική U.S.A.	100	Καλαϊτζή Βεατρίκη Αθήνα	14
	€	Τιμοθέου Γεωργ. Αθήνα	10
Γαϊτανίδης Ανδρέας Γερμανία	50	Μπλιθκώτης Νικ. Αθήνα	8
Πηγαδός Πέρος Αυστραλία	25	Κυπαρίσσης Βασ. Αθήνα	20
Δημητρούλης Νικ. Καναδάς	25	Παπαγεωργίου Βασ. Αθήνα	7
Πολύζος Νικ. Γερμανία	25	Μπούσμπουλας Σταύρος Αθήνα	50
Παπαχρηστίδης Νικ. U.S.A.	25	Λώλου Μαρία Αθήνα	10
Στέρτσιος Ιωαν. Γερμανία	50	Κατσαούνης Νικ. Αθήνα	20
Γιαννάκος Γεωργ. Ελβετία	30	Κώστας Γρηγ. Αθήνα	10
Αναγνώστου Δημ. Αυστραλία	50	Σπανός Σαράντης Αθήνα	7
Σουφλέρης Ανδρ. Γερμανία	50	Κατσαρός Κων. Αθήνα	10
Γαλακτίου Δημητρά Αθήνα	50	Νίκου Τόνης Αθήνα	30
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	10	Ζιώγας Παύλος Αθήνα	10
Σταύρου χρ. Αθήνα	7	Κυριάκης Κων. Αθήνα	15
Νούτσας Κων. Αθήνα	20	Κυριάκης Αναστ. Αθήνα	15
Σούρλος Βασ. Αθήνα	50	Γαλάνης Νικ. Αθήνα	10
Κοκοβές Βασ. Αθήνα	7	Παπανικολάου Νικ. Αθήνα	14
Τσούκας Χαρ. Αθήνα	20	Μαντόπουλος Δημ. Αθήνα	10
Ζεράβος Χαρ. Αθήνα	14	Σκούρτης Αναστ. Αθήνα	20
Σπανός Βασ. Αθήνα	10	Δαγκοβάνος Γεωργ. Αθήνα	10
Σπανός Σπυρ. Αθήνα	10	Μποζώνης Νικ. Αθήνα	10
Ντίνης Παναγ. Αθήνα	20	Τζινος Κων. Αθήνα	10
		Νίκου Παύλος Αθήνα	30
		Κελλεριάν Αθ. Αθήνα	10

Δήσιος Γ. Χρ. Αθήνα	50	Τάτσης Ευ. Αίγιο	15
Ντίνης Αχιλ. Αθήνα	35	Κώτσικου Αγλαΐα Χαλκίδα	20
Σδράλλη Μιράντα Αθήνα	7	Θεοδώρου Αθ. Ξυλόκαστρο	20
Μανώλης Χρ. Αθήνα	20	Τσιρώνης Αποστ. Πάτρα	20
Παγουρτζής Παναγ. Αθήνα	20	Μησιακούλης Ευθ. Πάτρα	10
Αηδόνης Αναστ. Αθήνα	10	Σερίφης Χριστ. Καρδίτσα	10
Μουκούλης Αθαν. Αθήνα	20	Σπύρου Βασ. Ξυλόκαστρο	25
Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	10	Στεργίου Γρηγ. Ασημοχώρι	14
Οικονομίδης Αριστ. Αθήνα	20	Πασσιάς Χρ. Ηλιόρραχη	15
Ζήση Ευθαλία Αθήνα	28	Παπαδημητρίου Ιωαν. Ζέρμα	14
Χούσος Σπυρ. Πειραιάς	20	Γεωργάκη Λευκοθέα Βούρμπιανη	10
Εξάρχου Αγγελική Πειραιάς	7	Ξεφτέρης Μιχ. Μοναστήρι	7
Δάσιος Νικ. Θεσ/νίκη	15	Σερίφης Ευ. Μόλιστα	20
Χριστοδουλίδη Φρόσω Θεσ/νίκη	12	Βακόλας Γεωργ. Κλειδωνιά	15
Τράντας Αντ. Θεσ/νίκη	20	Σγούρος Στεργ. Άρματα	10
Ρέβας Δημ. Θεσ/νίκη	10	Παπαδημητρίου Κων. Δροσοπηγή	10
Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	15	Παπαδημητρίου Χαρ. Ζέρμα	7
Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη	7	Μήτσικα Φαίδρα Νικάνορας	7
Χαρίσης Νικ. Θεσ/νίκη	15	Μπακόλας Θεοφ. Νικάνορας	10
Λάμπας Γεωργ. Θεσ/νίκη	10	Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	7
Γιάκκας Ιωαν. Θεσ/νίκη	14	Μακάριου Αντγ. Κόνιτσα	10
Σαράφη Ελένη Θεσ/νίκη	20	Καβελίδης Προδ. Κόνιτσα	10
Ζήκας Χρ. Θεσ/νίκη	10	Τζιάλλας Φωτ. Κόνιτσα	10
Γώγου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20	Σούρλα Μερόπη Κόνιτσα	7
Ρέμος Αναστ. Γιάννινα	20	Κώτσικος Στεφ. Κόνιτσα	10
Μακάριος Ευ. Γιάννινα	20	Ζούκης Αθαν. Κόνιτσα	7
Μάντζιος Ανδρ. Γιάννινα	10	Ζδράβος Σπυρ. Κόνιτσα	14
Ντίνος Φωτ. Γιάννινα	20	Ιερ. Γιαντσούλης Σπυρ. Κόνιτσα	7
Γιαννούσης Χρ. Γιάννινα	20	Αθανασόπουλος Βασ. Κόνιτσα	7
Χούψιας Παναγ. Γιάννινα	20	Χούσου Άνα Κόνιτσα	20
Λέτσιος Νικ. Γιάννινα	25	Μπούσμπουλας Βασ. Κόνιτσα	20
Σταυρίδη Κασσιανή Γιάννινα	10	Παπαχρηστίδης Γεωργ. Κόνιτσα	15
Καφές Βασ. Γιάννινα	14	Βαγενάς Δημ. Κόνιτσα	10
Φασούλης Σωτ. Γιάννινα	10	Κίτσιος Γεωργ. Κόνιτσα	20
Φωλίδης Δημ. Γιάννινα	10	Ρούκα Ευθυμία Κόνιτσα	7
Γέγιος Κων/νος Γιάννινα	7	Γαϊτανίδης Ευ. Κόνιτσα	10
Παπακώστας Αγησ. Κοζάνη	10	Βίνος Ευστ. Κόνιτσα	10
Καπλάνη Βασιλική Λάρισα	7	Γαϊτανίδης Σπυρ. Κόνιτσα	10
Κοντογιάννης Ανέστης Λάρισα	10	Σπανός Γιάννης Κόνιτσα	10
Τσιναρίδη Πόπη Τρίκαλα	20	Βάρνας Νικ. Κόνιτσα	20
Νάτσης Σωκρ. Βόλος	20	Χουρσάν Πούλια Κόνιτσα	7
Ζώης Ζήσης Φιλιάτες	10	Φατές Βασ. Κόνιτσα	10
Γεωργιάδη Ίρμα Κορωπί	14	Ντάφλης Δημ. Κόνιτσα	20
Χανδρινός Γεωργ. Κέρκυρα	20	Κοκοβές Κων. Κόνιτσα	10
Παπαχρήστος Ευ. Πάτρα	30	Μουρεχίδης Αποστ. Κόνιτσα	10
Κασκαβέλης Αθ. Λάρισα	10	Χατζηφραιμίδης Α. Κόνιτσα	10
Τάτσης Αθαν. Αίγιο	15		

Ον. Πατρός Ον. Μητρός Σχολή Επιτυχίας

Επώνυμο Όνομα

ΒΡΥΖΩΝΗ	ΕΥΔΟΚΙΑ	ΑΝΔΡΕΑΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤ	203	ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΗΜ.
ΓΑΖΩΝΑΣ	ΘΩΜΑΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ ΒΑΙΑ		540	ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΑΡΤΑ)	ΗΜ. Α
ΓΑΙΤΑΝΙΔΟΥ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΣΤΑΥΡΟΣ	ΦΡΕΙΔΕΡΙ	119	ΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΗΜ.
ΓΚΙΚΑ	ΕΡΙΦΥΛΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ ΔΗΜΗΤΡΟΥ		156	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΗΜ.
ΓΚΙΚΑ	ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ ΔΗΜΗΤΡΟΥ		556	ΑΡΧΟΚΟΜΙΑΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤ. ΤΟΠΙΟΥ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΑΡΤΑ)	ΗΜ. Α
ΓΚΙΟΣΑΡΗ	ΕΥΘΑΛΙΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΑ	301	ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΗΜ.
ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΓΑΘΗ	569	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ	ΗΜ. Α
ΖΕΡΒΑ	ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΛ	542	ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΕΙ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΦΛΩΡΙΝΑ)	ΗΜ. Α
ΖΩΓΡΑΦΟΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΑ	801	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ (ΣΣΕ)-ΟΠΛΑ	ΗΜ. ΓΕΝ.ΣΕΙΡΑ
ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	354	ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΤΕΧ/ΓΙΑΣ & ΕΠΙΚ/ΝΙΑΣ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΜΥΤΙΛΗΝΗ)	ΗΜ.
ΚΑΡΑΝΤΑΝΟΥ	ΝΑΤΑΣΑ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΗ	553	ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑ)	ΗΜ. Α
ΚΑΡΑΦΛΙΑ	ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΟΥΚΙΑ	654	ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΙΩΑΝΝΙΝΑ)	ΗΜ. Β
ΚΑΤΣΟΥΚΗ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΘΕΟΦΑΝΗΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΗ	166	ΠΑΙΔ/ΚΟ ΠΡΟΧ.ΕΚΠ/ΕΝΕ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΒΟΛΟΣ)	ΗΜ.
ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΣΤΑΥΡΟΥΛ	586	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΤΕΙ ΚΑΒΑΛΑΣ	ΗΜ. Α
ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ	ΕΛΕΝΗ	ΗΛΙΑΣ	ΦΡΕΙΔΕΡΙ	271	ΔΙΑΧ/ΕΝΕ ΠΕΡΙΒ/ΝΤΟΣ & ΦΥΣ. ΠΟΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ (ΑΓΡΙΝΙΟ)	ΗΜ.
ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ	ΕΛΕΝΗ	ΠΕΤΡΟΣ	ΕΛΕΝΗ	601	ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΕΙ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	ΗΜ. Α
ΚΥΡΤΖΟΓΛΟΥ	ΡΟΖΑΛΙΑ	ΕΥΓΕΝΙΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙ	349	ΔΙΕΘΝΩΝ ΟΙΚΟΝ. ΣΧΕΣ. & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟΜΟΤΗΝΗ)	ΗΜ.
ΜΕΛΛΙΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ	ΔΗΜΗΤΡΑ	532	ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ (ΧΑΝΙΑ)	ΗΜ. Β
ΜΗΤΣΙΟΣ	ΜΙΧΑΗΛ	ΘΩΜΑΣ	ΕΛΕΝΗ	821	ΙΚΑΡΩΝ (ΣΙ) ΙΠΤΑΜΕΝΟΙ	ΗΜ. ΕΙΔ.ΚΑΤ70
ΜΟΥΡΕΧΙΔΟΥ	ΚΥΡΙΑΚΗ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΕΛΕΝΗ	692	ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΙΩΑΝΝΙΝΑ)	ΗΜ. Α
ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ	ΑΓΛΑΙΑ	ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΜΑΛΙΑ	156	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΗΜ.
ΝΑΤΕΗ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΗΡΑΚΛΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤ	546	ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ)	ΗΜ. Β
ΝΙΤΣΑ	ΑΝΤΩΝΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΧΡΙΣΤΙΝΑ	113	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΗΜ.
ΝΟΥΤΣΟΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΙ	870	ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΩΝ	ΗΜ.
ΝΤΩΝΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ	ΦΩΤΕΙΝΗ	801	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ (ΣΣΕ)-ΟΠΛΑ	ΗΜ. ΓΕΝ.ΣΕΙΡΑ
ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗ	ΜΑΡΙΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ	ΓΙΑΝΝΟΥΛ	698	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ (ΖΑΚΥΝΘΟ)	ΗΜ. Β
ΠΑΙΧΑΛΗ	ΜΑΡΙΑ	ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ	ΕΛΕΝΙΤΣΑ	732	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΠΡΕΒΕΖΑ)	ΗΜ. Β
ΣΤΕΦΟΥ	ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝ	ΜΑΙΡΗ	542	ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΕΙ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΦΛΩΡΙΝΑ)	ΗΜ. Β
ΤΣΙΜΑΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΗΛΙΑΣ	ΧΡΥΣΟΥΛΑ	342	ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ & ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	ΗΜ.
ΤΟΥΣΙΑΣ	ΜΙΧΑΗΛ	ΘΩΜΑΣ	ΕΛΕΝΗ	733	ΕΦΑΡΜ. ΠΛΗΡΟΦΟΡ. ΣΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΛΕΥΚΑΔΑ)	ΗΜ. Α
ΤΣΑΜΗ	ΜΑΡΘΑ	ΦΩΤΙΟΣ	ΧΑΡΙΚΛΕΙ	867	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ (ΣΣΕ) ΘΕΣ/ΝΙΚΗ	ΗΜ. ΕΙΔ.ΚΑΤ70
ΤΣΙΑΒΟΣ	ΗΛΙΑΣ	ΠΑΥΛΟΣ	ΜΑΡΙΑ	602	ΕΦΑΡΜ. ΞΕΝ. ΓΛΩΣΣ. ΣΤΗ ΔΙΟΙΚ.ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡ. ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ)	ΗΜ. Α
ΤΣΙΡΩΝΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ	563	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ	ΗΜ. Β
ΦΑΣΟΥΛΗΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ	ΤΕΙ ΛΑΡΙΣΑΣ (ΚΑΡΔΙΤΣΑ)			
ΧΑΤΖΗΦΡΑΪΜΙΔΗ	ΘΩΜΑΣ	ΤΕΧΝΟΛ. ΑΝΤΙΡΥΠΑΝΣΗΣ	ΤΕΙ ΚΟΖΑΝΗΣ			
ΧΑΤΖΗΡΟΥΜΠΗ	ΕΛΙΣΑΒΕΤ	ΦΥΤ. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ (ΗΡΑΚΛΕΙΟ)			
ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ	ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΓΙΑΝΝΗΣ	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ & ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ			
ΝΙΤΣΑΣ-ΓΟΥΔΕΛΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΜΗΧ. ΕΜΠΟΡ. ΝΑΥΤΙΚΟΥ				
ΠΑΝΤΑΖΗΣ	ΦΩΤΙΟΣ	ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			
ΒΛΑΧΑΒΑ	ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ	ΤΕΙ ΚΟΖΑΝΗΣ	ΤΜ. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ			

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΑΜΑΤΑΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤ. ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ
ΕΠΙΣΤ. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΣ ΤΟΥ "ΥΓΕΙΑ"

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΘΕΜΙΔΟΣ 4 - 151 24 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΟΙΚΙΑ ΦΛΟΙΑΣ 23 - 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΔΕΧ. ΔΕΥΤ. - ΤΕΤ. - ΠΕΜΤ. 6-8 Μ.Μ.
ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ

ΤΗΛ. ΙΑΤΡ. 61 22 823
ΤΗΛ. "ΥΓΕΙΑ" 68 27 940
ΤΗΛ. ΑΝΑΓΚΗΣ 36 47 021
ΟΙΚΙΑ - FAX 61 22 908
ΤΗΛ. ΚΙΝ. 091 392 273

ΛΟΠΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 010-2759721 - 010-2691119
& 0974-491605 ΑΘΗΝΑ

ΝΤΑΣΤΑΜΑΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΚΗΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ
ΚΕΡΙΑ - ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ ΛΑΜΠΑΔΕΣ
ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΤΡΙΚΗ - ΛΙΑΝΙΚΗ

ΔΙΣΤΡΑΤΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ☎ Καταστ. 0655 24573
Κινητό 0974186455 Οικίας 06510 70282

Ενοικιαζόμενα δωμάτια με ατομικά
μπάνια και με ιδιωτικό πάρκιν

• Παραδοσιακό Στυλ

ΧΟΥΣΟΣ ΚΩΝ)ΝΟΣ

Τηλ. (0655) 23 2 88

Κόνιτσα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΜΙΝΤΕΡΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ
ST. MARIEN HOSPITAL - ΒΟΡΚΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΠΛ. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 63 90 0-19
ΚΙΝ. 094 5118 02

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 68 27 940
ΟΙΚΙΑ : ΤΗΛ. 66 45 647

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ :
ΔΟΜΙΚΩΝ
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

ΜΠΟΥΛΚΟΖΗΣ - ΦΟΡΤΩΤΕΣ ΓΡΑΠΗΣ
ΚΟΜΠΡΕΣΣΕΡ - ΓΡΑΦΑΡ - ΟΞΥΣΤΡΩΤΗΡΕΣ
ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ - ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΣ

ΣΩΤ. ΛΟΥΤΟΣ & Β. ΧΑΙΤΖΗΜΕΛΕΤΙΟΥ
ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ 10 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΤΩΝΟΣ
ΤΗΛ 51 78 315

Επιπλοτεχνική

- ΕΝΤΟΙΧΙΖΟΜΕΝΕΣ ΚΟΥΖΙΝΕΣ
- ΕΠΙΠΛΑ ΜΠΑΝΙΟΥ
- ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ

ΤΣΟΥΚΑΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ

ΤΗΛ.: 26510 66827 - Fax.: 26510 66837 Κιν.: 0977904181
Κάτω Νεοχωρόπουλο - Ιωάννινα

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΡΕΝΤΖΟΣ

Χειρουργός Οδοντίατρος

ΩΡΑΡΕΙΟ ΙΑΤΡΕΙΟΥ:
ΠΡΩΪ 9 - 12.30
ΑΠΟΓΕΥΜΑ: Με ραντεβού

ΚΟΡΑΗ 8 ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ 26510 66153
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ 25610 39817 - 39618 ΚΙΝΗΤΟΥ 6945706770